

A Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Gimnázium Pedagógiai programja

Nevelőtestület által elfogadva és az
igazgató által jóváhagyva: 2024.06.14.

Tartalom

Bevezető.....	6
Az iskola bemutatása	7
1. Az intézmény nevelési programja.....	10
1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	10
1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	14
1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	15
1.3.1 Az egészségnevelés lehetőségei osztályfőnöki órákon.....	15
1.3.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	16
1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	17
1.4.1 Részvétel pályázati programokban	18
1.4.2 Iskolánk hagyományrendszere.....	20
1.5 A pedagógusok, az osztályfőnök helyi feladatai.....	21
1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	23
1.6.1. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek	23
1.6.2 Sajátos nevelési igényű tanulók	24
1.6.3 Autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók ellátásának feladatai	25
1.6.4 Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók ellátásának feladatai.....	25
1.6.5 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység.....	27
1.6.6 A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját segítő tevékenységek	28
1.6.7 Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	29
1.6.7 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program.....	30
1.6.8 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	30
1.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje	31
1.8 A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái.....	32
1.8.1 A diákokkal való kapcsolattartás formái	32
1.8.2 A szülőkkel való kapcsolattartás formái.....	32
1.8.3 Kapcsolattartás az iskola külső partnereivel	34
1.8.4 A közösségi szolgálat szervezésével kapcsolatos feladatok.....	34

1.9	A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata.....	35
1.9.1	A vizsgaszabályzat célja.....	35
1.9.2	A vizsgaszabályzat hatálya	35
1.9.3	Az egyes vizsgatantárgyak részei, követelményei és értékelési rendje.....	35
1.10	Az iskolaváltás és a tanuló átvételének szabályai.....	39
1.11	A felvételi eljárás különös szabályai	40
1.12	Az iskolában tartott egyéb foglalkozások	41
1.12.1	A diákszínjátás.....	41
1.12.2	Az iskolai énekkar	42
1.12.3	Diáksportkör, táborok	42
1.12.4	A Szent Imre Galéria	43
1.12.5	A mindennapi tanulást kiegészítő képzési formák, korrepetálások.....	43
1.12.6	A tanítási órák keretében meg nem valósítható egyéb foglalkozások.....	44
1.13	Az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 projekt pedagógiai programunka beépülő elemei.....	45
1.14	Az organikus pedagógia elemeinek beépítése	47
1.14.1	A CSÉN programról	48
1.14.2	Élménypedagógia.....	48
1.14.3	Furulyaoktatás	49
1.14.4	Érzelmi nevelés	49
1.14.5	Hálózatos oktatás.....	50
1.14.6	Szöveges értékelés.....	50
1.14.7	Tanulásmódszertan.....	50
1.14.8	Iskolakert	50
1.14.9	Életképes nyelvtudás	50
1.14.10	Meseterápia.....	50
1.14.11	Művészetterápia.....	51
2.	Az intézmény helyi tanterve Balassagyarmaton (székhely és telephelyek).....	52
2.1	A választott kerettantervek megnevezése	52
2.2	A választott kerettanterv által meghatározott órakeret.....	53
2.3	Az alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei.....	56
2.4	A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása.....	57
2.4.1	Az 1-6. évfolyam pedagógiai feladatainak helyi megvalósítása.....	57
2.4.2	Napközis foglalkozások	58
2.4.3	A 7-12. évfolyamok helyi pedagógiai feladatai	58

2.4.4	A Fenntartói intézkedési terv feladatai.....	59
2.5	A mindennapos testnevelés szervezése.....	61
2.6	A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	61
2.7	A közép- és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés	61
2.7.1	Fejlesztési feladatok és követelmények az emelt szintű oktatásban.....	62
2.8	A középszintű érettségi vizsga témakörei	63
	Magyar nyelv és irodalom – középszintű érettségi témakörök.....	64
	Történelem – középszintű érettségi témakörök.....	79
	Matematika - középszintű érettségi témakörök.....	86
	Élő idegen nyelv - középszintű érettségi témakörök.....	88
	Kémia - középszintű érettségi témakörök	90
	Biológia - középszintű érettségi témakörök	91
	Digitális kultúra - középszintű érettségi témakörök	97
	Földrajz - középszintű érettségi témakörök.....	110
	Fizika - középszintű érettségi témakörök	113
	Katolikus hittan - középszintű érettségi témakörök.....	121
	Testnevelés - középszintű érettségi témakörök	127
	Ének-zene - középszintű érettségi témakörök.....	131
	Vizuális kultúra - középszintű érettségi témakörök.....	141
2.9	Az iskolai beszámoltatás, a számonkérés követelményei és formái	143
2.9.1	A tanulók írásbeli beszámoltatásának rendje	143
2.9.2	A tanulók értékelése	143
2.9.3	A tanulók szóbeli beszámoltatásának rendje.....	144
2.9.4	Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	145
2.10	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	145
2.11	A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	146
2.12	Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei.....	147
2.13	A tanuló jutalmazásának, magatartásának, szorgalmának és egyéb tantárgyi értékelésének elvei.....	149
2.13.1	A magatartás értékelésének elvei	150
2.13.2	A szorgalomjegyek megállapításának elvei	151
2.13.3	A közismereti és készségtárgyak értékelésének megállapításának elvei.....	151
2.14	Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	153
2.15	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	154

3. Az intézmény helyi tanterve Cserhátsurányban.....	157
3.1 Az iskola tantárgyi rendszere, óraterve.....	157
3.2 Nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás	161
3.3 A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának alapelvei	163
3.4 A magasabb évfolyamra lépés feltételei.....	164
3.5 A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának, szorgalmának ellenőrzése és értékelése.....	165
3.5.1 A tanulmányi munka ellenőrzése.....	166
3.5.2 A tanulmányi munka, a magatartás és a szorgalom értékelése	167
3.5.3 Az iskolai írásbeli beszámoltatás formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésben betöltött szerepe, súlya.....	172
3.5.4 A „Dráma és színház” értékelése, minősítése.....	174
3.5.5 Az otthoni (napközis) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai	174
3.5.6 Projekt és témahét értékelése	176
3.5.7 Az iskolai jutalmazás és büntetés.....	179
3.5.8 Értékelés a napköziben.....	181
3.6 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	183
3.7 Az általános iskolában tanuló gyermekek fizikai állapotának mérése.....	183
3.8 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	189
3.9 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	191
1. sz. melléklet: A szöveges értékelés értékelőlapjai.....	194
Összegzés	202
Zárórendelkezők.....	203
Legitimációs záradékok.....	205

Bevezető

Egy pedagógiai program bevezetője sokféle lehet. Kezdődhet idézettel vagy egy frappáns kijelentéssel, lehet személyesen megszólítani az olvasót, vagy egyszerűen bemutatni az iskolát. A mi programunk hitvallással, küldetésnyilatkozattal kezdődik.

A Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Gimnázium küldetésnyilatkozata

Egy keresztény iskolában az oktatás-nevelés folyamata mellett kitüntetett szerepe van a hitéletnek, a keresztény szemléletnek. Valljuk, hogy az egyházi oktatás jelentősége nem mindössze a lexikális ismeretek átadására, vagy azok megkövetelésére szorítkozik, vallási köntösbe öltöztetve. A hitében és tudásában kiművelt fő ettől sokkal többet jelent. Iskolánk nem csak kapcsolatot és egyensúlyt ad az elsajátítandó ismeretek és hitéleti kérdések között, hanem egyben az evangéliumon és a jézusi tanításon keresztül példát is szolgáltat, mintát ad emberképre és világképre vonatkozóan.

Célunk, hogy az iskolánkban tanuló diákok képesek legyenek önmaguk folyamatos fejlesztésére, és egyben igényeljék is azt. Legyenek tisztában képességeikkel és azok határaival egyaránt. Ne csak ismerjék, hanem gyakorolják is a keresztény erényeket, az iskolában megszerzett tudásukat, ismereteiket. Reális képet alkossanak a világról, hogy könnyebben megtalálják és megállják helyüket az életben. Tudjanak élni az élet által felkínált lehetőségekkel. Ismerjék fel, hogy a tudás ténylegesen hatalom, lehetőség a biztos élethez. Az egyetemes kinccsé vált emberi értékek az emberközpontú, humanista szemlélet és az evangéliumi értékrend birtokában növekedjenek egész életük során. Legyenek nyitottak a világra, de ugyanakkor tudjanak szelektálni értéktelen és értékes között. Tanulják meg azt, hogy nemcsak jogok léteznek, hanem kötelességek és felelősségek is. Éljenek Jézus tanítása szerint.

Mindezen célok megvalósítása történjen olyan körülmények között, hogy a diákok otthonosan érezzék magukat, szívesen járjanak iskolába. Nemcsak infrastrukturálisan, hanem érzelmiekben is. Ez az a feladat, amihez nem tanárookra van szükség, hanem pedagógusokra, akik nemcsak oktatnak, hanem nevelnek és példát is mutatnak az iskolában és az iskolán kívül is.

A színvonalas képzés biztosítása mellett meghatározó célunk, hogy szeretetre és emberi kapcsolatokra épülő, érzelmi alapokon nyugvó szoros köteléket alakítsunk ki család – iskola – keresztény közösség között.

Az iskola bemutatása

1. Az intézmény adatai

Az intézmény neve: Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Gimnázium

Címe: 2660 Balassagyarmat, Szabó L. u. 1.

Telephelye:

- 2660 Balassagyarmat, Ady E. u. 1/a

Telefon/fax: 35 – 301-982

E-mail: sztimre@gmail.com

Honlap: <http://www.sztimre-bgy.edu.hu/>

Tagintézménye neve: Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Gimnázium Szent István Tagiskolája

Címe: 2676 Cserhátsurány, Szabadság út. 28.

Telefon/fax: 35 – 549-016

E-mail: titkarsag.cssurany@ekif-vac.hu

Honlap: <http://www.sztimre-bgy.edu.hu/>

Az intézmény fenntartója: Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága (EKIF)

Címe: 2600 Vác Migazzi Kristóf tér 1.

Az intézmény típusa: Többcélú köznevelési intézmény: összetett iskola, közös igazgatású köznevelési intézmény, általános iskola, gimnázium

Az intézmény jogállása: Önálló gazdálkodó egyházi jogi személy

Az alapítás éve: 1992

2. Az intézmény bemutatása

Az iskola 1992-ben indult. Azóta többször lett módosítva alapító okirata, átalakult a képzési struktúrája, bővült oktatási helyszínekkel, feladatokkal. A legutóbbi jelentős változás 2016. július 1-vel történt; ekkor csatlakozott új tagintézményként iskolánkhoz a cserhátsurányi Szent István Keresztény Általános Iskola, illetve új feladatellátási hellyel gazdagodtunk Balassagyarmaton.

2017 tavaszán azonban ismét változott az iskola alapító okirata, így 2017. szeptember 1-től az iskola új neve:

Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Gimnázium.

Az iskola Balassagyarmaton két helyszínen, tagintézményként pedig Cserhátsurányban folytat oktatási-nevelési tevékenységet.

Intézményünk irányítását az igazgató, a tagintézmény-vezető, az igazgatóhelyettesek és a gazdasági vezető látják el.

Iskolánk tantestülete jól képzett, hivatásukat szerető pedagógusokból áll.

Intézményünkben a nevelő-oktató munka az elfogadott pedagógiai program alapján történik. Ez intézményünk pedagógiai, stratégiai terve, amely hosszú- illetve középtávra – az intézményben működő évfolyamok számához kapcsolódva, legalább egy képzési ciklusra – határozza meg a nevelés-oktatás rendszerét: céljait, feladatait és tevékenységeit. A pedagógiai program ebből következően intézményünk szakmai önmeghatározásának dokumentuma, egyben szakmai autonómiájának biztosítója is.

A pedagógiai programban, mint stratégiai tervben foglaltak akkor valósíthatók meg hosszú távon, ha ahhoz évente kapcsolódnak aktuális célok és ahhoz kötődő feladatok, amik az adott időszakban teljesülnek. Ezért a pedagógiai program megvalósításának meghatározó feltétele az iskola éves, rövid távú pedagógiai célokat és feladatokat is tartalmazó munkatervének elkészítése és végrehajtása.

Az iskola arculata:

Katolikus iskolánk nevelésének alapja és központja maga Krisztus. Pedagógiai tevékenységünk a katolikus, keresztény értékrendre épít, a katolikus, keresztény gondolkodás jelenlétét biztosítja.

Értékeink a következők:

- Az élet védelme. A teremtetett természet és a közvetlen környezet óvó és gondoskodó szeretete.
- Az emberi szabadságjogok tisztelete (a felelős szabadságé és nem a szabadosságé).

- A szeretet és az összetartozás értéke (önzetlenség, áldozatkészség, segítőkészség).
- A közösségi életet szabályozó erkölcsi értékek (egyéni és közösségi érdek összhangja, harmónia, biztonságérzet, becsületesség, őszinteség, igazság és igazságosság).
- Az egyéni értékek, a belső törvényszerűségek érvényesítése (az önismeret, az önfegyelem, az önértékelés összhangja az önnevelés képességének kialakítása érdekében, a helyes ítélőképesség és dönteni tudás, kitartás, állhatatosság, kötelesség - és felelősségtudat).
- A tolerancia erénye (türelem, megértés, az emberi méltóság tisztelete).
- A helyes magyarságtudat elfogadtatása.

Erkölcsei elvárások

▪ a pedagógusoktól

Iskolánkban olyan pedagógus taníthat, aki elfogadja iskolánk etikai kódexét, annak katolikus voltát, és nem dolgozik a keresztény hit és a vallásos nevelés ellen.

▪ a diákoktól

Iskolánkba olyan tanuló járhat, aki

- elfogadja és befogadja az iskola üdvösségre és felelős tudásra irányuló tevékenységét,
- felelősen betartja iskolánk katolikus, keresztény házirendjének szabályait, az emberi kapcsolatok szabályait.
- részt vesz a vallásának megfelelő egyházi/iskolai programokban

▪ a szülőktől

Az iskola a szülőktől is elvárja, hogy elfogadják az iskola katolikus, keresztény jellegét, ne neveljék gyermekeiket az iskola ellen, és maguk is kiálljanak az intézmény vallási és erkölcsi normái mellett. Aktívan vegyenek részt egyházi/iskolai programokon, hogy maguk is fejlődjenek hitben és tudásban, ezzel példát mutatva gyermekeiknek.

1. Az intézmény nevelési programja

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Tevékenységünk középpontjában a minőségi nevelő- és oktatómunka áll, amely biztosítja mind az általános iskolai, mind a gimnáziumi tanulóink a tanulók képességeinek és hozzáállásuknak megfelelően. Nagy hangsúlyt fektetünk tanulóink erkölcsi és szellemi nevelésére, a katolikus, keresztény hitelvek szerinti életvitelük kialakítására és gyakorlására. Arra törekszünk, hogy a diákok biztos alapkészségek birtokában korszerű, használható, alkalmazható tudásra tegyenek szert, hogy képesek legyenek boldogulni szűkebb és tágabb környezetükben. A szakmai tudás mellett szilárduljon meg bennük a katolikus erkölcs és hit. A tanulóbarát, családi légkör diákjaink képességeinek kibontakozását, személyiségük fejlődését segíti. Hisszük és valljuk, hogy iskolánkba járó tanulóink szellemi, fizikai, lelki és hitéleti egyensúlya a versenyképes, folyamatos önfejlesztés képességének megvalósulását szolgálja. Minőségpolitikánk megvalósításával azt szeretnénk elérni, hogy tanulóink társadalmilag hasznos, biztos erkölcsi alapokon nyugvó, egyénileg sikeres emberekké váljanak.

Intézményünk „becsületes polgárokat és jó keresztényeket” nevel; erkölcsi normákkal segíti a fiatalok felnőtté válását. Sajátos eszközeinkkel és lehetőségeinkkel hozzájárulunk a kultúra, a gazdaság és a társadalom keresztény értékek szerinti átforgatásához, megértéséhez, befogadásához és - reményünk szerint - megalkotásához is. Az iskola így egyszerre nevel és evangelizál. Általános célunk ezért, hogy diákjaink képesek legyenek felelősségteljesen gondolkodni, legyenek szabadok, tisztelettel legyenek mások iránt, legyenek elkötelezettek és keményen dolgozzanak, tanuljanak. Az iskola célja, hogy a maga sajátos eszközeivel és lehetőségeivel hozzájáruljon a kultúra, a gazdaság és a társadalom keresztény értékek szerinti átforgatásához.

Iskolánk teljes körű személyiségfejlesztő képzést nyújt a személyiség egészét növelve. Elsődleges feladatának tekinti a tudás közvetítését a kultúra befogadása és kritikai újrafeldolgozása révén, de nem feledkezik el arról, hogy azért tanít, hogy neveljen. Ezeket a célokat az iskola sajátos módszereivel igyekszik elérni, de olyan eredeti módszereket is előtérbe helyez, mint a baráti kapcsolatok, a fiatalok közti jelenlét és az iskolán kívüli közösségi tevékenységek. Az iskola katolikus. Ez azt jelenti, hogy az evangéliumi elvek belső motivációvá válnak, inspirálják a nevelési módszert, meghatározzák a végső célokat. Megpróbálja az ember és világa, történelme keresztény szemléletét átadni, valamint nyitottá tenni a tanulókat a hit világa felé, hogy így elősegítse az élet, a kultúra és a hit szintézisét. Ezért nagy hangsúlyt helyez a hitoktatásra. Arra törekszik, hogy a mai fiatalok nyelvén, számukra érthetően közvetítse az evangélium üzenetét. A fiatalokkal együtt keresi a kor kérdéseire az evangéliumi választ, és annak megvalósítási lehetőségeit. Emiatt van kiemelt szerepe a hitoktatásban a dialógusnak és közösségek életre hívásának.

Az iskola gondolkodás- és cselekvésmódját a spiritualitás határozza meg. A lelkeség alapját az iskola nevelői közössége adja meg, akiknek az iskolával együtt tevékenykedő egyházi személyek biztosítják a lelki támaszt. Ez a garanciája annak, hogy az evangéliumi tanítás érvényesül a munkában. A nem katolikus tanárok és segítők pedig elfogadják az iskola szellemiségét és törekednek arra, hogy megismerjék és alkalmazzák a keresztény értékeken alapuló nevelési módszereket. A nevelők készek részt venni a fiatalok életében, ami segít megteremti azt a családi légkört, ami minden tevékenységünket jellemez, és nélkülözhetetlen alapja minden nevelési tervünknek. A nevelő tudja, hogy minden tanulótól, akit elismernek képességeiért, megkövetelhető mindaz, amit képes kihozni magából. Az egyetlen megengedett ráhatás: mások jó példája és a szelíd, szeretetteljes ösztönzés, buzdítás. Az osztályok légköre családi. Tanulni, leckét írni kötelező, de a diák közben kérdezhet, hozzászólhat. Fontos nevelési eszköz a humor is.

Don Bosco alapelve szerint a bizalom az egész nevelés alapja. Tekintélye nem a büntetéstől való félelemre, hanem a szeretetre épült. „Szeretet nélkül nincs bizalom, bizalom nélkül nincs nevelés”. Ennek legfontosabb eleme a „közösségi környezet” kialakítása. Ilyenek:

- bizalomra építő kapcsolat,
- családiasság-otthonosság légköre,
- integratív és támogatást nyújtó nevelés,
- diákcsoportok segítése és bevonása az iskola életébe.

Kiemelten fontos az is, hogy az iskola „nevelői környezetet” biztosítson. Ez a tantermek és közösségi helyiségek gondos kialakítását, harmonikus és fiatalos dekorálását; a mosdók, étkező és más helyiségek rendezettségét jelenti, aminek kialakításába felelősen bevonjuk a diákokat.

Az iskola segíti a fiatalokat, hogy kialakíthassák saját élettervüket, megtervezhessék életpályájuk lehetséges alternatíváit, segíti őket hivatásuk keresésében, felismerésében. Az értelmi képzés mellett az érzelmi érettségre és szociális érzékenységre tanítja a tanulókat. Ehhez szükséges a nevelők pozitív modellje és személyes nyitottsága. Fontos, hogy az ebben a stílusban elismert technikai és pedagógiai szakszerűséggel véghezvitt nevelési folyamat szilárd kulturális értékeken alapuljon, és feleljen meg a fiatalok igényeinek.

Az a pedagógus, aki munkaszerződésének aláírásával vállalta, hogy egy keresztény intézményben vállal hivatást, a munkáját a katolikus szellemiség által elfogadott erkölcsi-etikai normáknak megfelelően végzi és éli meg. Elfogadja és betartja a Magyar Katolikus Egyház közoktatási intézményeiben dolgozó pedagógusokra vonatkozó etikai kódexet.

A Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Gimnázium nevelőtestületének alapvető törekvése olyan fiatalok nevelése, akik a napi következetes tanulás mellett tudatosan figyelmet fordítanak az adott időszakban kitűzhető eredmények

(osztályzatok, előrehozott érettségi vizsga, érettségi vizsga, nyelvvizsga, stb.) elérésére, szisztematikus és tervezett megvalósítására. Általános irányelvünk folyamatosan figyelemmel kísérni törekvéseik, céljaik megvalósulását, annak ütemét; amennyiben elmaradás mutatkozik a kívánatos haladástól, egyéni és szülői konzultációval segíteni tanítványaink megfelelő fejlődését.

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka meghatározó célja az alap- és középfokú diszciplínák megismertetése, illetve diákjaink felkészítése az érettségi vizsgára és az azt követő felsőfokú tanulmányok megkezdésére. Olyan diákok nevelését tűztük ki célul, akik a magas szintű tanulmányi eredményesség mellett jól működő osztályközösségeket, diákköröket alakítanak ki, és tevékenyen illeszkednek be az iskola közösségébe, részt vesznek az iskola hagyományrendszerének ápolásában. Kívánatosnak tartjuk, hogy az eredményes tanulás mellett minél több diákunk aktívan sportoljon, ezúton is elsajátítva a kitartást, a küzdőképességet, a csapatszellemet, a másikért való tenni tudás képességét. Ugyanezen okokból fontosnak tartjuk tanítványaink rendszeres és folyamatos felkészítését a szaktárgyi versenyekre, az elért eredmények elismerését és a diákok további fejlődésének biztosítását. Kívánatosnak tartjuk, hogy a diákjaink által elért tanulmányi versenyeredmények további folyamatos fejlődést mutassanak. Ennek érdekében a helyi tantervben meghatározott magas követelményrendszer szerint végezzük napi oktatómunkánkat, nevelési tevékenységünket e cél elérése érdekében formáljuk.

Oktató-nevelő munkánk fontos feladatának tartjuk az érettségi vizsgára való felkészítést, az emelt szintű érettségi vizsgát sikeresen letevő tanulók számának növelését, a felsőfokú oktatásba fölvetett tanulók számának növelését. Kiemelkedően fontosnak tartjuk a tanulók legalább középfokú "C"-típusú nyelvvizsgái számának bővülését. Jelentős mutatószámként tartjuk nyilván az osztályok és az iskola félévi és tanév végi átlageredményeit, a magatartás és a szorgalomjegyek átlageredményét, illetve az országos kompetenciamérésen elért eredményeket.

A fentiek elérésének eszközeként az alábbi folyamatos tevékenységi formákat folytatjuk:

- következetes tanári magatartással és követelményrendszerrel dolgozunk tanítványaink nevelése és formálása érdekében,
- folyamatos és kitartó munkára, tanulásra készítjük diákjainkat,
- rendszeres értékeléssel és osztályozással adunk visszajelzéseket tanulóikról,
- az eredményekről az értékelés megszületését követően azonnal tájékoztatjuk a tanulót és a szülőt.

Eredményeink elérése érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazzuk:

- minden diákot egyéniségként kezelünk, és megkeressük fejlesztésének, nevelésének optimális lehetőségét,

- osztályfőnöki munkánkban kiemelt figyelmet fordítunk minden tanítványunkkal és családjával való folyamatos kapcsolattartásra, nevelési folyamatuk irányítására,
- a fentiek érdekében folyamatosan együttműködünk a tanulót nevelő családdal, jelzéseket adunk és veszünk tanítványunk fejlesztésének biztosítása érdekében,
- fontosnak tartjuk annak a tanári mentalitásnak a fejlesztését, amely minden tanítványában tehetséget lát, megindítja őt tehetségének felismerése és kiteljesítése irányába megtalálva az ehhez szükséges kapcsolódási pontokat, pedagógusokat, szervezeteket és lehetőségeket.

A 2020. évi Fenntartói intézkedési terv alapján a pozitív légkörben zajló, fejlesztő hatású tanórák megteremtése érdekében tantestületünk a következő alapelveket fogalmazta meg:

Iskolánk katolikus jellegére való tekintettel, Don Bosco nevelési módszere alapján a következő három alappillérre alapozzuk nevelésünket, hogy a tanulók számára biztosítva legyen az önmagukhoz mért fejlődés lehetősége:

- szeretet
- észszerűség
- vallás

A szeretet: Don Bosco szerint „*a nevelés a szív dolga*”. Minden ember, főleg a fiatalok, vágyakoznak a szeretetre, és ha szeretve érzi magukat, szabadokká válnak és növekedni kezdenek, szárnyakat kapnak. De nem csak szeretni fontos a fiatalokat, érezniük is kell, hogy szeretve vannak. Ezért a Don Bosco-i nevelői környezetben sok vidámságra, játékra, zenére, kirándulásra, családiasságra, közvetlenségre van szükség.

Az észszerűség: Don Bosco a szeretetet összeköti az észszerűséggel. Az észszerűség nélkül a szeretet gyengeséggé válhatna. Az ő szeretete igényes: fegyelmet, tanulást, munkát követelt. Célja az volt, hogy a fiatal saját meggyőződéséből válassza a jót akkor is, amikor a nevelő nincs jelen. Ezért a fokozatosság elvét betartva bizalmat és egyben felelősséget is bízunk diákjainkra az egyéni fejlesztési tervben.

A vallás: Don Bosco saját életével mutatta meg a fiataloknak, hogy a mindennapi életben átélte hit nemhogy elvesz tőlük valamit, de igazán boldoggá teszi őket. Isten maga a szeretet. Ezért a gyónás találkozás Jézus megbocsátó szeretetével, a szentmise és az áldozás pedig megerősítő találkozás a feltámadt Jézussal.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolának a személyiségformálásban betöltendő feladatköre az utóbbi évtizedekben jelentős változásokon ment át. A pedagógusi tevékenység ismeretátadói funkciója mindinkább differenciálódott. Az átadandó ismeret megnövekedett. Az iskolai személyiségformálásnak váratlanul új feladatai születtek; a társadalmi problémák a családi körben is megjelentek és az ebből adódó hiányosságokat gyakorta pótolni, korrigálni kell az iskolában. Az iskola a lakosság széles rétegeinek az egészséget megőrző magatartására kedvező irányú befolyással bírhat. Ezen belül az iskola legfontosabb feladatterülete az elsődleges megelőzés.

A személyiségfejlesztésben, az önkép kialakításában, a kreativitás, a problémamegoldó képesség fejlesztésében, a csoportba való beilleszkedésben az osztálynak, mint közösségnek elsődleges szerepe van. A közösség jellemformálásában, a veszélyeztetett helyzetben lévő tanulók védelmében az osztályfőnök és minden pedagógus fontos szerepet kap. A személyiségfejlesztést szem előtt tartva az adott szakterületek speciális intézményeivel (Nógrád Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat, Gyermekvédelmi Központ Nógrád Vármegye) állandó kapcsolatot tartva lehetőségeinkhez mérten mindent megteszünk a tanulók érdekében, konkrétan:

- diákcentrikus tanári gondolkodás és magatartás,
- a tanári pályához hivatásbeli becsületen, a nevelésben való hiten alapuló felelősségteljes viszonyulás (a társadalmi megbecsültség nem kielégítő voltának viszonyítási alapja helyett),
- kudarcűrő, sikerre vágyó, s ennek érdekében tenni akaró, életvidám, közösségben is gondolkodó diák és tanár eszménye érvényesüljön,
- felelősségteljes nyilvános szereplés a közjó érdekében,
- szervezett képzéssel és önképzéssel biztosított tájékozottság, sokoldalúság,
- a személyes pozitív példamutatás mind a munkában, mind a hétköznapi kapcsolatok területén érvényesüljön,
- önálló értékrend, világkép, világnézet kialakítását elősegítő nyitott, személyes kapcsolatokra, oktatási, ellenőrzési módszerre törekvő általános tanári magatartás,
- a diákot egyszerre saját személyiségéhez (képességeihez) és diáktársai teljesítményéhez egyaránt viszonyító tanári minősítés, az értékelés igazságossága, hatékonyabb munkára motiválása fejlődjön ki,
- belülről motivált, önálló tevékenységre (ismeretszerzés, önképzés, önellenőrzés, önértékelés) képes tanulói, tanári személyiség érvényesülése; alkotói műhelyek: újságszerkesztés, önképzőkör, kulturális produkciók, diákszínjátszás biztosítása,
- a tanár-diák együttes tevékenységének folyamatát meghatározó kívánatos elvek:

- közös gondolkodás (megbeszélés),
- egyéni munkálkodás irányainak kialakítása, megvitatása (tanulás, ismeretszerzés együttes gondolkodással),
- kölcsönös, közös megbeszélés, a tapasztalatok értékelése, hasznosítása.

1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk alapvetően fontos célkitűzése tanulóink egészségének megóvása, a folyamatos egészségnevelési tevékenység. Ezt az irányelvet alkalmazva dolgoztuk ki iskolánk egészségfejlesztési programját, amelynek kulcsterületeiként tekintünk a következő feladatokra:

- a dohányzás visszaszorítása illetve korlátok közé szorítása,
- az alkohol- és a drogprevenció,
- az egészséges táplálkozásra nevelés,
- az aktív testmozgás, és a mozgásszervi betegségek csökkentése,
- a mentális betegségek megelőzése,
- családi életre nevelés (CSÉN),
- az elemi elsősegélynyújtás szabályainak elméleti és gyakorlati elsajátítása.

Fontosnak tartjuk az emberi szervezet működésével és a betegségek kialakulásával kapcsolatos ismeretek bővítését, az anatómiai és élettani ismeretek elmélyítését, saját szervezetünk megismerését és a fiziológiai folyamatok megértését. Ezen ismeretek használata és beépülése az aktív tudatba elősegíti a prevenciós munkát. Az iskola nevelési programjának részeként direkt és indirekt módon szeretnénk tovább folytatni az egészséges életmódra nevelést, a szenvedélybetegségek (dohányzás, alkohol, kábítószer-használat) elleni küzdelmet. A betegségek megelőzésében, az egészséget támogató magatartás formálásában az iskolaorvos az orvosi szűrővizsgálatok alkalmával aktívan és folyamatosan részt vesz, probléma esetén szülővel, osztályfőnökkel, iskolavezetéssel, társszakemberekkel a szükséges lépéseket megteszi.

1.3.1 Az egészségnevelés lehetőségei osztályfőnöki órákon

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- a testi higiénia kialakítása
- egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek felismerése és ismerete
- az étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamatok, gyógyszerhasználat

- elsősegély-nyújtási ismeretek
- barátság, párkapcsolatok, szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- tanulás és tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- rizikóvállalás és kockázatai, közlekedés, személyes biztonság
- szenvedélybetegségek elkerülése; alkohol, dohányzás, drog, játékszenvedély
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

1.3.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanórán belül (osztályfőnöki-, biológia óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg tanfolyam formájában. Ezt a feladatot megfelelő végzettségű szakember végzi.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

- fejleszteni a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- megismertetni a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok - egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit,
- felkészíteni a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- a) Szervezetten, a biológia tanmenet részeként. 8. évfolyamon és a 11. évfolyamon két óra elmélet és egy óra gyakorlat keretében. A szaktanár részéről írásos számonkérés történhet.
- b) Osztályfőnökök által választható módon.
- c) Önkéntes jelentkezés formájában, tanórán kívüli csoportfoglalkozáson, tanfolyamon való részvétellel.

Iskolánk kapcsolatot tart a Magyar Vöröskereszt helyi szervezetével, amelynek munkatársai az elsősegély-nyújtó versenyek megszervezésében, diákjaink társadalmi elsősegély-nyújtásba való bevonásával segítik a közösségi munkát. A fentebb említett alapismeretek elősegítik diákjaink számára a jogosítvány megszerzéséhez szükséges "Közúti járművezetők elsősegély-nyújtási ismereteinek" elsajátítását, a sikeres vizsga letételét is. A társadalmi elsősegély-nyújtás az Európai Unióban évtizedek óta nagy

hangsúlyt kap. A Magyar Vöröskereszt szervezésében a társadalom széles rétegeit elérve jelentős eredményeket lehet elérni.

1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A közösségfejlesztés hozzájárul diákjaink egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási és továbbtanulási esélyének növeléséhez. Diákjainknak azonban nem magukra hagyott egyéniségként, hanem a közösség aktív és alkotó részeiként kell kiteljesedniük gimnáziumi éveik alatt. A közösség részeként az egyénnek (diáknak és tanárnak egyaránt) az alábbi nélkülözhetetlen jellemzőkkel kell rendelkeznie:

- jóakarat, bizalom, őszinteség,
- a különbözőség tisztelete,
- azonosulási képesség, rugalmasság,
- türelem és mértékletesség a teljesítmény értékelésében,
- a munka tudatos szervezése, fegyelmezett, kötelességtudó, szorgalmas elvégzése a képességek legkedvezőbb érvényesülése szerint,
- a másik ember iránt érzett megértés, segítőkészség, szolidaritás, közvetlenség, figyelmesség, udvariasság,
- az ismereteket konkrét helyzetben alkotó módon alkalmazó tudás, intelligencia és annak tisztelete, követendő példaként, tekintélyként kezelése,
- az életértékek (testi-, lelki-, szellemi egészség, életöröm, vidámság) fontossága, gyakorlati ápolása, (életvitel, életmód, sport, kirándulás) tudatosítása a társadalmi önmegvalósulás folyamatában önbizalmat, sikerélményeket adó voltuk miatt,
- a mindennapi élet kulturális értékrendjének következetes (szokássá emelendő) gyakorlata (ízlés, beszédmód fejlesztése, a kommunikáció szabályainak betartása, a tisztesség, a becsület erkölcsi értékeinek megismerése és a gyakorlati érvényesítése),
 - a katolikus hiten és erkölcsiségen alapuló folyamatos személyiségfejlesztés, az iskola katolikus szellemiségének erősítése,
 - a poliesztétikai nevelési lehetőségeink bővítése (a szem, a kéz, a fül intelligenciájának növelésére: képzőművészeti kör, énekkar, zenekar, színház-, mozi- és hangverseny-látogatás),
 - a külső környezet értékeinek áttételesen személyiséget formáló szerepe, érvényesüljön a szűkebb környezet esztétikus belső fejlesztésében.

1.4.1 Részvétel pályázati programokban

1.4.1.1 Részvétel a „Határtalanul” pályázati programban

Az elmúlt években államilag támogatott lehetőség nyílt a „Határtalanul” pályázati program révén arra, hogy az általános iskolás, illetve középiskolás korú tanulók ötnapos határon túli, magyarul lakta területeket ismerjenek meg. A határon túli magyar iskolákkal, tanulókkal, pedagógusokkal és intézményvezetőkkel való kapcsolatot nagyon fontosnak tartjuk tanulóink hazához való tartozásának fejlesztése, valamint a határon túl élő honfitársaink életkörülményeinek, magyar nyelven történő tanulási lehetőségeiknek, anyanyelvükön való felsőfokú tanulmányi lehetőségeiknek megismerése szempontjából. Arra törekszünk, hogy a „Határtalanul” program lehetőségeivel élve utazó tanulóink és pedagógusaink minden utazás során találkozzanak határon túli oktatási intézményekben járókkal, kollégiumok lakóival, ismerjék meg az ottani lehetőségeket és körülményeket. A program utazási részének elindulása előtt előkészítő osztályfőnöki órák és szakórák segítségével kell biztosítanunk az utazás megfelelő mértékű szellemi és érzelmi hasznosításához szükséges ismereteket. A hazaérkezést követően osztályfőnöki és más szakórákon kell értékelni a tapasztalatokat. Az utazásokról minden alkalommal fényképeket, filmeket tartalmazó írásos és digitális beszámolót készítünk, amelyet honlapunkon és a médiában megjelentetünk. Az ezzel kapcsolatos nevelési feladataink a következők:

- A pályázat benyújtása előtti igényfelmérés írásos formában.
- Az érintett szülői és tanulói kör személyes tájékoztatása.
- Előkészítő órák tartása az érintett osztályokban az alábbi témákban:
 - Magyarország határai
 - Magyarország történelme
 - A pályázattal érintett körút útvonalai
 - A haza érkezést követően „Magyarságtudat határtalanul” címmel témanap megtartása a 7-10. évfolyamok számára, melynek témája a magyarságtudat, a határon túli magyarokkal történő kapcsolattartás, segítő magatartás fontossága.
 - A honlapunkon meg kell jelentetnünk a „Határtalanul” pályázatban történő részvételünket, illetve a „Határtalanul” logóját.
 - A programról részletes, dokumentált, képekkel alátámasztott részletes beszámolót kell készíteni.
 - A megvalósítást követően legalább két sajtómegjelenést kell biztosítanunk a tanulmányi kirándulás tapasztalatairól. A „Határtalanul” program keretében minden lehetséges alkalommal jól előkészített pályázatot nyújtunk be úgy a nevelőtestület mint az általános iskolás, illetve középiskolás korú tanítványaink határon túli utazásának állami támogatása érdekében.

1.4.1.2 Részvétel uniós pályázati programban

A programok keretében figyelemmel kísérjük mindazokat a pályázati lehetőségeket, amelyeken akár iskolánk, akár a fenntartója indulhat. A fenntartó kérésének megfelelően minden egyes pályázat benyújtása előtt az iskola egyeztet a fenntartóval a projekt tartalmáról, kivitelezéséről, finanszírozásáról és fenntartási időszakot érintő kérdésekről.

A pályázati projekt kiválasztása során prioritást élvez az egyházi iskolákra vonatkozó, a diákok minél nagyobb közösségét érintő pályázati lehetőség.

A pályázat sikeres elnyerését követően a pályázati kiírásban foglalt tevékenységek maradéktalanul, legjobb tudásunk szerint hajtjuk végre, a szükséges jelentéseket, beszámolókat, megjelentetéseket elkészítjük. Amennyiben a pályázatban résztvevő kiskorú diákokkal kapcsolatban gondviselői hozzájárulás szükséges, úgy a projekt addig nem folytatódhat, amíg a hozzájárulások nincsenek beszerezve.

Feltétlenül szeretnénk az ERASMUS programban részt venni, ennek érdekében folyamatosan pályázunk a bekerüléshez.

1.4.1.3 Részvétel a Rákóczi Szövetség által indított programokon

Diákutaztatás mellett egyéb a szövetség által meghirdetett programokon való részvétellel szorosabb kapcsolatot tervezünk kiépíteni, így bővítve az iskolánkban tanuló diákok tanórán kívüli tevékenységét. A Rákóczi Szövetség gazdag programkínálatát folyamatosan próbáljuk beépíteni a munkatervünkbe, támogatva ezzel a közösség építés lehetőségét mind a tanárok-diákok között, mind a külhoni és helyi diákok között. A programok abban is segítenek, hogy a résztvevők a magyarságukra értékként tekintsenek, és minél több magyar-magyar kapcsolat alakuljon köztük. A folyamatosan megújuló szövetség az iskolai félévekhez kapcsolódóan középiskolás találkozókat szervez, a határ két oldalának diákjait megszólító hétfégi kirándulásokat, nyári táborokat, a Gloria Victis és a Cultura Nostra történelmi vetélkedőket, ami a programokon való aktív részvétellel lehetőséget ad iskolánk tanulóinak személyiségük fejlesztésére, közösség tagjainak különbözőségében rejlő értékeket felismerésére.

1.4.1.4 Részvétel a Lázár Ervin programban

A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat alapján Magyarország Kormánya egyetértett azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása

szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége. A Kormány fenti határozata alapján a Lázár Ervin Program (továbbiakban: Program) szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1–8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.

A program keretében intézményünk kapcsolattartói és koordinációs feladatokat lát el. A tankerület feladata a Lázár Ervin Program koordinációja és az előadásokra való eljutás megszervezése.

1.4.1.5 Részvétel egyéb pályázatokon

Minden egyéb pályázaton való részvételt az iskola bármely pedagógusa javasolhatja, de egyeztetési kötelezettsége van a munkaközösség-vezetővel és az iskolavezetéssel. A pályázati kiírásban foglaltakat a pályázat felelőse és a pályázatban résztvevők teljesítik. A pályázaton csak olyan kiskorú diák vehet részt, akinek gondviselője hozzájárult a részvételhez.

1.4.2 Iskolánk hagyományrendszere

Az iskolai hagyományok a diákság mindennapi életének fontos meghatározói, melyek révén intézményünk tényleges diákpolgárává válnak, és így alakul ki kötődésük az iskolához. A hagyományok ápolása, tisztelete, újabb eseményekkel való gyarapítása egyrészt iskolánk hírnevét gyarapítja, másrészt azt bizonyítja, hogy diákjaink igénylik ezen események megrendezését, esetleges átalakítását, bővítését.

Az iskola hagyományai a tanév rendjéhez igazodva a következők:

- lelkigyakorlat a pedagógusoknak,
- ünnepélyes tanévnyitó (Veni Sancte),
- Palacsinta fesztivál,
- a kisgimnazisták hangyaavatója,
- Szüreti forgatag,
- a Szent Imre napok rendezvényei, versenyei,
- a végzős évfolyam szalagavatója,
- karácsonyi lelki nap a diákoknak,
- jótékonyági bál szülők és pedagógusok részére, farsangi bál a diákság számára,
- KIDS sportversenyek rendezése,
- Tavaszi kirajzás,

- húsvéti lelki nap a diákoknak,
- jutalomkirándulás(ok) a jeles és kitűnő, valamint a kiemelkedő teljesítményű diákoknak,
- színházi nap,
- táborok,
- DÖK által felhasznált nap,
- az érettségizők ballagása,
- osztálykirándulások,
- témanapok az utolsó tanítási héten,
- minden évben legalább egy zárandokút szervezése diákoknak és tanároknak,
- ünnepi- és évfolyammisék,
- részvétel az egyházmegyei Te Deumon,
- ballagás a 8. évfolyamnak és tanévzáró (Te Deum).
- Tehetségnap szervezése
- Idegennyelvi témanap

Az iskolai közösségalkotást szolgálja iskolazászlónk, amely összetartozásunkat szimbolizálja.

1.5 A pedagógusok, az osztályfőnök helyi feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- az egyházi ünnepségeken, iskolai szervezésű liturgikus eseményeken való közreműködés, felügyelet

- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és étkezésekkor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt az igazgató bízza meg minden tanév augusztusában, elsősorban a felmenő rendszer és a személyes alkalmasság elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztályba járó diákok szüleivel.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérése után.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja a pályaorientációs feladatokat általános iskolában a 7-8., míg a gimnáziumban a 9-10. évfolyamokon.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok és törzslapok megírása, tanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása. Probléma esetén jelzi azt a közvetlen felettesének.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi, fogorvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra.

- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segítészésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.

1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Iskolánk alapító okiratában szerepel a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos feladatok ellátása. Diákjaink között találkozunk beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő (BTMN), valamint a sajátos nevelési igényű (SNI) diákokkal, de ugyanakkor vannak kiemelkedő tehetségű tanulóink, illetve hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetűek (HH, HHH). Kiemelt figyelmet kell fordítanunk azokra a diákjainkra, akik beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségekkel küzdenek, akik sajátos nevelési igényűek, akik kiemelkedő tehetségűek, illetve akik hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűek..

1.6.1. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolata;
- az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a tanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás);
- a szülőkkel való együttműködés;
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségeket mutató tanítványokhoz előítélet-mentesen, megértéssel, empátiával, figyelemmel, sohasem haraggal fordulunk.

Biztosítanunk kell számukra a kapaszkodót, hogy a személyiség nem megfelelő fejlettségéből eredő gondok megoldási útján megindulhassanak. Ehhez az iskola minden pedagógusának érzékeny odafigyelésére, előítélet-mentes pedagógusi személyiségére van szükség, mindenekelőtt azonban az osztályfőnökök kötelessége a problémákkal küzdő személyiség felismerése, az osztályban tanító pedagógusok diszkrét informálása. Nem mellőzhető a felismert esetekben a problémák négy szemközti megbeszélése, a pedagógusi tanácsok világos megfogalmazása.

Azon tanulók esetében, akik nem rendelkeznek szakértői véleménnyel, de nevelésük során felvetődik a beilleszkedési, tanulási, magatartási rendellenesség, a szaktanár vagy az osztályfőnök jelzése alapján az intézmény kezdeményezi a Pedagógiai Szakszolgálatnál a vizsgálat mielőbbi lefolytatását.

1.6.2 Sajátos nevelési igényű tanulók

- Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.
- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.
- A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.
- Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:
 - gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása,
 - az Irányelvek figyelembevételével készített eltérő tanterv része az iskola helyi tantervének,
 - a fogyatékoság típusának megfelelő tankönyvek, tanulási segédletek,
 - a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás,
 - a fogyatékos tanulók részére kidolgozott értékelési formák alkalmazása,
 - speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök,
 - képességfejlesztő játékok, eszközök,
 - számítógépek fejlesztő programokkal.

Kiemelt figyelemmel kezeljük a sajátos nevelési igényű tanulók helyzetét. Tanulmányi előmenetelük segítése céljából fejlesztő foglalkozásokat biztosítunk számukra. Integrációjukat a fejlesztést végző gyógypedagógus, az iskolaorvos, az osztályfőnök és az ifjúságvédelmi felelős együttműködése segíti. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza. A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki

folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Feladatai közé tartozik az iskola egészségnevelési programjának segítése.

1.6.3 Autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók ellátásának feladatai

Az elemi szociális-kommunikációs készségek fejlesztése, a viselkedésproblémák (dührohamok, auto- és heteroagresszió, sztereotip viselkedések stb.) kezelése, figyelem, utánzás, gondolkodási készségek, énkép, önismeret fejlesztése, az érzékszervek és testhasználat motiválása, nagy- és finommozgások fejlesztése, testtartás korrigálása, saját speciális segédeszközeinek mindennapi helyzetekben való rutinszerű gyakoroltatása, lakókörnyezetben való közlekedés, tájékozódás, élethelyzetek begyakorlása, önkiszolgálás, önellátás területeinek fejlesztése, szociális tapasztalatszerzés biztosítása, társas kapcsolatok formáinak kialakításában való segítségadás, iskolában, munkahelyen munkavállalóként, illetve hivatalos helyen való viselkedés szabályainak elsajátíttatása.

1.6.4 Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók ellátásának feladatai

A tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása, a funkciózavarok csökkentése, készségek fejlesztése (gondolkodás, figyelem, memória),

- a pozitív énkép és önértékelés kialakítása, a személyiség fejlesztése, terápiák alkalmazásával,
- a tanulás iránti motiváció és a kudarc-tűrő képesség növelése,
- kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása,
- a társadalmi együttélés szabályainak alkalmaztatása és az önállóságra nevelés.

A pszichés fejlődési zavar formái szerinti feladatok:

Olvasás/írás/helyesírás tanulási zavara esetén:

Kialakítani a tanuló mindenkor osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, mely segíti az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

- mozgáskoordináció és ritmusérzék fejlesztése,
- iránydifferenciálás, téri észlelés fejlesztése,
- beszédészlelés fejlesztése,
- fonológiai tudatosság fejlesztése,
- a tévesztett betűk differenciálása, a folyamatos olvasás automatizálása,
- a beszédemlékezet és figyelem fejlesztése,
- szövegértés fejlesztése: beszéd- és nyelvi fejlesztés,

- grafomotoros készség fejlesztése, írás- és helyesíráskészség javítása,
- a betűbiztonság és az összeolvasási készség fejlesztése,
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- a testséma biztonságának szilárdítása,
- az olvasási készség folyamatos gondozása,
- az egyénnek megfelelő kompenzáló technikák alkalmazásának tanítása, gyakoroltatása
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Számolás tanulási zavara esetén:

- képességfejlesztés (mozgás, észlelés, kognitív és tanulási funkciók fejlesztése),
- szám- és műveleti fogalmak kiépítése (számosság, számérzék, analóg mennyiség rendszer; alpműveletek),
- alapvető mennyiségi és matematikai ismeretek kialakítása,
- matematikai fogalmak megértetése és használatának gyakoroltatása,
- matematikai szimbólumok tartalmi azonosítása,
- matematikai szövegértés fejlesztése,
- geometriai alapismeretek alapozása, szilárdítása,
- időbeli tájékozódás fejlesztése. a matematikai törvények és szabályok készségszintű ismeretének elsajátíttatása alkalmaztatása,
- a figyelem- koncentráció, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- a kompenzáló eszközök, segítő technikák, eljárások használatának gyakoroltatása,
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Diszortográfia esetén:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség fejlesztése,
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

Diszgráfia esetén:

- a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- a testséma biztonságának szilárdítása,
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazásával (ráírás, másolás, önálló írás),
- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- a sikertudat kialakítása.

Figyelem-v. magatartásszabályozási zavar esetén (Hiperaktivitás és figyelemzavarok esetén):

- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- a feladatok időbeli struktúrájának megtervezése és kivitelezésének gyakorlása,
- motiválás, sikerélmény biztosítása.
- a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,
- önértékelési képesség fejlesztése, speciális figyelem-tréning és kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazásával,

sikerélmény biztosítása, a tanuló pozitív megerősítése.

1.6.5 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Iskolánk 2018-tól Akkreditált Kiváló Tehetségpont a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége (MATEHETSZ) hálózatában. Ennek megfelelően részt veszünk projektjeikben, melyek segítségével – és a MATEHETSZ által végzett mérésértékeléssel – beazonosítjuk intézményünk tehetséget mutató tanulóit, illetve foglalkozunk velük. Ezen kívül a pedagógusaink által észlelt kiemelkedő tehetséget mutató tanulókkal is hasonló képpen foglalkozunk.

- az egyéni képességekhez igazodó differenciált tanórai tanulás megszervezése;
- a tehetséggondozó, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- iskolai és iskolán kívüli versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a közép- és felsőfokú továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók oktatási célú szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások).

A tehetséges diákok képességeinek kibontakoztatására, versenyekre való felkészítésére a tanárok egyéni konzultáció keretein belül lehetőséget, támogatást nyújtanak. Az emelt szintű oktatásban részesülő tanulók az emelt szintű oktatás folyamán, valamint az érettségi vizsgára felkészítő foglalkozások keretein belül nagyobb lehetőséget kapnak az ismereteik elmélyítésére, az emelt szintű érettségi vizsgákra való felkészítésre. A tehetséggondozás elszakíthatatlan részét képezi a színvonalas közép-fokú oktatásnak, főként pedig a gimnáziumi nevelésnek. Kollégáink és diákjaink akkor is végezzék e tevékenységet, amikor nincs mód arra, hogy a tevékenységre fordított munkát az intézmény vezetője anyagilag is honorálja.

Motiváció, versenyek

A pedagógiai értékelés első visszajelentési körében a tanulókról, illetőleg a tanulás eredményeiről a tanuló felé áramlanak az információk. Az információk általában egy személy révén - a pedagógus révén - válnak minősítő információvá. Ezzel a pedagógus célja, hogy a tanulót, ha szükséges, korrekcióra szorítsa, illetve további tanulásra serkentse, így az értékelésnek fontos motiváló szerepe is van. A tanulók motiválásának egyik fontos eszköze a versenyeztetés. Különböző szintű és rangú versenyeket szervezünk, így elérhető, hogy a tanulók jelentős része valamely területen pozitív sikerélményhez jut.

- A legszélesebb tanulói réteget a háziversenyek érintik. Ezek a versenyek kiváló lehetőséget teremtenek arra, hogy a tanulók el tudják helyezni önmagukat egy nagyobb tanulói közösségben. Fontos feladatuk a tanulói ismeretek bővítése.
- A legrangosabb versenyek a szaktárgyi országos középiskolai tanulmányi versenyek illetve egyéb országos szervezésű versenyek. Ezek a versenyek nemcsak a tanuló, hanem az iskola presztízsét is növelik.

1.6.6 A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját segítő tevékenységek

Célrendszer:

- Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése;
- Csökkenjen a HH és HHH tanulók lemorzsolódásának aránya;
- Csökkenjen a HH és HHH tanulók hiányzásának száma;
- Növekedjen az érettségire adó középfokú oktatási intézményben továbbtanuló HH és HHH gyerekek aránya;
- A kompetenciamérések átlaga ne romoljon, a HHH és a nem HHH tanulók eredményei közelítsenek egymáshoz;
- Legyen biztosítva a tanórákon kívüli programokhoz való egyenlő hozzáférés;
- Az iskola infrastruktúrájához való egyenlő hozzáférés biztosítása;
- Mentori rendszer kiépítése a HHH tanulóakra történő egyéni odafigyelés és fejlesztés céljából;
- Az iskola társadalmi környezetének minél szélesebb körben történő bevonása a HHH tanulók iskolai sikeressége érdekében.

Megvalósítandó feladatok:

- A HHH tanulók nyilvántartása, támogatásigénylés;
- Az iskola-óvoda átmenet megkönnyítése érdekében kölcsönös szakmai hospitálások, konzultációk, közös nevelőtestületi értekezletek, közös rendezvények szervezése;
- Az óvodai és iskolai DIFER mérés eredményeinek közös elemzése;

- Kapcsolattartás a Nógrád Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat, Gyermekvédelmi Központ Nógrád Vármegye-vel;
- Együttműködés a Cigány Kisebbségi Önkormányzat képviselőivel;
- Tutori, mentori rendszer létrehozása;
- Egyéni foglalkozások, felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- Napközi biztosítása minél több HHH tanuló részére;
- Iskolai továbbtanulást segítő, felkészítést, szociális hátrányt kompenzáló pályázatokon való részvétel;
- Tanítási órákon új módszertani elemek alkalmazása: kooperatív módszer, projekt módszer stb.;
- A kulcskompetenciák elsajátításához szükséges gyakorlatok alkalmazása valamennyi tanítási órán;
- Az önálló tanulásra való felkészítés megjelenése a tanórákon;
- Szakirodalom tanulmányozása, intézményen belüli hospitálások;
- Tapasztalatcsere;
- Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- Iskolai sportkör, szakkörök;
- A tanulók oktatási célú szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok, színház-, mozi- és múzeumlátogatások stb.);
- A tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás);
- Szülőkkel való együttműködés;
- Szülők és a családok nevelési gondjainak segítése tanácsadás formájában;
- Szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

1.6.7 Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.
- A rossz anyagi helyzetben levő tanulók, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítségének formái:
 - ingyenes tankönyvellátás biztosítása a jogszabályok által meghatározott módon,
 - tankönyv-vásárlási támogatás biztosítása,
 - tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
 - kedvezményes ebéd biztosítása,
 - javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.

- Mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Az életmód-program keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Törekszünk arra, hogy minél több pedagógus szerezzon alapos ismereteket a sikeres kábítószer-ellenes program megvalósításához.
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

1.6.7 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanév során több alkalommal osztályfőnöki órán és a tanítási órákon is foglalkozunk a tanulási módszerekkel, hogy minél hatékonyabban alkalmazzák azokat tanulóink. A tanulási kudarc egyik oka a „tanulni tudás” hiánya vagy hiányos volta. A nem megfelelő vagy nem célszerű formában tanuló diákokkal és szüleikkel a tanév elején (szükség esetén később is) konzultál az osztályfőnök vagy az érintett pedagógus. A sikeres együttműködés érdekében minden körülmények között felhívjuk a szülő figyelmét a problémára. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának másik formája a korrepetálás. Célja az alapképességek fejlesztése és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás. Ezeket a foglalkozásokat az igazgató által megbízott pedagógus tartja, vagy kötelezettségként, vagy tanórán kívüli tevékenységként. Azon tanulók esetében, akiknek tanulási nehézségei sajátos nevelési igényükből vagy beilleszkedési, tanulási és magatartási rendellenességből adódnak, az 1.6.1 szakaszban foglaltak szerint járunk el.

1.6.8 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az iskola jellegéből és működési körülményeiből adódóan nem kevés a hátrányos helyzetű tanuló. Ezért folyamatosan gondot fordítunk arra, hogy lehetőségünk szerint segítsük a hátrányok enyhítését. Ennek érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazza tantestületünk:

- Az osztályfőnökök ismerjék meg a tanulók szociális helyzetét még az első év elején.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulókra. Helyzetük felismerését a velünk legszorosabb kapcsolatban lévő általános iskolákkal kötött szerződésekkel segítjük.

- Egyéni elbeszélgetésekkel, a szülőkkel való találkozásokkal segítjük a tanulók beilleszkedését a közösségbe.
- A problematikus esetekben szakember (mentálhigiénés szakember, pszichológus) segítségét vesszük igénybe.
- Az iskolaorvos, a védőnő és az osztályfőnök együttműködnek a problémák megoldásában. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

Iskolánk befogadó intézmény, mert pedagógiai programunkban megjelennek a differenciált és az egyéni fejlődést biztosító módszertani eljárások. Intézményünk vezetése és tantestülete felvállalja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését és oktatását, számunkra személyre szabott értékelési és követési rendszert biztosítunk. Nevelésük során az esélyegyenlőség feltétlen biztosítására esélyegyenlőségi tervünk tartalmaz előírásokat. Felvételi eljárásunk során a jogszabály által lehetővé tett maximális kedvezményeket biztosítunk a sajátos nevelési igényű felvételizők számára. A felvételi döntés során – azonos pontszám esetén – előnyben részesítjük a hátrányos helyzetű tanulókat. Iskolánk azoknak a tanulóknak az iskolája, akik elfogadják a katolikus hitet és erkölcsiséget. Iskolánkban szívesen látjuk a más felekezethez tartozó vagy felekezeten kívüli diákokat. Számukra is kötelező a hitoktatás és az iskolai egyházi rendezvényeken való részvétel.

1.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

Az intézmény legfontosabb döntéseinek meghozására – a jogszabályban meghatározott esetekben – a nevelőtestület jogosult. Az egyéb döntések meghozása az intézményvezető jogköre. Azokban az ügyekben, amelyek az iskola tanulóinak jelentős részét érintik, a döntési folyamatban lehetőséget biztosítunk a diákság számára véleményének kifejtésére, a döntési folyamat befolyásolására. A döntési folyamat részét képező értekezletre a diákságot közvetlenül érintő témakörben meghívjuk a diákönkormányzat képviselőit. Teljes körűen biztosítjuk a jogszabályok által a diákönkormányzat vonatkozásában deklarált véleményezési jogok érvényesítését, a véleményt minden alkalommal írásban szerezzük be. A diákönkormányzat tájékoztatása, a döntést megelőző informálás lebonyolítása, a diákönkormányzat véleményének beszerzése az intézmény igazgatójának kötelezettsége. A fentieken túl a diákság többségét érintő döntések meghozatala előtt lehetővé tesszük az egyes osztályok számára a véleménynyilvánítást, amelynek tartalmát és az osztályközösség által megfogalmazott javaslatokat az osztályfőnök juttatja el az iskola igazgatójának.

1.8 A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái

1.8.1 A diákokkal való kapcsolattartás formái

A diákokkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után. A diákok bármely tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni gondjaikkal, személyükről és az osztályközösségről információkat kérhetnek tőlük és az iskola vezetőitől. A diákok személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök és a szaktanárok foglalkoznak. A diákok többségét, vagy jelentős részét érintő információk közlésére illetve cseréjére a következő fórumokat működteti az iskola illetve a diákönkormányzat:

Diákközyűlés

A diákönkormányzat kezdeményezésére évente kötelezően összehívandó fórum, ahol a diákönkormányzat a tanulók jelentős részét vagy egészét érintő problémákat, panaszokat vethet fel, azokra választ kérhet. A diákközyűlés az a legmagasabb fórum, amelyen az intézmény tanulói és diákönkormányzata minden olyan problémát fölvethetnek, amely a tanulói jogok érvényesülésével akár az intézményen belül, akár a jogi szabályozásban sérelmet, feszültséget, méltánytalanságot okoz.

Infokommunikációs kapcsolattartás

A tanulók a rájuk vonatkozó érdemjegyeket, dicséreteket és elmarasztalásokat, valamint hiányzásuk alakulását a digitális naplón keresztül kísérhetik figyelemmel. Az iskola honlapjáról fontos, őket érintő információkat szerezhetnek, űrlapokat tölthetnek le, információkhoz juthatnak a vizsgákról és más fontos eseményekről. Az iskola Facebook-profilján keresztül is információkat ad a szülőknek, tanulóknak és az iskolánk iránt érdeklődő külső személyeknek, leendő tanítványainknak.

1.8.2 A szülőkkel való kapcsolattartás formái

Szülői értekezlet

Az éves munkatervben ütemezett szülői értekezletek feladata, hogy tájékoztassa a szülőket gyermekük előmeneteléről, az osztály aktuális problémáiról, az osztályban és az iskolában jelentkező feladatokról. A szülői értekezleten minden alkalommal előkerülnek nevelési kérdések is, valamint az osztályfőnök áttekintő képet ad osztálya neveltségi szintjének alakulásáról. Szülői értekezletet évente legalább két alkalommal tartunk. Ha az osztály helyzete, problémái, a csoport előtt álló feladatok azt indokolják, az iskola igazgatója, illetve az igazgató engedélyével az osztályfőnök rendkívüli szülői

értekezletet hívhat össze a szülők tájékoztatására, a problémák közös megoldási lehetőségének megtalálására.

Fogadóóra

Célja, hogy a szülők egyénileg információt kapjanak gyermekük előmeneteléről, magatartásáról, a szaktanár róla alkotott véleményéről, valamint a pedagógus tanácsokat adhasson a tanuló nevelésével kapcsolatosan. Az iskola biztosítja, hogy a fogadóórán a szülő négy szemközt beszélhessen gyermeke tanárával személyes problémáiról. A fogadóórákat évente legalább két alkalommal, a szülői értekezletek napján tartjuk. Ezen felül a szülők az iskola honlapján megadott elérhetőségeken is felvehetik a kapcsolatot a pedagógusokkal, akik így a fentiektől eltérő időpontban is a szülő rendelkezésére állnak. A gyermek fejlődése a pedagógusnak és szülőnek is közös érdeke.

A szülők írásos tájékoztatása

A szülőket folyamatosan értesítjük tanítványunk előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről a digitális napló révén. A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítő és az év végi bizonyítvány révén. Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülőkkel a digitális napló (F2) révén, vagy egyéb szokásos írásos formában. Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a diákoknak beírt osztályzatokat, a tanulói hiányzásokat és késéseket.

A Köznevelési törvény hatályos előírása szerint a szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz. Tájékoztatjuk őket továbbá az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, valamint arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

A szülői szervezet

A szülői szervezet célja a legaktívabb szülőkből álló közösség megalkotása, amely átfogja az iskola működésének egészét. A szülői szervezet annak szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint épül föl és működik. Vezetőjét a szülői munkaközösségi tagok maguk választják az intézménybe járó diákok szülei közül. A szülői szervezet véleményt nyilváníthat, információt kérhet az intézményt érintő bármely kérdésben. Feladata az iskola hagyományrendszerében szereplő események lebonyolításában való közreműködés is.

1.8.3 Kapcsolattartás az iskola külső partnereivel

A külső partnerekkel történő kapcsolattartás szabályozása jelentős részben a szervezeti és működési szabályzat jogkörébe tartozik, így az iskola-egészségügyi ellátást biztosító szervezettel, a családsegítő szolgálattal, a pedagógiai-szakmai szolgáltatókkal való kapcsolattartás további szabályozására nincsen lehetőség. Az iskola vezetői folyamatos kapcsolatot tartanak fenn a sajtóval, a fenntartóval.

Folyamatos a szakmai kapcsolatunk az alábbi szervezetekkel. A felsorolásban megjelöljük a kapcsolattartásért felelős személyt.

- Balassagyarmat városi általános és középiskolái, művészetoktatási intézménye – igazgató, igazgatóhelyettesek;
- Balassagyarmat Város Önkormányzata – igazgató;
- Cserhátsurány és Herencsény Önkormányzata – tagintézmény-vezető;
- Balassagyarmati Járási Hivatal – igazgató;
- Nógrád Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat, Gyermekvédelmi Központ Nógrád Vármegye – igazgató, tagintézmény-vezető;
- Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Építésügyi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztálya – igazgató, tagintézmény-vezető;
- Nógrád Vármegyei Pedagógiai Oktatási Központ (POK) – igazgató, tagintézmény-vezető, igazgatóhelyettesek;

1.8.4 A közösségi szolgálat szervezésével kapcsolatos feladatok

A közösségi szolgálat jogszabályban előírt kötelezettsége elsőként a 2016-ban érettségizett tanulókat terhelte, a jogszabály előírja minden tanuló számára 50 óra közösségi szolgálat teljesítésének kötelezettségét. Az a tanuló, aki az 50 óra közösségi szolgálatot nem teljesíti, nem kezdheti meg az érettségi vizsgát. Az iskola minden partnerszervezettel együttműködési megállapodást köt a közösségi szolgálati feladatok közös szervezésére. A közösségi szolgálattal kapcsolatos feladatokat az osztályfőnöki munkaközösség vezetője koordinálja. Diákjainknak és az osztályfőnököknek azt javasoljuk, hogy a tanulók a 9-10. évfolyamon teljesítsék közösségi szolgálati kötelezettségük döntő többségét, és a 11. évfolyamon feltétlenül fejezzék be az 50 óra előírt teljesítését. Az iskola gondoskodik a megfelelő számú közösségi szolgálati hely megszervezéséről, a partnerszervezetekkel való folyamatos kapcsolattartásról, a mentorok megbízásáról. A közösségi szolgálat szervezéséért felelő pedagógus közreműködésével az intézmény vezetője minden tanévben beszámol a közösségi szolgálat adott évi szervezésének eredményeiről, összegzést készít az egyes osztályok által teljesített óraszámokról, valamint azoknak a tanulóknak a számáról és arányáról, akik már teljesítették a közösségi szolgálatot. Az osztályfőnökök vezetik tanítványaik közösségi szolgálati igazolólapját, figyelmeztetik a teljesítésben elmaradást mutató tanulókat. Az intézmény honlapján „Közösségi szolgálat” menüpontot működtet,

amelyen tájékoztatást ad a közösségi szolgálat jogszabályi előírásairól, követelményeinek teljesítéséről, nyilvánosságra hozza szerződéses partnereink listáját és a végezhető tevékenységek körét.

1.9 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

1.9.1 A vizsgaszabályzat célja

Vizsgaszabályzatunk célja a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása. A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga (osztályozó vizsga, javítóvizsga, különbözeti vizsga, belső vizsga)

- követelményeit,
- részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)
- és az értékelés rendjét

a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza. A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításakor figyelemmel kell lenni a köznevelési törvény végrehajtása érdekében készült 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 65-72.§-ainak rendelkezéseire.

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

1.9.2 A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra
- belső vizsgákra

vonatkozik. Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

1.9.3 Az egyes vizsgatantárgyak részei, követelményei és értékelési rendje

- Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:
 - osztályozó vizsga,

- pótló vizsga,
 - javítóvizsga,
 - belső vizsga.
- Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
 - a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
 - engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
 - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
 - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
 - Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.
 - Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.
 - Belső vizsgát kell tennie minden 8., 9., 10. és 11. évfolyamos tanulónak a helyi tantervben leírt részletes szabályok szerint.
 - A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.
 - A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel
 - osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
 - javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.
 - Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő követelmények alapján a szaktanárok állapítják meg.
 - A követelmények elfogadásáról az előbbi ütemezésnek megfelelően a nevelőtestület dönt.
 - A tanulmányok alatti osztályozó-, pótló- és javítóvizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

2020.09.01-től

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
ALSÓ TAGOZAT (1-4. évfolyam)			
Magyar nyelv és irodalom	X	X	
Idegen nyelv (csak 4. évf-on)	X	X	
Matematika	X	X	
Hittan		X	
Környezetismeret	X	X	
Ének-zene			X
Vizuális kultúra			X
Technika és tervezés			X
Digitális kultúra (csak 3-4. évf-on)			X
Testnevelés és sport			X

2020.09.01-től

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
FELSŐ TAGOZAT ÉS GIMNÁZIUM (5-8. évfolyam)			
Magyar nyelv és irodalom	X	X	
Idegen nyelv	X	X	
Matematika	X	X	
Hittan	X	X	
Történelem	X	X	
Természetismeret	X	X	
Fizika	X	X	
Kémia	X	X	
Biológia	X	X	
Földrajz	X	X	
Ének-zene	X	X	X
Dráma és tánc			X
Vizuális kultúra			X
Informatika			X
Technika, életvitel és gyakorlat			X
Testnevelés és sport			X

2020.09.01-től

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
FELSŐ TAGOZAT ÉS GIMNÁZIUM (9-12. évfolyam)			
Magyar nyelv és irodalom	X	X	
Matematika	X	X	
Történelem	X	X	
Állampolgári ismeretek (12. évf.)		X	
Természettudomány (11. évf.)	X	X	
Hittan	X	X	
Fizika	X	X	
Kémia	X	X	
Biológia	X	X	
Földrajz	X	X	
Idegen nyelv I.	X	X	
Idegen nyelv II.	X	X	
Ének-zene			X
Dráma és színház			X
Vizuális kultúra			X
Mozgókép-kultúra és médiaismeret		X	
Digitális kultúra			X
Technika, életvitel és gyakorlat		X	X
Testnevelés és sport			X

- A tanulmányok alatti belső vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli vagy szóbeli vizsgát tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI
	VIZSGA	
HATÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUM 8. évfolyam		
Matematika	X	
NÉGY- és HATÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUM 9. évfolyam		
Magyar nyelv és irodalom	X szövegértés	
Történelem	X	
NÉGY- és HATÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUM 10. évfolyam		
Idegen nyelv I.	X	X
Matematika	X	
NÉGY- és HATÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUM 11. évfolyam		
Magyar nyelv és irodalom	X	X irodalom
Történelem		X
Fakultációs tárgy ¹	X	X

1.10 Az iskolaváltás és a tanuló átvételének szabályai

Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételről való döntés az intézmény vezetőjének jogköre, döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek véleményét. A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van, de ha az átvétel feltétele különbözeti vizsga letétele, csak a különbözeti vizsga sikeres teljesítése után vehető át a tanuló. Különbözeti

¹ A tantárgy jellegétől függően vagy írásbeli, vagy szóbeli, esetleg (pl. testnevelés) gyakorlati vizsga

vizsga akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg.

Lehetőség van arra is, hogy – a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő és a tanuló együttes kérésére – évfolyamisméltléssel eggyel alacsonyabb évfolyamú osztályba kerüljön a diák. Az iskolába átvett tanulók osztályba vagy csoportba való besorolásáról az igazgató dönt.

- A tanuló beiratkozásához be kell mutatni:
 - a tanuló anyakönyvi kivonatát vagy személyi igazolványát;
 - a szülő személyi igazolványát;
 - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
 - tanköteles korú tanulónál az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

1.11 A felvételi eljárás különös szabályai

A felvétel alapvető szempontja, hogy a szülő és gyermeke elfogadják az intézmény pedagógiai programját, annak katolikus keresztény mivoltát, és eltökéltek legyenek annak megvalósítására (Szülői szándéknyilatkozat kitöltése). Túljelentkezés esetén előnyt jelent az Egyházközséghez való tartozás és a plébánosi ajánlás.

- Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
- a szülő személyi igazolványát;
- a gyermek lakcímkártyáját;
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai igazolást;
- a gyermek egészségügyi könyvét a gyermekorvos felvételi javaslatával;
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

Az általános követelményeket kiegészítő szempontok az 1. évfolyamon: a lelkesítő elbeszélgetés a családokkal, idősebb testvér már az iskola tanulója; egyházközséghez tartozás.

- Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének a tanuló hitoktatásban való részvételének, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.
- Az iskolába beadott felvételi kérelmeket **a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendeletben** meghatározott sorrendben kell teljesíteni.

A hatévfolyamos gimnázium hetedik évfolyamára, illetve a négyévfolyamos gimnázium kilencedik évfolyamára benyújtott felvételi kérelmek elbírálása az általános iskolai tanulmányi eredmények alapján történik az iskola honlapján, valamint a KIFIR

rendszerben megjelenő felvételi tájékoztatóban leírt módon. A felvételi kérelmek elbírálása során az azonos teljesítményt elérő tanulók között – a jogszabály előírásainak megfelelően – a rangsor elkészítésekor előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, tartózkodási helye az iskola székhelyén van, illetve, akinek különleges helyzete azt indokolja. Különleges helyzetűnek tekintjük a jelentkezőt akkor, ha testvére is iskolánkba jár vagy itt érettségizett, ha szülője az iskola alkalmazottja, ha a keresztény vallás iránt elkötelezett.

1.12 Az iskolában tartott egyéb foglalkozások

A tanórán kívül tartott egyéb foglalkozások jelentős szerepet töltenek be a tanulók és az iskola életében. Folyamatosan alakultak ki, és szerepük az évek folyamán vált egyre fontosabbá. Feladatuk az iskola életének színesebbé tétele, a diákok személyiségének, kreativitásának fejlesztése. A tehetséges diákok képességeinek kibontakoztatására, versenyekre való felkészítésére a tanárok egyéni konzultáció keretein belül lehetőséget, támogatást nyújtanak. Iskolánkban a fakultáció biztosításával az érettségire felkészítő foglalkozások keretein belül nagyobb lehetőséget kapnak ismereteik elmélyítésére, a felvételi vizsgára való felkészítésre.

Sajátos, hagyományos tevékenységi formáink közé tartoznak a következők:

- diákszínjátás,
- énekkar,
- diáksportkör,
- iskolai táborok,
- korrepetálások,
- és a tanítási órák keretében meg nem valósítható egyéb foglalkozások.

1.12.1 A diákszínjátás

Céljai:

- a tanulók önkifejezési képességének formálása,
- tehetséges diákjaink kibontakozási lehetőségeinek biztosítása,
- ismerkedés a színházak belső életével, munkájával,
- az iskola kulturális programkínálatának bővítése,
- a tanulók alapképességeinek fejlesztése,
- a versmondás elméleti ismereteinek tudatosítása,
- a diákszínpadi játéktílusok megismerése,
- ismerkedés a magyar színjátás történetével.

Feladatai:

- fellépések vállalása az iskola és más intézmények kulturális rendezvényein,
- részvétel városi ünnepi műsorok programjában,
- felkészülés és részvétel különféle szintű szakmai versenyeken,
- a városi művelődési intézmények rendezvényeinek látogatása,
- színházi előadások látogatása,
- színjátszó tábor szervezése, kivitelezése.

1.12.2 Az iskolai énekkar

Az iskola kulturális és művészeti nevelésének speciális csoportja. Művészeti csoport, amely rendszeres tevékenységével sokrétű oktatási és nevelési célokat valósít meg.

Céljai:

- az iskolai és iskolán kívüli rendezvények, ünnepségek méltó megünneplése, azok színvonalának emelése,
- az ifjúság zenei műveltségének elmélyítése,
- lehetőséget biztosítani az aktív zenélésre,
- szereplési lehetőségek kihasználása.

Feladatai:

- kapcsolattartás más közép fokú intézmények kórusaival,
- háttérrel biztosítani a templomi és egyházi rendezvények támogatásához.

1.12.3 Diáksportkör, táborok**Célkitűzései:**

- az egészséges életmódra nevelés,
- a mindennapos testnevelés biztosítása,
- sportolási lehetőséget biztosítani a mozogni vágyó diákoknak,
- szervezett, egészséges programot biztosítani a tanév során,
- diákolimpiákon való részvétel segítése,
- felvételiző diákok felkészítése,
- minél több diákot bevonni a sportmozgalmakba,
- szervezett keretek között, tanári felügyelet biztosítása mellett a szabadidő hasznos eltöltése.

Feladatai:

- eredményes szereplés különböző versenyeken,
- vízi- és egyéb táborok szervezése,
- nyári közös nyaralási lehetőség biztosítása,
- kiemelkedő teljesítményű sportolók menedzselése,
- az iskola feltételrendszerének, eszközállományának javítása,
- kapcsolattartás a város többi intézményével.

1.12.4 A Szent Imre Galéria

Iskolánkban évekkel ezelőtt kezdődött meg rendszeres működtetése, amelynek során különböző jellegű kiállítások megrendezésére kerül sor. A kiállításokat iskolánk és más iskolák tanulói, valamint vendégművészek alkotásaiból rendezzük.

Célja:

- a diákok esztétikai érzékének formálása a művészeti alkotásokkal,
- a művészeti alkotások iránti igény kialakítása,
- bemutatkozási lehetőség biztosítása diákjaink számára,
- az értékóvó magatartás kialakítása,
- az intézmény rangjának emelése,
- az iskola belső tereinek célszerű kihasználása.

Feladatai:

- kiállítás rendezése az épület zsibongójában vagy folyosóin,
- változatos műfajok bemutatkozási lehetőségének biztosítása,
- a kiállítások rendezésével járó feladatokkal tanítványaink formálása.

1.12.5 A mindennapi tanulást kiegészítő képzési formák, korrepetálások

Az iskola szolgáltatásait igénybe vevő diákok és szüleik igénylik a mindennapi iskolai elfoglaltságot kiegészítő, a többletismereteket vagy -képzettséget nyújtó, időnként hiányokat pótló tevékenységi formákat. Amennyiben ezek megszervezésére, lebonyolítására az intézmény nem vállalkozik, úgy a diák és a szülő ezt a szolgáltatást az iskola falain kívül keresi meg és veszi igénybe - általában sokkal drágábban és kevésbé igazodva az iskola követelmény-rendszeréhez. Célszerű ezért ezeket a kiegészítő képzési formákat az iskola falain belül biztosítani, természetesen a mindennapi oktatástól szervesen elválasztva, ahhoz kapcsolódóan, de tőle független formában.

Célkitűzések:

- diákjaink számára tanórán kívüli sokoldalú képzési lehetőséget biztosítani,
- a tanfolyamok bevételeivel az iskola fejlesztése,

- a pedagógusoknak intézményen belül biztosítani a többletmunka lehetőségét.

Feladatok:

- felvételi előkészítő tanfolyamok szervezése az érdeklődőknek,
- előkészítő foglalkozások indítása leendő gimnazisták számára,
- nyelvvizsga-előkészítő tanfolyamok szervezése,
- nyelvi kurzusok indítása.

1.12.6 A tanítási órák keretében meg nem valósítható egyéb foglalkozások

Céljai:

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a tanítási órák keretében meg nem valósítható foglalkozások a tanítási órák és az iskolai nevelés szerves kiegészítése, a nélkülözhetetlen nevelési elemek biztosítása.

Feladatai:

- környezeti nevelést célzó gyakorlati jellegű foglalkozások,
- sportrendezvények nevelő jellegű lebonyolítása,
- projektoktatási programok a pedagógiai program előírásainak megvalósítására,
- állampolgári ismeretek elsajátítását és gyakoroltatását célzó tevékenység.

A tanulmányi kirándulás megszervezése iskolánk hagyományrendszerének lényeges eleme. Erre szervezett módon évfolyamonként a továbbiakban is lehetőséget biztosítunk, de a tanulmányi kirándulás nem része pedagógiai programunknak, mert az ehhez szükséges finanszírozási feltételeket költségvetési forrásból nem tudjuk biztosítani. A tanulmányi kirándulás tehát iskolánkban nem kötelező program. A tanulmányi kirándulást tanítási napokon bonyolítjuk le, az azon részt nem vevő tanulók számára biztosítjuk a szervezett iskolai foglalkozásokat.

1.13 Az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 projekt pedagógiai programunka beépülő elemei

	Intézményfejlesztési terület	Beépítendő indikátor	Beépítendő konkrét tevékenységek
1.	Esélyegyenlőség/ méltányos oktatásszervezés	1. Biztosítjuk az intézmény szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést.	1. Minden tanuló lehetőséget és ösztönzést kap rá, hogy részt vegyen iskolán kívüli tevékenységekben.
			A tanulószobai, a napközis foglalkozás és az informatikai hozzáférések segítségével az iskolában megfelelő pedagógiai környezetet kínálunk a családi háttér kompenzálására a tanulás, a házi feladat elkészítéséhez
		2. Érvényesítjük a méltányos és befogadó tanulási környezet és kommunikáció fenntartását.	1. Az osztály- / csoportszervezés módjáról, az egyéni fejlesztés lehetőségeiről (adott évfolyamokra, tantárgyakra vonatkozóan) a szülőket tájékoztatjuk, személyesen, illetve szülői fórumon megvitatjuk és véglegesítjük.
2.	Szervezetfejlesztés	1. Kiemelt figyelmet fordítunk a belső partnerség kialakítására és az egymástól tanulás erősítésére	1. Évfolyam megbeszéléseket tartunk az összes érintett kolléga és a vezetőség részvételével, ahol feltárjuk a problémás területeket, azonosítjuk a lemorzsolódással veszélyeztetettek körét.
		2. Kiemelt figyelmet fordítunk a nevelőtestület tagjainak az iskolai lemorzsolódás megelőzését támogató személyes elköteleződés növelésére	1. Közösségfejlesztő események szervezése (Palacsintafesztivál, Szüreti kavalkád, Tavaszi kirajzás, farsang, lelki napok, Karácsonyi készülődés)
3.	Partnerkapcsolatok fejlesztése – családokkal való kapcsolattartás, családok bevonása, ágazati és ágazatközi együttműködések	1. Kiemelt figyelmet fordítunk a szülőkkal, családokkal való partneri kapcsolat kialakítására, fejlesztésére a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében.	1. Családi nap szervezése (2 alkalom/tanév)
			2. A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók családjait célzottan keressük meg, hogy vegyenek részt a közösségi napokon, szülői értekezleteken.
			3. A közösségi/családi napok szervezésébe bevonjuk a szülőket.

		2. A korai iskolaelhagyással kapcsolatos konkrét esetek megoldásába bevonjuk a szükséges partnereket	1. A konkrét esethez hozzárendeljük azokat a kulcspartnereket, akiket a problémamegoldásba bevonhatunk (szociális munkás, védőnő, szakszolgálat stb.)
			2. Az esetben érintett szülőkkal szorosabbra fűzzük a kapcsolatot és folyamatosan monitorozzuk a tanuló további iskolai tevékenységeit.
			3. A pozitívan „zárult” tevékenységeinket jó gyakorlatként továbbadjuk a többi pedagógusnak.
4.	Partnerkapcsolatok fejlesztése – iskolafokok közötti - átmenet	1. Biztosítjuk a partnerkapcsolatok fejlesztésének strukturális garanciáit.	1. Szülői találkozót szervezünk az új pedagógusok részvételével
			2. Változatos tanórán kívüli tevékenységek szervezése
			3. Rendszeresen tartunk osztály-, illetve évfolyam megbeszéléseket
		2. Kiemelt figyelmet fordítunk az alsó-felső iskolafokok közti átmenetek partneri kapcsolatok kialakítására, fejlesztésére	1. A statisztikai adatok figyelemmel kísérése
			2. A pedagógusok részt vesznek a FEH-ek közötti átmeneti megbeszéléseken
			3. A sikeres gyakorlatok, modellek átvétele, alkalmazása

1.14 Az organikus pedagógia elemeinek beépítése

Az organikus pedagógia egy olyan szemlélet, amely az életben tapasztalható növekedést tekinti mintának, példának. Az egész személyiséget fejleszti, de nem sürgetve, nem erőltetve, hanem a saját tempójú növekedést támogatva. 2016-tól a Fenntartó javaslatára (az EFOP-3.3.7-17 „Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása az Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága intézményeiben a Váci Egyházmegyében” elnevezésű pályázat keretében) folyamatosan kerül beépítésre az organikus pedagógia néhány eleme, melyek a következők:

- Családi életre nevelés (CSÉN)
- Élménypedagógia
- Furulyaoktatás
- Érzelmi nevelés
- Hálózatos oktatás
- Szöveges értékelés
- Tanulásmódszertan
- Technika/életvitel (iskolakert) – ennek megvalósítása csak a tagiskolában és az alsó tagozaton lehetséges
- Életképes nyelvtudás

Ez a pedagógiai szemlélet a katolikus-keresztény értékszemlélet mindennapos gyakorlatát szolgálja, a diákok személyiségét, érzelmi intelligenciáját fejleszti, összhangban áll, kiegészíti és segíti a család nevelésben betöltött szerepét. Josef Kentenich rendszere öt alapértéket tartalmaz, amelyek mint a kerék öt küllője, mozgásba lendítik, a kiteljesedés felé viszik a személyiséget. *„Ez az öt alapérték:*

- *életmozgás – „Megértelek!” (kíváncsiság, nyitottság, motiválás, támogatás, megismerés, fejlesztés, képessé tevés)*
- *bizalom – „Bízz bennem!” (légkör, tekintély, döntésképeség)*
- *kötődés – „Fontos vagy nekem!” (megtartás, odafordulás, értékelés, társas intelligencia)*
- *szövetség – „Összetartozunk!” (elköteleződés, minőségi kapcsolatba élés, kiegészítés és egység)*
- *eszmény – „Neveden szólítalak!” (növekedés, kiteljesedés, tájékozódás)”*
(Dr. Csáki Tibor, Uzsálné dr. Pécsi Rita: Mindenik ember lelkében dal van, Váci EKIF, 2019)

Ez az öt alapérték fogja közre a középpontban álló szilárd, szabad, eredeti személyiséget. Iskolánk pedagógiai munkáját áthatja ez a szemlélet.

A tanórán és a tanórán kívüli foglalkozások keretében megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- Az osztályfőnöki órák alkalmával teret adunk az előzőekben felsorolt organikus pedagógiai elemek tudatosítására, elvégzésére.

- Változatos tanórán kívüli programlehetőségeket biztosítunk diákjainknak iskolánkban.
- Külső előadók meghívásával tesszük színesebbé, élményszerűbbé a közösségfejlesztést.

1.14.1 A CSÉN programról

Iskolánk 2016/17-es tanévben csatlakozott a „Boldogabb családokért Családi Életre Nevelés” programhoz, melynek keretében először a „Kiskamasz” felvilágosítást vezettük be. Kezdetben szakemberek tartották a foglalkozásokat, majd ez fokozatosan alakult át mentorálássá. Mivel a program része volt a pedagógusok felkészítése, majd később szakmai képzésük, módszertani anyagok kidolgozása, ezért a mentorálás segítségével és csökkenésével egyre inkább vették át a foglalkozások tartását tanáraink. Már a 2019/20-as tanévtől aktívan tartják saját pedagógusaink a CSÉN órákat, alsótól a gimnáziumig. A CSÉN-es képzésben részesült pedagógusok a CSÉN-es órákat az osztályfőnöki és a saját óráik keretében, illetve tanórán kívül tudják megtartani.

A program a nevelési céljait a hagyományos tantervi óráktól eltérően, a foglalkozások tartását egy más, oldottabb légkörű, rugalmasabb óravezetésű, a szólás- és véleménynyilvánítás nagyobb szabadságát elfogadó módon valósítja meg. Az ismeretek átadását rávezetéssel, elgondolkodtatással, saját vélemények megfogalmazásával igyekszünk megvalósítani. Módszereinkben főként a nem formális tanulás eszközeit használjuk, a szemléltetésre és a játékos foglalkozásra, mozgásos elemekre helyezzük a hangsúlyt. A lelki, szellemi és mentális kompetenciák fejlesztésére koncentrálunk. Egy témakör több órát is felölel, a csoporttól függően.

A szülőket a szülői értekezletek keretében tájékoztatjuk a programról.

1.14.2 Élménypedagógia

Célja, hogy a tételes és lexikális ismeretek mellett (esetleg helyett), egy komplex világlátásra, a tudományterületek összefüggéseit átlátó élvezetere neveljen a művészeti ágak és a kreativitás összekapcsolásával, vagyis egy komplex látásmódú generáció kinevelése. Ezért feladata elsősorban élményalapú, alkotójellegű az egyén kreativitását, és a személyiségét kibontakoztató foglalkozások megtartása. Nem a megfelelés, a helyes válaszok megtanulása a cél, hanem itt is az elfogadó és egymásra figyelő légkör kialakítása, melyekben ki-ki megfogalmazhatja a saját lehetséges jó válaszát. A témafeldolgozásnál az általános műveltség megalapozásán túl célja a hagyományok megőrzése, megélése.

Főbb fejlesztendő területek:

- anyanyelvi kompetencia fejlődése
- közösségépítés,
- személyiségfejlesztés,
- kommunikáció fejlesztése,
- önkifejezés,
- feszültségoldás

1.14.3 Furulyaoktatás

Az alsó tagozaton megvalósuló művészeti képzéshez kapcsolódó pedagógiai folyamat. A furulya ideális hangszer bármely korosztálynak. A kezelése egyszerű, a lehető leghamarabb lehet sikerélményt elérni, és alkalmas kezdő hangszernek, illetve önállóan is megállja a helyét. Az együtt zenéléshez is alkalmas dallamhangszer, de akár énekhangot is lehet vele kísérni, így a közös zenélésből is kiveszi a részét.

A gyerekeknél a cél, hogy megismerkedjenek a hangszerrel, annak alapvető kezelési módjaival, illetve a kottaolvasással, és az alapvető hangszeres-, és zeneelmélettel.

Segít a gyermekek finom motorikájának alakításában és a kézfej csontozatának erősítésében is. Ezen kívül fejleszti a tüdőt, a légzést és annak technikáját, ami elősegíti az agy jobb működését a jobb oxigénellátás miatt. És persze nem elhanyagolható szempont a zenei hallás és kultúra alakítása sem.

A furulyaoktatás felmenő rendszerben szakköri keretek között történik.

1.14.4 Érzelmi nevelés

Az EQ fontosságáról és az ehhez kapcsolódó feladatainkról szól az érzelmi nevelés. Az iskola tantestülete kiemelten kezeli az érzelmi nevelés lehetőségeinek feltárását, a pedagógusok ez irányú érzékenyítését, ráhangolását, motiválását, az ezzel kapcsolatos feladatok meghatározását, közvetítését a szülők számára.

A diákoknak az iskolavezetés folyamatosan kommunikálja az EQ szerepét, jelentőségét. Minden hónapban biztosítunk programot számukra (Palacsinta-fesztivál, Születi mulatság, SZIN, Farsang, Lelki napok Karácsonykor és Húsvétkor, Tavaszi kirajzás, Témanapok, stb.), tartunk rendhagyó órákat, előadókat hívunk, projektnapot biztosítunk, melyek keretében számtalan élményalapú, az érzelmekre ható esemény valósul meg. Ugyanakkor részt veszünk az Oktatásért felelős tárca által meghirdetett témaheteken is.

1.14.5 Hálózatos oktatás

Az iskolai oktatás tantárgyi elszigeteltségben nem, vagy csak igen nehezen valósítható meg. A tanítás módszertanában érvényesítjük a hálózatos tanítás elvét, a munkaközösségek fontos folyamatos feladata ennek a gyakorlati megvalósítása.

1.14.6 Szöveges értékelés

Az iskola általános iskola és gimnáziumi évfolyamain szöveges értékelést is kapnak diákjaink a magatartás és szorgalom félévi és év végi értékelésekor.

1.14.7 Tanulásmódszertan

Az iskola pedagógusai elkötelezettek a tanulásmódszertani fejlesztések, képzések iránt. Az itt szerzett ismeretek hasznosítása folyamatosan kerül beépítésre a mindennapi munka során.

1.14.8 Iskolakert

Az iskolakert működtetésével az a célunk, hogy a gyermekek megtanulják az élet szakaszait, összefüggéseket találjanak az időjárás, az évszakok és a fejlődési szintek között. Találkozzanak az alapvető kertészeti ismeretekkel, eszközökkel, ismerjék azok használatát.

1.14.9 Életképes nyelvtudás

Iskolánkban az életképes nyelvtudást a következő elemek segítségével valósítjuk meg a tanórai nyelvoktatás kiegészítésével:

- Külföldi cserediákok fogadása iskolánkban. Nagy motivációt jelent ez diákjainknak, hiszen az idekerülő diákok nem tudnak magyarul, így az osztályon belül is kénytelenek az idegen nyelvet használni, felismerve így annak hasznosságát.
- Saját program bevezetésével közösen dolgozunk fel külföldi partneriskolával tananyagokat angol vagy német munkanyelven.
- A diákok számára külföldi utazásokat szervezünk az ERASMUS program keretében.

1.14.10 Meseterápia

Személyiség-kibontakoztató foglalkozások, melyek a meséken keresztül az érzelmek kreatív kifejezésére, az önismeret fejlesztésére helyezi a hangsúlyt. A foglalkozások fontos eleme itt is a nyitottság, hogy egymásra figyelő légkör alakuljon ki, melyekben mindenki megfogalmazhatja vagy a művészetek eszközeivel, az alkotásain keresztül kifejezésre juttathatja saját érzéseit. Fejleszti az empátikus-én kommunikációt és az

asszertív kommunikációt. Biztosítja a pedagógus számára a gyermek viselkedés zavarainak felismerését, segíti a gyermek szakemberhez való irányítását, a gyermek megértését és a hozzávaló helyes attitűd kialakítását. Hozzájárul a diákok korsajátosságainak felismeréséhez, elfogadásához, a gyermek erősségeinek felfedezéséhez és fejlesztéséhez.

Alkalmazott módszertanok bemutatása: mesék ihlette érzések, elképzelt jelenetek és szereplők megjelenítése képzőművészeti eszközökkel: rajzolás, festés, montázs, gyurmázás. Jelenetek eljátszása: szerepjáték, drámapedagógia.

A foglalkozások szervezhetők művészetek műveltségi területek tantárgyi foglalkozásain, megfelelő tanmenet jóváhagyását követően alsó tagozatos tanulócsoportoknál, napközis foglalkozásokon.

1.14.11 Művészetterápia

Személyiség-kibontakoztató foglalkozások, melyek az empátiára, az érzelmeket kreatív módon kifejező egyén nevelésére, valamint az alkotás terápiás jellegére, az önkifejezés és önismeret fejlesztésére helyezi a hangsúlyt. A foglalkozások fontos eleme a nyitottság, hogy az elfogadó és egymásra figyelő légkör alakuljon ki, melyekben ki-ki megfogalmazhatja vagy a művészetek eszközeivel, az alkotásain keresztül kifejezésre juttathatja saját érzéseit, problémáit. Mindezeket keresztül fejleszti az empatikus-én kommunikációt és az asszertív kommunikációt. Biztosítja a pedagógus számára a gyermek viselkedés zavarainak felismerését, segít a gyermek szakemberhez való irányítását, a gyermek megértését és a hozzávaló helyes attitűd kialakítását. Hozzájárul a diákok korsajátosságainak felismeréséhez, elfogadásához, a gyermek erősségeinek felfedezéséhez és fejlesztéséhez. Lehetőséget biztosít a gyerekeknek a megterhelő, egyeseknél traumás élmények (családi problémák, egészségügyi gondok, iskolán belüli feszültségek, teljesítményorientáltság, kiközösítés, csúfolódás stb.) feszültségeinek levezetésére, az élmények más szinten való megfogalmazása által. A képi és zenei kifejezés különösen alkalmas a szorongások, konfliktusok okozta magatartási zavarok megjelenítésére. Ugyanakkor a gyereke pozitív viselkedési és probléma megoldási mintákat is kapnak egymástól.

Az alkalmazott eszközök: rajzolás, festés, gyurmázás, szoborépítés, agyagozás, szerepjáték, színjátás, zenehallgatás, hangszeres zenélés, éneklés.

Fontos, hogy a gyerekek szabadon alkothassanak, minden foglalkozás legyen lezárva a tanulók érzéseinek kifejezésre juttatásával, illetve egy-egy folyamat végén kerüljön sor az alkotások bemutatására.

A foglalkozások szervezhetők művészetek műveltségi területek tantárgyi foglalkozásain, megfelelő tanmenet jóváhagyását követően felső tagozatos tanulócsoportoknál, tanulószobai foglalkozásokon és szakköri foglalkozásokon.

2. Az intézmény helyi tanterve Balassagyarmaton (székhely és telephelyek)

2.1 A választott kerettantervek megnevezése

Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbiakra épül:

1. Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről, és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet,
2. Továbbá az ezeket módosító 5/2020 (I.31.) Kormányrendelet.

A fel nem sorolt tantárgyakból egyetlen kerettanterv létezik, ezért ezeket külön nem tüntetjük föl táblázatunkban. A kerettantervi alternatívát kínáló tantárgyak tantervei közül a nem emelt óraszámú képzésben az alábbiakat választjuk.

A NAT2020-ban megjelent kerettantervek között egyedül az általános iskola 5-7. évfolyamán a technika és tervezés tárgyból van választási lehetőség. Intézményünkben a választás a következő:

2020.09.01-től

ÉVFOLYAM	VÁLASZTOTT KERETTANTERV
5-7. évfolyam	Technika és tervezés <i>B modul</i> <i>Háztartásökonómia-életvitel technológiái</i>

2.2 A választott kerettanterv által meghatározott órakeret

2020.09.01-től (kifutó)

Óraterv a kerettantervekhez az 1-4. évfolyamokon				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	8	7	5	5
Matematika	4	4	4	4
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Idegen nyelv				2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Rendelkezésre álló órakeret	23	22	22	24
Heti óraszám	24	23	23	25
Hittan (nem számít bele az órakeretbe) NAT 9§1.a.	1	1	1	1

2022.09.01-től (felmenő)

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+1
Idegen nyelv	-	-	-	2
Matematika	4+1	4+1	4+1	4
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Összes heti óra	24	24	24	24
Hittan(nem számít bele az órakeretbe) NAT 9§ 1.a	1	1	1	1

2020.09.01-től

Óraterv a kerettantervekhez az 5 – 8. évfolyamokon				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Matematika	4	4	3	3
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon- és népismeret	1			
Hittan	1	1	1	1
Természettudomány	1	1		
Kémia			1	2
Fizika			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			2	2
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház		1		
Technika és tervezés	1	1	1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	27	26	29	30
Heti óraszám	28	27	30	31
Hittan (nem számít bele az órakeretbe) NAT 9§1.a.	1	1	1	1

A gimnáziumi osztályokban 11-12. évfolyamon minden tanulónk számára kötelező heti két óra érettségire felkészítő foglalkozás felvétele. (Kötelező fakultáció.) E két választható óra mellett a 11-12. évfolyamokon további szabadon választható órák felvétele lehetséges. (Két fakultációs tárgy is választható, de egyet mindenképpen kell választani.) A kötelezően választható tantárgyak körét a helyi tantervünk tartalmazza. A fakultációs jelentkezéseket mindig a 10. évfolyam második félévében mérjük fel.

A 11-12. évfolyamos fakultációs képzés során a kerettantervekben meghatározott tananyagot kiegészítjük az emelt szintű érettségi követelményrendszerében meghatározott tananyaggal.

2020.09.01-től

Óraterv a kerettantervekhez a 7–12. évfolyam, gimnázium ²						
Tantárgyak	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	5
Matematika	3	3	3	3	4	4
Történelem	2	2	2	2	3	4
Állampolgári ismeretek		1				1
Természettudomány					2	
Kémia	1	2	1	2		
Fizika	1	2	2	3		
Biológia	2	1	3	2		
Földrajz	2	1	2	2		
Idegen nyelv I.	4	4	4	4	5	5
Idegen nyelv II.			3	3	3	3
Hittan	1	1				
Ének-zene	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1		
Mozgóképkultúra és médiaismeret					1	1
Digitális kultúra	1	1	2	1	2	
Technika és tervezés	1					
Testnevelés	5	5	5	5	5	5
Kötött célú (pl. Fakultáció)					4	4
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	30	30	34	34	34	33
Heti óraszám	31	31	36	36	36	35
Hittan (nem számít bele az órakeretbe) NAT 9§1.a.	1	1	2	2	2	2

² Mivel a NAT 2020-ban a hatévfolyamos gimnáziumoknál mindössze 5 tantárgy kerettanterve jelent meg, így átmenetileg az általános iskolai tanterveket vezetjük be itt is.

A négyévfolyamos gimnáziumi oktatás óraterve javaslata ³

2024.09.01-től

Óraterve a kerettantervekhez a 9–12. évfolyam, négyévfolyamos gimnázium				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	5
Matematika	3	3	3	3
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány			2	
Kémia	1	2		
Fizika	2	3		
Biológia	3	2		
Földrajz	2	1		
Idegen nyelv I.	3	3	4	4
Idegen nyelv II.	3	3	3	3
Hittan				
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Mozgókép-kultúra és médiaismeret				1
Digitális kultúra	2	1	2	
Technika és tervezés				
Testnevelés	5	5	5	5
Kötött célú (pl. Fakultáció)			4	4
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	34	34	34	34
Heti óraszám	36	36	36	36
Hittan (nem számít bele az órakeretbe) NAT 9§1.a.	2	2	2	2

2.3 Az alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei

³ A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról alapján

A pedagógusoknak a tankönyvek kiválasztását az igazgató által meghatározott határidőig meg kell tenniük. Csak olyan tankönyvet, munkafüzetet, segédeszközt használunk, amelynek alkalmazására jogszabály lehetőséget ad és a szakmai munkaközösség egyetért. A tankönyvfelelős a jogszabályokban meghatározott határidőig elkészíti a tankönyvrendelést. A tankönyvek kiválasztásánál az alábbi szempontokat vesszük figyelembe.

- Csak olyan tankönyveket rendelünk, amelyeket az év során rendszeresen használunk.
- Olyan tankönyveket választunk, amelyek a tanulók számára könnyen használhatók, jól tanulhatók.
- Az ingyenes (normatív) tankönyvellátást az iskolai könyvtár állományából biztosítjuk.
- A szükséges tankönyveket, segédanyagokat, kötelező olvasmányokat mindenkor elérhetővé tesszük a tanulók számára az iskolai könyvtárban.
- Folyamatosan figyelmet fordítunk az iskolai könyvtárban elérhető tartós tankönyvek kínálatának és állományának bővítésére.

A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: matematika (pl.: körző, vonalzó), testnevelés (ruházat), technika, rajz.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

2.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása

2.4.1 Az 1-6. évfolyam pedagógiai feladatainak helyi megvalósítása

Az iskolánk első hat évfolyamán folytatott nevelés-oktatás feladata az iskolai alapműveltség megalapozása, kialakítása, kiépítése, az alapkompenciák megalapozása. A gyermeki tulajdonságok és sajátosságok figyelembe vételével az érzelmi és az értelmi intelligencia összekapcsolása révén kell a tananyagot feldolgozni. Az életkori jellemzőket mindig jól kell megválasztani a megfelelő tanulási stratégia kiválasztásakor. Figyelemmel kell lenni a megnövekedett mozgásigény kielégítésére, az egészséges életvitel kialakítására, az erkölcsi (hitéletbeli) alpnormák megalapozására, „kőbe vésésére”, az ismeretek tapasztalati úton is történő megismerésére, az ismeretszerzés deduktív módjára.

Mintákat mutatva egyéni tanulási módszereket, szokásokat ismertetünk meg a tanulókkal, törekszünk az együttműködésre és az ezekre építő tanulási technikákra. (pl.: kooperatív technika, interaktív technika, stb.)

2.4.2 Napközis foglalkozások

A közoktatási törvénynek megfelelően a tanulóknak délutáni időben napközis foglalkozásokat szervezünk. A napközis csoportok szervezésénél az egy osztályba járók közösségét tekintjük egységnek. Az adott gyermekcsoport életkorának megfelelő időtartamú és minőségű szabadidőt biztosítunk, hogy feltöltődhessen az önálló tanulásra. Összevont napközis csoportokat akkor szervezünk, ha a csoportlétszám egy osztályból nem tevődik ki. A napközi otthon egységes napirendet alakít ki a gyermekben.

Fejlesztjük felelősség - és kötelességtudatukat társaikkal szemben. Igyekszünk elsajátíttatni az önálló tanulmányi munka módszereit és feltételeinek megteremtését. Fejlesztani kívánjuk felelősség- és kötelességtudatát munkájával, társaival szemben. Kihasználjuk a közösség személyiségformáló hatását.

Az alsó tagozatos tanulóink csak rendkívüli esetben kaphatnak felmentést a napközis foglalkozások alól. A felső tagozatos tanulók a tanórán a következő tanítási napra készülnek fel.

2.4.3 A 7-12. évfolyamok helyi pedagógiai feladatai

A már kialakított iskolai alapműveltség árnyalása, megszilárdítása, a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az egész életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása az egyik fontos feladat. A diákok ebben az életkorban már mindenképpen jussanak el odáig, hogy a saját életpálya-modelljüket fel tudják állítani, legyen jövőképük, akár továbbtanulásról, akár pályaválasztásról, akár az élet egyéb kérdéseiről rendelkezzenek saját véleménynyel.

Az újonnan megjelenő kompetenciák (továbbtanuláshoz, pályaválasztáshoz szükséges kompetenciák) kialakítása és megszilárdítása, erősítése az egyes műveltségi területekhez tartozó tananyagok segítségével valósulnak meg. Ebben az életkorban is nagyon fontos nem csak az értelmi, hanem az érzelmi intelligencia használata, mélyítése. Az önismeret alakításával, az értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával, a társas kapcsolatok erősítésével fejlesztjük diákjainkat, készítjük fel őket az iskolánk utáni életre. Célunk az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés, a tanulók egészséges terhelése, Az „érési folyamatuk” szemmel tartása, követése, személyre szóló segítése.

A tananyag könnyebb elsajátíthatósága érdekében csoportbontást alkalmazunk az idegen nyelveknél, az informatikánál és a választható tárgyaknál (kötelező fakultáció), illetve ha a létszám szükségessé teszi a kötelező érettségi tárgyak esetében.

2.4.4 A Fenntartói intézkedési terv feladatai

Ez a pont az Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága által készített 2020. évi Fenntartói intézkedési terv miatt vált szükséges, melyre a 8. évfolyamos általános iskolai tanulók 2019-es kompetenciamérésen elért eredményei alapján kötelezte az OH a Fenntartót.

Egyéni nevelési terv

Célcsoport: Az Országos Kompetenciamérésen (OKM) a minimumszintet el nem érő tanulók mindegyikének (100%-nak) egyéni nevelési tervet készít az iskola.

Cél: A tanulói motiváltság és eredményesség növelése.

Az egyéni nevelési terv részei:

1. Háttér felmérések, melyek a következő három kérdőívből állnak:
 - a) Családi körülmények kérdőív, melyet az osztályfőnök felkérésére a diák tölt ki.
 - b) Környezettanulmány, melyet az osztályfőnök vesz fel a szülővel készített interjú során. Amennyiben lehetséges, minden kérdésre választ várunk, de természetesen a válasz adása megtagadható.
 - c) Önismereti felmérő, melyet az osztályfőnök felkérésére a diák önállóan tölt ki az iskolában.
2. A felméréseken alapuló személyre szabott, hathetes nevelési terv, melyet minden esetben az osztályfőnök készít el külön-külön minden olyan tanulóra, akinek a 6. évfolyamon vizsgált kompetenciamérésen mért eredménye nem érte el a minimumszintet. A cél a tanuló motiváltságának és eredményességének növelése. A hathetes nevelési tervek lényege, hogy kis lépésekben, rövid (hathetes) időszakokra vonatkozóan, fokozatosan, a lehetőségek figyelembe vételével kell a fejlesztést megtervezni.

A hathetes nevelési tervek összessége, valamint a három kérdőív együttesen alkotja az egyéni nevelési tervet. Az egyéni nevelési terv következetes kivitelezéséért mindig az érintett osztályfőnök felel. Mindhárom kérdőív pusztán tájékoztató jellegű, nem kezelendő tényként, hiszen a szubjektív válaszokra épül. Ugyanakkor az osztályfőnök saját tapasztalataival összevetve, kiegészítve már kellő rálátást adhat a diákról, szociális helyzetéről, szocializációjáról. A hathetes egyéni nevelési terveket az időtartamuk végén az osztályfőnök értékeli, ennek figyelembe vételével, erre alapozva készíti a következő hathetes egyéni nevelési tervet.

Az egyéni nevelési tervek minden esetben azoknak a 8. évfolyamos általános iskolai diákoknak készülnek, akik a 6. évfolyamon elvégzett kompetenciamérés eredményeinek az értékelése során, az ott mutatott teljesítményük nem érte el a minimumszintet. Az egyéni nevelési tervnek tehát az érintett 8. évfolyamosok esetében legkésőbb az adott

tanév szeptember 15-ig el kell készülnie. (Figyelembe véve a mérések eredményének megjelenését, illetve az esetleges nyári mozgásokat.)

Az egyéni nevelési tervek szolgálják az alapját az egyéni fejlesztési tervnek. Az egyéni fejlesztési tervet már a szaktanároknak kell készíteni a saját tárgyukra vonatkozóan, az egyéni nevelési tervvel érintett diákok esetében. Az egyéni fejlesztési terv külön dokumentum, külön kerül szabályozásra.

Egyéni fejlesztési terv

Célcsoport: Az Országos Kompetenciamérésen (OKM) a minimumszintet el nem érő tanulók mindegyikének (100%-nak) egyéni fejlesztési tervet készít az iskola.

Cél: A tanulók általi OKM eredményeknél a minimumszintet el nem érők arányának 30% alatt tartása.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmazza a fejlesztés szükségességét, területeit, formáit és módszereit, gyakoriságát, valamint az eszközöket. A fejlesztési tervek szintén hat hétre készülnek és ciklusukat tekintve összhangban állnak az egyéni nevelési tervvel.

Szülők tájékoztatása

Minden szülőnek tájékoztatást biztosít az iskola az osztályfőnökökön és az iskolai honlapon keresztül az OKM eredményeinek értelmezéséről, felhasználásáról, illetve hogy hogyan kell tájékozódni az OH honlapján. Az iskola írásban is értesíti az OKM mérésen részt vett tanulók szüleit az eredmények megjelenését követő két héten belül gyermekeik eredményeinek megtekinthetőségéről. Az osztályfőnökök szülői értekezlet keretében mutatják meg a szoftver használatát.

Tanulásmódszertan

Az iskola minden tantárgy esetében beépítteti a szaktanárokkal a tanmenetekbe az adott tantárgyra vonatkozó tanulásmódszertani sajátosságokat. Ennek célja, hogy az összes tanuló legyen tisztában az egy-egy tantárgyra vonatkozó tanulási technikákkal, azok gyakorlati alkalmazásával, tudja azokat használni.

2.5 A mindennapos testnevelés szervezése

Az 1-4. évfolyamokon minden testnevelés óra az órarendbe van építve. Az 5-12. évfolyamokon szintén minden testnevelés óra az órarendbe van beépítve 2024. 09.01-től. Az órai foglalkozásokról csak a versenyengedéllyel rendelkező igazolt sportoló lehet igazoltan távol, amennyiben az adott időpontban versenye vagy edzése van.⁴

2.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A kötelezően választható fakultációs tantárgyak (11-12. évfolyam) esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére. A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

2.7 A közép- és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés

Iskolánkban minden diák számára kötelezően választandó az utolsó két évfolyamon legalább egy heti kétórás érettségire felkészítő foglalkozás, amelynek feladata a közép vagy emelt szintű érettségire történő felkészülés segítése.

Emelt szintű érettségi vizsgára készít föl iskolánkban:

- magyar nyelv és irodalom fakultációs tanterve,
- történelem fakultációs tanterve,
- matematika fakultációs tanterve,
- angol nyelv hat évfolyamos tanterve,

⁴ A 2024. évi XXV. törvény 34.§-a módosította a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27.§ (11) bekezdését.

- német nyelv hat évfolyamos tanterve,
- digitális kultúra fakultációs tanterve
- fizika, kémia, biológia és földrajz fakultációs tanterve.

Középszintű érettségi vizsgára készít föl iskolánkban: Minden egyéb, a helyi tantervekben tanított tantárgyakból, azaz:

- magyar nyelv és irodalom,
- történelem,
- angol nyelv,
- német nyelv,
- matematika,
- fizika,
- kémia,
- biológia,
- földrajz,
- hittan,
- informatika,
- digitális kultúra
- testnevelés,
- ének-zene,
- rajz- és vizuális kultúra.

Azokat a tanulókat, akik valamely tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát tettek, ezáltal az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítették, az iskola magasabb évfolyamán vagy évisméltés esetén felmentjük az adott tantárgy tanítási óráján való részvétel alól, de az adott órán az iskolát nem hagyhatja el. Ez alól kivétel, ha ezek az órák a tanítási nap legelején vagy legvégén vannak.

2.7.1 Fejlesztési feladatok és követelmények az emelt szintű oktatásban

Iskolánkban először a 11. évfolyamon van lehetőség a fakultáció választására. A fakultációs oktatás szervezésekor tudatosan készítjük fel diákjainkat a pályaorientációs tevékenységgel erre a választásra, hogy a legoptimálisabb fakultáció vagy fakultációk választására kerülhessen sor a sikeres emelt szintű érettségi letétele és a sikeres továbbtanulás érdekében. A 9-10. évfolyamon végzett pályaorientációs tevékenység eredményeként, a 10. évfolyam végén a diákok a szülők bevonásával, az általuk aláírt nyilatkozattal, a szaktanárral konzultálva döntenek az emelt szintű fakultációk választása mellett. Egy vagy két fakultációt ajánlunk a diákoknak, hiszen a felsőoktatásba való bejutáshoz egyre inkább szükséges az emelt szintű érettségi, s nem csak egy tárgyból.

Legalább egy fakultáció választása kötelező minden 11. évfolyamos diáknak. Az emelt szintű többletórák tananyagának meghatározásakor a Nemzeti alaptanterv (NAT2020) és a 100/1997. (VI.13.) Kormányrendelet Második részében, illetve a 3. számú mellékletében meghatározott követelményeket vettük figyelembe. Célul tűzzük ki, hogy az emelt szintű érettségire történő jelentkezés esetében a jelentkező tanuló az emelt szintű eredményével meg tudja szerezni az emelt szintű érettségiért járó többletpontokat, tehát legalább a 45%-os emelt szintű eredményt elérje. A felkészítés során azonban arra törekszünk, hogy diákjainkból a lehető legjobbat kihozva, ne csak a plusz pontokat, de a lehető legmagasabb százalékos eredményt célazzák meg a felsőoktatásba való bejutás zálogaként. Nem csak szaktárgyi ismereteket, de minden olyan tanulói kompetenciát fejlesztünk, melyek a sikeres emelt szintű érettségi vizsga letételéhez és a felsőfokú tanulmányok sikeres folytatásához szükségesek. Mivel a kívánt továbbtanulási cél elérése érdekében diákjaink több tárgyból is jelentkezhetnek emelt szintű oktatásra, minden esetben különös figyelmet fordítunk arra, hogy minden tantárgyból fejlődjen a tanulók feladatmegértési szintje, szintetizáló képessége, problémamegoldó képessége, az eredmények interpretálásának képessége, aminek majd a felsőoktatásban is hasznát veszi.

2.8 A középszintű érettségi vizsga témakörei

A 9-12. évfolyam tanulmányainak lezárása kétszintű érettségi vizsgával történik. A tanulók kötelező óraszámában középszintű érettségi felkészítés történik az alábbi tantárgyakból: magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv (angol és német). Tanulóink a 10. tanév végéig jelentkezhetnek a kiválasztott érettségi tantárgyakból emelt szintű felkészítésre. Az érettségire történő végleges jelentkezés (a tantárgyankénti szint megjelölésével) a 12. tanév február 15-ig történik, a jogszabályban leírtak szerint. Az írásbeli érettségi vizsgán közép- és emelt szinten egyaránt központilag előírt írásbeli tételsorokat kell megoldani, megválaszolni, kidolgozni. Az emelt szintű szóbeli tételek címét és részleteit az előírt témakörök és vizsgakövetelmények alapján központilag határozzák meg. A középszintű szóbeli tételek címét és részleteit az előírt témakörök és vizsgakövetelmények alapján a vizsgáztató szaktanár állítja össze. A tételek összeállításánál törekedni kell a változatos, a problémamegoldást ösztönző, egyértelmű megfogalmazásokra. A tételek elkészítésénél alkalmazni a 100/1997. (VI.13.) Kormányrendelet Második részében, illetve a 3. számú mellékletében meghatározott vizsgakövetelményeket kell.

Az igazgató által megküldött tételsort a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá. Az intézmény az alábbi érettségi tantárgyakból állított össze középszintű érettségi témaköröket:

- magyar nyelv és irodalom,
- történelem,

- angol nyelv,
- német nyelv,
- matematika,
- fizika,
- kémia,
- biológia,
- földrajz
- katolikus hittan,
- digitális kultúra
- testnevelés,
- ének-zene,
- vizuális kultúra.

A továbbiakban a program a kötelező érettségi tantárgyak (magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, angol nyelv, német nyelv) és a szabadon választható érettségi tantárgyak (fizika, kémia, biológia, földrajz, katolikus hittan, digitális kultúra, testnevelés, ének-zene, vizuális kultúra) középszintű érettségi ajánlott témaköreit foglalja össze.

Magyar nyelv és irodalom – középszintű érettségi témakörök

A Magyar nyelv és irodalom tartalmilag egy nyelvi és egy irodalmi tétel kifejtéséből áll.

A) KOMPETENCIÁK

Közép- és emelt szinten egyaránt

1. Szövegértés

- Információk feldolgozása és megítélése.
- Információk célirányos és kritikus használata: kiválasztás, újrendezés a téma és az olvasási cél összefüggésében.
- Nyomtatott és elektronikus információforrások ismerete és használata (*pl. egynyelvű szótár, antológia, kézikönyv, lexikon, enciklopédia, írott és elektronikus sajtó; CD-ROM, Magyar Elektronikus Könyvtár*). A célirányos, etikus és kritikus információhasználat.
- Nyelvi, kommunikációs és irodalmi ismeretek alkalmazása nyomtatott és elektronikus információforrások szövegeinek értelmezésében, létrehozásában, összehasonlításában, megítélésében.
- Személyes állásfoglalás kialakítása különféle gondolatokról, ismeretokről, véleményekről.
- Irodalmi és nem irodalmi szövegek értelmezése.

- Különböző szövegértelmezési eljárások alkalmazása a műfajnak és az adott szempontnak megfelelően.
- A gondolatmenet, a kifejezés mód, a műfaj, a szerkezet, a grammatikai szerveződés, a stílus jelentéshordozó szerepének megfogalmazása szépirodalmi, szakmai-tudományos, publicisztikai és gyakorlati szövegek értelmezésével, összehasonlításával, értékelésével.
- Annak bemutatása, hogyan hordozza és fejezi ki az irodalom különböző korok és emberek tapasztalatait, élményeit, gondolatait, erkölcsi megfontolásait.
- Szövegen belüli és szövegek közötti jelentésbeli utalások megfogalmazása.
- A cél, a kommunikatív kontextus meghatározása, a szerzői vélemények, álláspontok felismerése, rekonstruálása, értékelése írott megnyilatkozásokban.
- Olvasmányokra való tárgyszerű, illetve a személyes érintettséget is kifejező reagálás különböző írásbeli és szóbeli közlésmódokban, a műfaji normák és a címzettek figyelembevételével.

2. Írásbeli szövegalkotás

- Széles körű olvasottságon alapuló tájékozottság és személyes vélemény megfogalmazása különböző témákban és különböző műfajokban a műfajnak, a témának, a címzettnek megfelelő szabadsággal.
- Tájékoztató, érvelő és esszé-típusú szövegek létrehozása a megadott témákban *(pl. a kulturális örökség; a civilizáció ellentmondásai; az élet minősége, a mindennapi életvitel döntéshelyezetei; az emberi kapcsolatok, erkölcsi kérdések, érzelmek; a mindenkori jelen problémahelyezetei, kérdései, válaszai; a tömegkommunikáció, az információs társadalom)*.
- Írásbeli és szóbeli műfajok felépítési, nyelvhasználati normáinak önálló alkalmazása, ideértve az önellenőrzés és a javítás képességét.
- A megnyilatkozás céljának és tárgyának megfelelő kifejtettségű és stílusú közlés, a köznyelvi norma alkalmazása, biztos helyesírás, rendezett, olvasható íráskép.
- Kérdés, probléma írásbeli megvitatása, érvek megfogalmazása, a téma több nézőpontú értékelését is magában foglaló önálló vélemény, álláspont, következtetés megfogalmazása az érvelés módszerével.
- Műalkotások keltette hangulat, élmény, vélemény, álláspont, értékelés kifejezése *(pl. költészetben, szépprózában, színházi előadásban, filmben, épített alkotásokban, a tárgyi világban, képzőművészetben, zenében)*.
- Gyakorlati írásművek szerkezeti, tartalmi, nyelvi normáinak alkalmazása *(pl. hozzászólásban, pályázatban, levélben, önéletrajzban, kérvényben)*.
- Az információk célirányos, etikus és kritikus felhasználása.

3. Szóbeli szövegalkotás, beszéd

- A beszédhelyzetnek, a műfajnak és a témának megfelelő nyelvi norma követésével lényegre törő, világos felépítésű, önállóan kifejtett közlés.

- A nyilvános beszéd, a közszereplés főbb nyelvi és viselkedésszerű kritériumainak alkalmazása előbeszédben, felolvasásban, memoriter szöveghű előadásában, adott témáról szóló szóbeli előadásban. A nyelv zenei eszközeinek - artikuláció, beszédtempó, hangerő, hangsúly, hanglejtés, szünet - kifejező és pontos alkalmazása.

4. Fogalomhasználat

- Szövegértelmezés, olvasmányélmény, személyes állásfoglalás fogalmilag helytálló bemutatása, előadása.
- Erkölcsi, esztétikai, poétikai, retorikai, stilisztikai fogalmak önálló alkalmazása a beszédhelyzetnek és a témának megfelelően.
- Fogalmak összefüggéseinek és változó jelentésének megértése és bizonyítása példákkal.

B) ISMERETKÖRÖK

1. MAGYAR NYELV

1. témakör: Kommunikáció

	Középszint
A nyelv mint kommunikáció	- A kommunikációs folyamat tényezőinek, céljának, funkcióinak, valamint ezek összefüggésének megértése, bizonyítása beszédhelyzetek elemzésével, szövegértelmezéssel, szövegalkotással. - A nyelv szerepe a kommunikációban.
Pragmatika	- A sikeres nyelvhasználat gyakorlata: a nyelvhasználat, a társalgás összetevői; beszédaktusok; az együttműködés elve; udvariassági formák.
Nyelvi és vizuális kommunikáció	- Az emberi kommunikáció nem nyelvi jelei és kifejezőeszközei (pl. gesztusok, mimika, térközsabályozás, tekintet, külső megjelenés, testtartás, fejtartás, csend).
A kommunikáció működése	- A kommunikáció formája: a szóbeliség és az írásbeliség. - A szövegfajták tartalmi és formai jellemzőinek kapcsolata a kommunikációs folyamattal.

	- Példák a különböző közlésmódok kommunikációs funkcióira (párbeszéd, történetmondás, levél, üzenet, feljegyzés; köszönés, megszólításformák).
Személyközi kommunikáció	- Kommunikációs zavar, manipuláció, elvárás, megfelelés.
A tömegkommunikáció	- A különféle kommunikációs helyzetekben elhangzó üzenetek céljának dekódolása, az üzenetek szándékának felismerése. - Tény és vélemény, tájékoztatás és véleményközlés megkülönböztetése a tömegkommunikációban - A kommunikáció típusainak, jellemzőinek megismerése: személyes, csoportos, nyilvános és tömegkommunikáció. - A tömegkommunikáció jellemzői, funkciói, megjelenési formái, nyelvi és képi kifejezési formái. - A reklámok, internetes felületek. - Néhány tömegkommunikációs műfaj.

2. témakör: A magyar nyelv története

	Középszint
A nyelv mint történeti képződmény	- Változás és állandóság a nyelvben. - Nyelvi változások felismerése a jelenkorban és múltban, példák alapján.
A magyar nyelv rokonsága	- A magyar nyelv eredete, finnugor rokonságának bemutatása.
Nyelvtörténeti korszakok	- A magyar nyelv történetének fő korszakai. - A nyelvtörténet forrásai: kézírásos és nyomtatott nyelvemlékek (pl. <i>A tihanyi apátság alapítólevele</i>, <i>Halotti beszéd és könyörgés</i>, <i>Ómagyar Mária-siralom</i>). - A nyelvújítás lényege és jelentősége példák alapján.
A magyar nyelv szókészletének alakulása	- A szókészlet rétegei: ősi örökség, belső keletkezésű elemek, jövevényszók, nemzetközi műveltségyszók, idegen szavak.

3. témakör: Ember és nyelvhasználat

	Középszint
Ember és nyelv	- A nyelv mint a gondolkodás része.
A jel, a jelrendszer	- A nyelv mint jelrendszer. - A jel, jelek, jelrendszerek a nyelvi és nem nyelvi közlésben.
Általános nyelvészet	
Nyelvváltozatok	- A nyelvváltozatok rendszere, a nyelv vízszintes és függőleges tagolódása. - A köznyelv jellemzői, használati területe. - A nyelv társadalmi tagolódása szerinti csoportnyelvek, azok jellemző használati köre, szókincse. - Csoportnyelvek, szaknyelvek, rétegnyelvek, hobbinyelvek. A szleng és az argó. - Egynyelvű szótárak.
Nemzetiségi nyelvhasználat és határon túli magyar nyelvűség	- Hazánkban élő nemzetiségek nyelvhasználata. - Nyelvünk helyzete a határon túl. - Nyelvi identitás.
Nyelv és társadalom	- Nyelvi sokszínűség, nyelvi tolerancia, nyelvi diszkrimináció. - A tömegkommunikáció, valamint az információs társadalom hatása a nyelvhasználatra. - Az információs társadalom hatása a nyelvhasználatra és a nyelvi érintkezésre (pl. szövegszerkesztés számítógéppel, kommunikáció az interneten, elektronikus levelezés). - Az új „szóbeliség” (skype, chat) jelenségei és jellemzői.
Nyelv és politika, nyelvművelés	- Nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés, a nyelvi norma. - A mai magyar nyelvművelés.

4. témakör: A nyelvi rendszer

	Középszint
Hangtan	- A magánhangzók és a mássalhangzók rendszere. - A hangkapcsolódási szabályosságok típusai és a helyesírás összefüggése.
Alaktan és szótan	- A morféimák, szóelemek szerepe és helyes használata a szóalak felépítésében, a szó szerkezetek alkotásában. - Az alapszófajok, a viszonyzó és a mondatzó.
A mondat szintagmatikus szerkezete	- A szó szerkezet fogalma, a szintagmák típusai, szerepük a mondat felépítésében, mondatbeli viszonyaik. - A mondatrészek fogalma, fajtái, felismerésük mondatban, helyes használatuk a mondatok felépítésében (állítmány, alany, tárgy, határozó, jelző).
Mondattan	- A mondat fogalma, a mondat szerkesztettség és mondatfajta szerinti típusai. - Az egyszerű és összetett mondatok felismerése, egyszerű mondatok elemzése. - A helyes mondat szerkesztés a gyakorlatban.

5. témakör: A szöveg

	Középszint
A szöveg és a kommunikáció	- A szöveg fogalma, jellemzői. - Szöveg, szövegösszefüggés, beszédhelyzet. - Szövegek jellemzőinek megfigyelése. - A címzett szerepe a szöveg megalkotottságában.
A szöveg szóban és írásban	- A szóbeliség és az írásbeliség hatása a szövegformálásra. - A szóbeli és írott szövegek szerepe, eltérő jegyei. - Szövegek alkotása a tájékoztató, érvelő, meggyőző, vitázó közlésformák néhány egyszerűbb műfajában. - A szövegfonetika eszközök (hangsúly, hanglejtés, hangerő, szünet, beszédtempó) és az írásjelek helyes, kifejező alkalmazása.
A szöveg szerkezete és jelentése	- A szöveg és a mondat viszonya. - A különféle típusú és műfajú szövegek felépítése, egységei.

	- Szövegméret, megjelenés. - A szövegkohézió, a témaháló és a cím. - Bekezdés, tömb, szakasz.
Szövegértelmezés	- A szövegértés, szövegfeldolgozás technikája, olvasási típusok és stratégiák. - A téma értelmezése mindennapi, ismeretterjesztő és szépirodalmi szövegekben.
Az intertextualitás	- A szövegköziség, intertextualitás jelenségeinek értelmezése irodalmi és nem irodalmi szövegekben.
A szövegtípusok	- Szövegtípusok jellemzői megjelenés, műfajok és nyelvhasználati színterek szerint. - A legjellegzetesebb közlésmódok: a beszélt nyelvi társalgási és az írott monologikus szövegek - Nyelvhasználati színterek szerinti szövegtípusok: mindennapi, közéleti és hivatalos, tudományos, sajtó és média, szépirodalmi. - A továbbtanuláshoz, illetve a munka világában szükséges szövegtípusok: különböző típusú önéletrajzok, motivációs levél; különböző témájú hivatalos levelek (pl. panaszos levél), kérvény, beadvány; hozzászólás, felszólalás, vitaindító, rövid ünnepi beszéd; ajánlás, méltatás; szórólap szövege. - Digitális és hagyományos, folyamatos és nem folyamatos szövegek. - Az esszé műfaji jellemzői.

6. témakör: A retorika alapjai

	Középszint
A nyilvános beszéd	- A retorika mint a meggyőzés művelete a gondolatközlésben. - A beszéd felépítése, a beszéd megszerkesztésének menete az anyaggyűjtéstől a megszólalásig. - A tanulók életével, mindennapjaival összefüggő nyilvános megszólalások – a kiselőadás és a vizsgafelelet felépítése. - Az állásinterjú. - A szónoki beszéd fajtái (tanácsadó beszéd, törvényszéki beszéd, alkalmi beszéd) és jellemzői.
Érvelés, megvitatás, vita	- A kulturált véleménynyilvánítás és vita gyakorlata. A befolyásolás módszerei. - Az érvelés műfajai: a tétel, a bizonyítás, a cáfolat, az érv és az ellenérv. - Az érv felépítése. Az érvelés logikája, technikája; az érvek elrendezése. - A legfőbb érvelési hibák. - A hatásos előadásmód eszközei.

7. témakör: Stílus és jelentés

	Középszint
Szóhasználat és stílus	- Stílus és jelentés a mindennapi nyelvhasználatban, a szaknyelvben és a szépirodalomban. - A jellegzetes stílustípusok (stílusárnyalatok) megismerése (<i>pl. bizalmas, közömbös, választékos</i>), felismerése, hatásának elemzése. - Egyszerű stílusjelenségek felismerése, magyarázata.

	- Stílusérték (alkalmi és állandó). - Stílushatás.
A szójelentés	- A nyelvi szintek alkalmi és állandó stílusértékének megfigyelése, felismerésük, valamint alkalmazásuk a szövegalkotásban. - A szavak jelentésének szerkezete, jelentéselemek. - Egyjelentésű, többjelentésű szó, homonima, szinonima, hasonló alakú szópár, ellentétes jelentés. - Egynyelvű szótárak használata (<i>pl. Magyar szinonimaszótár, Magyar értelmező kéziszótár</i>), valamint kétnyelvű szótárak ismerete.
Stílusesszközök	- A helyzetnek, kommunikációs célnak megfelelő stílusesszközök tudatos használata a szövegalkotásban. - A mondatstilisztikai eszközök (a verbális, a nominális stílus, a körmondat). - Hangszimbolika. Hangutánzás, hangulatfestés. - Szóképek: hasonlat, metafora, megszemélyesítés, szinesztézia, metonímia, szinekdoché; összetett szóképek: allegória, szimbólum felismerése, elemzése és értelmezése szépirodalmi és egyéb szövegekben. - Metaforikus jelentés. - Az egyszerűbb alakzatok: felsorolás, ismétlődés, ellentét, gondolatritmus.
Stílusréteg, stílusváltozat	- A leggyakoribb stílusrétegek jellemzőinek megismerése, felismerése, elemzése, összefüggésben a szövegtani jellemzőkkel. - A társalgási stílus ismérvei, minősége. - A tudományos és szakmai stílus sajátosságai. - A közélet színterei, a közéleti és a hivatalos stílus kritériumai, stiláris kötöttségei. - A publicisztikai stílus főbb jellemzői, tipikus szóhasználat, a megjelenítés közlésértéke (<i>pl. tipográfia, képi világ</i>).

8. témakör: Digitális kommunikáció

A digitális kommunikáció ismérvei	- A digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai, az új digitális nyelv.
Digitális szövegtípusok	- Digitális és hagyományos, folyamatos és nem folyamatos szövegek jellemzőinek ismerete.
Digitális szemléltetés	- Az előadás szemléltetésének módjai (bemutatás, prezentáció).
Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre, szövegek a médiában	- Az internetes szövegek jellemzői, az írott és internetes szövegek összehasonlítása, az eltérő és azonos jegyek megfigyelése, megnevezése. - Az internetes adatkeresés, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdései. - A különböző forrásból származó információk megadott szempontok szerint való összehasonlítása, megvitatása, kritikai következtetés levonása. A pontos és etikus hivatkozás. - Az elektronikus média hagyományos (rádió, televízió) és új közlésmódjai (pl. honlap, blog, vlog, közösségi platformok), az új közlésmódok társadalmi hatása.

2. IRODALOM

2.1. Szerzők, művek

A Szerzők, művek (2.1). szempontjaiból összeállított tételekben megjelenhetnek különböző korok, szerzők, művek az Értelmezési szintek, megközelítések (2.2.) szempontjai szerint.

1. témakör: Életművek a magyar irodalomból. Kötelező szerzők

SZERZŐK: - Ady Endre - Arany János - Babits Mihály - Herczeg Ferenc - Jókai Mór - József Attila - Kosztolányi Dezső - Mikszáth Kálmán - Petőfi Sándor - Vörösmarty Mihály	- A főbb művek szövegismereten alapuló értelmezése, kapcsolatok a művek között (<i>pl. témák, műfajok, kifejezés mód, jellemző motívumok</i>), a művek elhelyezése az életműben, az adott korszakban. - Az életmű néhány jellemzője keretében néhány lírai, és/vagy egy-három epikai, drámai alkotás bemutatása, értelmezése (<i>pl. a korstílus, a téma, a műfaj, a kompozíció, a jellemző motívumok, jelentésrétegek, világlátás alapján.</i>) - Műrészletek értelmezése. - Memoriterek szöveghű és kifejező előadása. - Művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása.
--	---

2. témakör: Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból a 18. század végéig. Választható szerzők

SZERZŐK, KORSZAKOK - Janus Pannonius - Balassi Bálint - Zrínyi Miklós - Mikes Kelemen - Csokonai Vitéz Mihály - A reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvű kultúra születése - A reformáció világi irodalma - A barokk irodalma - Népszerű világi költészet a 17-18. században: a kuruc kor lírája	- Az életmű néhány jellemzője keretében néhány lírai, és/vagy egy-három epikai, drámai alkotás bemutatása, értelmezése (<i>pl. a korstílus, a téma, a műfaj, a kompozíció, a jellemző motívumok, jelentésrétegek, világlátás alapján.</i>) - A világlátás és a kifejezés mód sajátosságainak bemutatása egy-két mű lényegre törő értelmezésével. - Műrészletek értelmezése. - Memoriterek szöveghű és kifejező előadása. - Művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása.
--	---

3. témakör: Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század magyar irodalmából. Választható szerzők

SZERZŐK: - Berzsenyi Dániel - Gárdonyi Géza - Illyés Gyula - Juhász Gyula - Karinthy Frigyes - Kölcsey Ferenc - Krúdy Gyula - Márai Sándor - Móricz Zsigmond - Nagy László - Örkény István - Pilinszky János - Radnóti Miklós - Szabó Lőrinc - Szabó Magda - Tóth Árpád - Weöres Sándor A fenti lista bővíthető egy, a fentiekhez hasonló jelentőségű szerzővel.	- Az életmű néhány jellemzője keretében néhány lírai, és/vagy egy-három epikai, drámai alkotás bemutatása, értelmezése (pl. a korstílus, a téma, a műfaj, a kompozíció, a jellemző motívumok, jelentésrétegek, világlátás alapján). - A világlátás és a kifejezőmód sajátosságainak bemutatása egy-két mű lényegre törő értelmezésével. - Műrészletek értelmezése. - Memoriterek szöveghű és kifejező előadása. - Művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása.
---	---

4. témakör: Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki és kárpátaljai irodalomból

SZERZŐK: - Áprily Lajos - Dsida Jenő - Gion Nándor - Kányádi Sándor - Kovács Vilmos - Reményik Sándor - Sütő András - Tamási Áron - Wass Albert A fenti lista bővíthető egy, a fentiekhez hasonló jelentőségű szerzővel.	Az életmű néhány jellemzője keretében néhány lírai, és/vagy egy-három epikai, drámai alkotás bemutatása, értelmezése (pl. a korstílus, a téma, a műfaj, a kompozíció, a jellemző motívumok, jelentésrétegek, világlátás alapján). - A világlátás és a kifejezőmód sajátosságainak bemutatása egy-két mű lényegre törő értelmezésével. - Műrészletek értelmezése. - Memoriterek szöveghű és kifejező előadása. - Művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása.
---	---

5. témakör: Művek a kortárs magyar irodalomból

MŰVEK Kortárs műalkotás: a mindenkor vizsga előtti utolsó harminc évben keletkezett (írt, bemutatott, megjelent) irodalmi alkotás.	- Legalább egy szerző néhány lírai vagy drámai, illetve epikai művének értelmezése az utolsó harminc évből. - A világlátás és a kifejezésmód sajátosságainak bemutatása egy-két mű lényegre törő értelmezésével. - Műrészletek értelmezése. - Memoriterek szöveghű és kifejező előadása. - Művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása.
--	---

6. témakör: Művek a világirodalomból

SZERZŐK/MŰVEK Választható korok és művek a világirodalomból a líra és epika tárgyköréből.	- Az európai irodalom alapvető hagyományai: az antikvitás és a Biblia (pl. <i>műfajok, témák, motívumok, hőstípusok</i>). - További választható korszakok: a romantika, a realizmus, a századfordulós modernség a szimbolizmustól az avantgárdig, a 20. század. - A korszak jellemzőinek és egy-két kiemelkedő alkotásának bemutatása. - A világlátás és a kifejezésmód sajátosságainak bemutatása egy-két mű lényegre törő értelmezésével. - Műrészletek értelmezése. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, gondolati, filozófiai vonatkozása.
---	---

7. témakör: Színház és dráma

SZERZŐK / MŰVEK / -Szophoklész egy műve -Shakespeare egy műve -Molière egy műve -Katona József: Bánk bán -Madách Imre: Az ember tragédiája -Egy 19. századi dráma: Ibsen, Csehov -Örkény István egy drámája -Egy 20. századi magyar dráma	- A világlátás és a kifejezésmód sajátosságainak bemutatása a dráma lényegre törő értelmezésével. - Drámarészletek értelmezése. - Színház és dráma az adott mű korában. -A művekről szóló olvasatok, vélemények megértése. - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, lélektani vagy társadalmi vonatkozása.
--	---

8. témakör: Az irodalom határterületei VAGY Regionális irodalom

SZERZŐK / MŰVEK / JELENSÉGEK/MŰFAJOK Egy jelenség vagy szerző vagy műfaj vagy műalkotás elemző bemutatása a lehetséges témák egyikéből.	- A népköltészet. - Az irodalom filmen, televízióban, dalszövegben, a virtuális valóságban: az adaptáció <i>(pl. irodalom filmen, rajzfilmen, rádióban, televízióban, digitális közlésben)</i>. - A gyermek- és ifjúsági irodalom. - A szórakoztató irodalom hatáskeltő eszközei <i>(pl. értékvilág, kalandosság, csattanó, szójáték)</i>. - Egy-két tipikus műfaj jellemzőinek bemutatása <i>(pl. útirajz, detektívregény, kalandregény, képregény, tudományos fantasztikus irodalom, humoros irodalom, dalszöveg, sanzon, vicc, reklámvers, sms-vers)</i>. - Mítosz, mese és kultusz. Film- és könyvsikerek, divatjelenségek korunk kultúrájában VAGY - Az adott régió, a tájegység, a település irodalmi hagyományainak bemutatása <i>(pl. nemzetiségi, etnikai kisebbségek irodalma, alkotások a kisebbségekről; folklór)</i>. - A tájhoz, a régióhoz, a településhez kötődő szerzők; tájak, régiók, társadalmi problémák irodalmi alkotásokban való megjelenítése.
--	--

2.2. Értelmezési szintek, megközelítések

Az Értelmezési szintek, megközelítések lehetséges szempontjai a Szerzők, művek (2.1) témaköreiben

Témák, motívumok, toposzok	- Szépirodalmi alkotások gondolati, tematikus, motivikus egyezéseinek és különbségeinek összevetése. - Témák, motívumok, toposzok változatainak felismerése, értelmezése <i>(pl. hegy, kert, sziget, út, évszakok, alászállás, felemelkedés, nemzedékek, család, felnőtté válás, beavatás, ember és természet, mikro- és makrokozmosz, felnőtt-gyermek, férfi-nő, bűn és bűnhődés, vándorlás, kaland, falusi és nagyvárosi életformák; a háború élménye, Trianon, a holokauszt, a lágerek világa, a diktatúrák, az elidegenedés stb.)</i>.
Műfajok, poétika	- Műnemek és műfajok felismerése. - Alapvető versformák felismerése. - Poétikai fogalmak alkalmazása művek bemutatásában, értelmezésében. - A kerettanterv törzsanyagában szereplő verstani ismeretek.

Korszakok, stílustörténet	- A kifejezés mód és világlátás változása a különböző korszakokban a középkortól napjainkig.
Irodalomtörténet	- A magyar irodalomtörténet/művelődéstörténet főbb korszakainak néhány jellemzője.

Történelem – középszintű érettségi témakörök

A 2024-2025-ös tanévtől kezdődően *módosul a hatosztályos gimnáziumi történelmi oktatás*, ugyanis a gimnáziumi 7. és 8. évfolyamon is az általános iskolai 7. és 8. évfolyamos tananyag kerül feldolgozásra. A 9. évfolyamtól kezdődően a tanulók a négyosztályos gimnáziumi oktatásnak megfelelően, azaz ismét az ókortól kezdődően tanulják a történelmet. *Ezt a változást tükrözi az intézmény módosított helyi tanterve is.* A középszintű érettségi vizsgán a számon kérhető fogalmak, személyek, évszámok és topográfiai adatok megegyeznek az általános iskola 5–8. és a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára a történelem kerettantervekben előírt tantárgyi követelményekkel. Mindkét szinten érvényesül az a szabály, hogy a személynevek az eredeti helyesírással és magyar helyesírással is elfogadhatók (pl. Martin Luther/Luther Márton, Jelačić/Jellasics).

A vizsgázó az írásbeli érettségi esszé feladataiban, valamint a szóbeli feleletek során a kerettantervben és a vizsgakövetelményekben nem szereplő lexikai elemeket is felhasználhat, melyeket a javítási-értékelési, illetve az értékelési útmutató alapján kell értékelni.

Az egyes témák kifejtéséhez a vizsgakövetelményekben szereplő fogalmakra, személyekre, évszámokra és topográfiára vonatkozó követelményeken túl a témakörök tartalmának és összefüggéseinek ismerete, valamint a *Kompetenciák* részben meghatározottak alkalmazása is szükséges.

Az írásbeli vizsga szabályai

Az írásbeli vizsgán a vizsgázóknak 180 perc alatt egy központi feladatsort kell megoldaniuk. A feladatlap két részből áll, az I. rész 12 egyszerű, rövid választ igénylő feladat, míg a II. rész egy rövid és egy hosszú terjedelmű szöveges (kifejtendő) esszéfeladat megoldását várja a tanulóktól.

A vizsgázó a rendelkezésére álló időt tetszése szerint oszthatja meg az egyes feladatok között, és megoldásuk sorrendjét is meghatározhatja. A vizsgához szükséges segédeszköz az állami tankönyvfejlesztésért és kiadásért felelős szerv által kiadott,

kronológiai adattáblázatot nem tartalmazó középiskolai történelmi atlasz, amelyről a vizsgázó gondoskodik; továbbá vizsgacsoportonként legalább három példány helyesírási szótár, amelyet a vizsgaszervező intézmény biztosít.

A szóbeli vizsga szabályai

A tételsor témakörönként kettő-négy, összesen 20–22 tételt tartalmaz. A vizsgázó vázlatot készíthet, amelyet tétele kifejtése közben használhat. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszköz az állami tankönyvfejlesztésért és kiadásért felelős szerv által kiadott, kronológiai adattáblázatot nem tartalmazó középiskolai történelmi atlasz, amelyet a vizsgaszervező intézmény biztosít.

A szóbeli tételsor tartalmi jellemzői

A szóbeli vizsga tématerületei:

- Gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra
- Népeség, település, életmód
- Egyén, közösség, társadalom
- Politikai berendezkedések a modern korban
- Politikai intézmények, eszmék, ideológiák
- Nemzetközi konfliktusok és együttműködés
- Szabad témakör

A tételsor egészében is érvényesíteni kell azt, hogy a feladatok 55–65%-ban a magyar, 35–45%-ban pedig az egyetemes történelemhez kapcsolódjanak, és az összes feladat 45–55%-a az 1849-től napjainkig terjedő időszakra vonatkozzon.

A szóbeli tételek részletes értékelési útmutatóit a tételsor összeállításáért felelős intézmény készíti el. Ha a feladatmegértés 0 pont, akkor a feladat a további szempontok szerint nem értékelhető, összpontszáma is 0 pont.

A szóbeli vizsga formai jellemzői

A tételsort a szóbeli vizsgához előírt témakörökbe rendezve kell elkészíteni. A tétel lehet egy kisebb korszak történelmi problémájának részletezőbb bemutatása vagy egy összetettebb, illetve több történelmi korszakon átívelő probléma áttekintő bemutatása.

A tételek megfogalmazása ösztönöz a problémamegoldásra, valamint a történeti (szöveges, képi, grafikus, tárgyi stb.) források és térképek használatára. A szóbeli tétel 3–6 forrást tartalmaz.

A szóbeli tételek három-négy feldolgozási, értelmezési szempontot jelölnek ki, és a megadott, különböző típusú források értelmezését is elvárják a tétel kifejtésekor.

A tételsor összeállításáért felelős intézménynek minden május–júniusi vizsgaidőszak előtt nyilvánosságra kell hoznia a követelmények és a szóbeli témakörök tartalmi szerkezetének megfelelő ún. *tematikát*, amely a témakörhöz kapcsolható korszakokat és résztémákat határozza meg. A tematikában 20–22 címet kell megfogalmazni és kiadni, amelyek alapján az egyes tételeket ki kell jelölni.

A tételsort nem lehet előzetesen kiadni, a tételeket a vizsgázó csak a vizsgán ismerheti meg.

TÉMAKÖRÖK

1. Az ókor

1.1 Politika

- Az athéni államszervezet és működése a demokrácia virágkorában

1.2 Ókori civilizációk

- A görög és római építészet

1.3 Vallások

- A zsidó monoteizmus
- A kereszténység kialakulása, tanai, terjedése

2.A középkor

2.1 Az iszlám világ

- Mohamed tanításai és a Korán; az arab hódítás és feltartóztatása Európában

2.2 Gazdaság, társadalom, állam

- Az uradalom, a földbirtokosok és jobbágyok kötelességei és jogai
- A középkori város és lakói, a városi kiváltságai, a céhek, a helyi és a távolsági kereskedelem

2.3 Egyház és kultúra Európában és Magyarországon

- Az egyházi hierarchia, az egyházi intézményrendszer, a szerzetesség Európában és az Árpád- kori Magyarországon

- Román, gótikus és barokk építészet – európai és magyar példák

2.4 Magyar őstörténet és honfoglalás

- A honfoglalás okai és menete, a kalandozások/támadó hadjáratok

2.5 A keresztény államalapítás és az Árpád-kor

- Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége, a földbirtokrendszer és a vármegyeszervezet
- Az Aranybulla legfontosabb elemei
- IV. Béla uralkodása: tatárjárás és újjáépítés

2.6 A vegyesházi királyok kora

- A királyi hatalom újbóli megszilárdítása Anjou I. Károly idején, a visegrádi királytalálkozó
- Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János és Hunyadi Mátyás törökellenes harcai
- Hunyadi Mátyás: a központosított királyi hatalom, jövedelmek és kiadások, birodalomépítő tervek

3.A kora újkor

3.1 A földrajzi felfedezések és következményeik

- A portugál és spanyol felfedezések, a korai kapitalizmus (árforradalom, manufaktúrák, bankok és tőzsde, a jobbágyrendszer átalakulása)

3.2 A reformáció és a katolikus megújulás Európában és Magyarországon

- A reformáció, a protestáns egyházak megszerveződése és a protestantizmus elterjedése Európában és Magyarországon
- Az ellenreformáció, a katolikus megújulás és a barokk Európában és Magyarországon

3.3 Törökellenes és rendi küzdelmek

- A mohácsi csata és közvetlen előzményei, a kettős királyválasztás
- Az ország három részre szakadása; a várháborúk (1541-1568)

3.4 Erdély

- Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete

3.5 Magyarország a Habsburg Birodalomban

- A Rákóczi- szabadságharc okai, céljai, fordulópontjai és a szatmári béke
- Magyarország újranepezülése és újranepezítése

3.6 A felvilágosodás

- A brit alkotmányos monarchia és az amerikai köztársaság működése

- A felvilágosodás államelméletei; az Emberi és polgári jogok nyilatkozata
- Mária Terézia és II. József reformjai

4.Az újkor

4.1 Politikai eszmék

- Új eszmék: liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus

4.2 Az ipari forradalom első hulláma

- Az ipari forradalom első hulláma: textilipar, közlekedés, gyáripar

4.3 A reformkor

- A reformkor fő kérdései – a magyar nyelv ügye, a jobbágykérdés, a polgári alkotmányosság
- Széchenyi és Kossuth reformprogramja és vitája

4.4 A forradalom és szabadságharc

- A pesti forradalom és az áprilisi törvények
- A szabadságharc főbb eseményei – harc a dinasztíával és a nemzetiségekkel, a tavaszi hadjárat, a Függetlenségi Nyilatkozat, a szabadságharc leverése

4.5 Az ipari forradalom második hulláma a világban és Magyarországon

- Az ipari forradalom második hulláma: kutatás és fejlesztés, közlekedés, vegyipar, gépipar, elektronika – a világban és Magyarországon
- Gazdasági kiegyezés és állami gazdaságpolitika a dualista Magyarországon

4.6 A szocializmus

- A szocializmus eszméje (marxizmus)

4.7 Polgári állam, nagyhatalmi törekvések

- A polgári nemzetállam jellemzői, alkotmányosság és jogegyenlőség
Németország, az Amerikai Egyesült Államok és Magyarország példáján

4.8 A dualizmus kora

- A kiegyezés okai, a közös ügyek, a magyar államszervezet

4.9 Nemzetiségi kérdés Magyarországon

- Etnikai viszonyok, zsidó emancipáció, cigányok/romák Magyarországon a dualizmus korában

5.A világháborúk kora

5.1 Az első világháború

- A háború jellemzői, hadviselő felek – Magyarország részvétele a háborúban

5.2 Politikai változások a háború után

- A forradalmi átalakulás kísérlete, tanácsköztársaság, ellenforradalom
Magyarországon 1918-1920-ban

5.3 Párizs környéki békék

- A trianoni békediktátum születése, tartalma és következményei

5.4 Állam, ideológia és gazdaság a két világháború között

- A nemzetiszocialista Németország
- A kommunista Szovjetunió

5.5 Politika és gazdaság Magyarországon

- Politika és gazdasági konszolidáció Magyarországon az 1920-as években

5.6 Társadalom és életmód Magyarországon

- Oktatás és kultúrpolitika Magyarországon

5.7 A második világháború

- A második világháború kitörése, hadviselő felek, a világháború jellemzői
(háborús bűnök, polgári célpontok és lakosság elleni erőszak, a hátország, az ellenállás)

5.8 Magyarország a második világháborúban

- A területi revízió lépései, az ország hadba sodródásának folyamata

5.9 A holokauszt Európában és Magyarországon

- A zsidóság jogfosztásának folyamata és a holokauszt Európában és Magyarországon

5.10 Magyarország pusztulása

- Német megszállás, nyilas diktatúra – a hadszíntérre vált ország, deportálások a Szovjetunióba

6.A hidegháború kora

6.1 A hidegháború kora

- A szovjet-amerikai szembenállás, a két Németország létrejötte, a két világrend jellemzői

6.2 A kétpólusú világ felbomlása

- Németország újraegyesítése, a Szovjetunió felbomlása, a kommunista diktatúrák bukása Közép-Európában

6.3 A kommunista diktatúra kiépítése és működése

- A Rákosi- diktatúra: a pártállam, a terror: egyházüldözés, koncepciós perek, államosítás és kollektivizálás, erőltetett iparosítás, propaganda és mindennapok a diktatúra idején

6.4 Az 1956-os forradalom és szabadságharc

- A forradalom okai és céljai, a kormánypolitika változásai, a szabadságharc és leverése, a megtorlás

6.5 A kádári diktatúra

- A pártállam, a téjesítés, a tervgazdaság, a kultúrpolitika, az elnyomás változó formái – a kádári alku

6.6 A rendszerváltoztatás Magyarországon

- A rendszerváltoztatás (1989-1991)
- A piacgazdaságra való áttérés, gazdasági szerkezetváltás, privatizáció, a külföldi tőke szerepe, a külkereskedelem átalakulása

7.A jelenkor

7.1 Nemzetközi együttműködés, globális világ

- Az Európai Unió szervei és együttműködésük
- Demográfiai változások, a népmozgások iránya a világban és Magyarországon 1945- től napjainkig

7.2 Politikai intézmények

- Az Alaptörvény, a hatalmi ágak és intézményeik, az önkormányzatok és a választási rendszer

7.3 Nemzet

- A határon túli magyarok helyzete napjainkban (demográfia, asszimiláció, autonómia, oktatás)
- A magyarországi nemzetiségek és a cigányság helyzete napjainkban (demográfia, kisebbségi jogok, oktatás)

Matematika - középszintű érettségi témakörök

A középszintű szóbeli vizsgára **kétszer annyi tételt kell** készíteni, mint a szóbeli vizsgázók száma, de a **tételek száma 10-nél nem lehet kevesebb vagy 20-nál több.**

Középszintű matematika vizsgatárgyból tett vizsga esetén, ha a tanuló írásbeli teljesítménye elérte **a tizenkettő százalékot**, de nem érte el a huszonöt százalékot, a vizsgatárgy részletes követelményeiben meghatározott módon szóbeli vizsgát tehet. Tartalmi arányai az írásbeli vizsga leírásánál meghatározott arányok. A tételnek tartalmaznia kell 3 egyszerű elméleti kérdést (definíció, tételkimondás) és 3 feladatot. A tétel egyes elemeit más-más témakörből kell kiválasztani.

Érettségi témakörök matematikából

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

1.1 Halmazok

1.1.1 Halmazműveletek

1.1.2 Számosság, részhalmazok

1.2 Matematikai logika

1.2.1 Fogalmak, tételek a matematikában

1.3 Kombinatorika

1.4 Gráfok

2. Számelmélet, algebra

2.1 Alapműveletek

2.2 A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek

2.2.1 Oszthatóság

2.2.2 Számrendszerek

2.3 Racionális és irracionális számok

2.4 Valós számok

2.5 Hatvány, gyök, logaritmus

2.6 Betűkifejezések

2.6.1 Nevezetes azonosságok

2.7 Arányosság

2.7.1 Százalékszámítás

2.8 Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség-rendszerek

2.8.1 Algebrai egyenletek, egyenletrendszerek

- Elsőfokú és másodfokú egyenletek, egyenletrendszerek
- Másodfokú egyenletek, egyenletrendszerek
- Magasabb fokú egyenletek
- Négyzetgyökös egyenletek

2.8.2 Nem algebrai egyenletek

- Abszolútértékes egyenletek
- Exponenciális és logaritmikus egyenletek
- Trigonometrikus egyenletek

2.8.3 Egyenlőtlenségek, egyenlőtlenségrendszerek

2.9 Középértékek, egyenlőtlenségek

3. Függvények, az analízis elemei

3.1 A függvények

3.2 Egyváltozós függvények

3.2.1 A függvények grafikonja, függvénytranszformációk

3.2.2 A függvények jellemzése

3.3 Sorozatok

3.3.1 Szám-tani sorozatok és mértani sorozatok

3.3.3 Kamatos kamat

4. Geometria, koordináta-geometria, trigonometria

4.1 Elemi geometria

4.1.1 Tételek

4.1.2 Távolságfogalom segítségével definiált pont-halmazok

4.2 Geometriai transzformációk

4.2.1 Egybevágósági transzformációk

4.2.2 Hasonlósági transzformációk

4.3 Síkbeli és térbeli alakzatok

4.3.1 Síkbeli alakzatok; Háromszögek; Négyzetek; Sokszögek; Kör

4.3.2 Térbeli alakzatok

4.4 Vektorok síkban és térben

4.5 Trigonometria

4.6 Koordináta-geometria

4.6.1 Pontok, vektorok

4.6.2 Egyenes

4.6.3 Kör

4.7 Kerület, terület

4.8 Felszín, térfogat

5. Valószínűség-számítás, statisztika

5.1 Leíró statisztika

5.1.1 Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, különböző ábrázolásai

5.1.2 Nagy adathalmazok jellemzői, statisztikai mutatók

5.2 A valószínűség-számítás elemei

Élő idegen nyelv - középszintű érettségi témakörök

Iskolánk az angol és a német nyelv középszintű érettségi vizsgáztatását végzi.

Az érettségi vizsga mindkét szinten a négy alapkészséget: az olvasott szöveg értését, a hallott szöveg értését, a beszédkészséget és íráskészséget, valamint a nyelvhelyességet méri. A kommunikatív készségek alkalmazásához a tanulónak rendelkeznie kell megfelelő mennyiségű szókinccsel és ismernie kell a nyelv struktúráját is, ezért a nyelvtani és lexikai kompetenciák mindkét szinten külön vizsgarész keretében is mérésre kerülnek. A vizsga egynyelvű.

Az idegen nyelvi érettségi vizsga szintmeghatározásai igazodnak az Európa Tanács skálájához. A vizsga középszintje a B1, az emelt szint pedig a B2 szintnek felel meg.

A szóbeli vizsga három feladatból áll:

- társalgás
- szerepjáték
- önálló témakifejtés

A vizsga néhány rövid, ráhangoló kérdéssel kezdődik, mely nem kerül értékelésre.

A társalgási feladathoz a vizsgázó nem kap tétellapot. A vizsgáztató kérdéseire, melyek a saját személyéhez, hétköznapi tevékenységeihez kapcsolódnak, kell reagálnia.

A szerepjátékban a vizsgázó feladata, hogy különböző kommunikációs szándékok felhasználásával beszélgetést folytasson, azaz szükség esetén megfelelő kérdéseket tegyen fel, illetve az elhangzottakra megfelelően reagáljon. Az aktív szerepet a vizsgázó játssza. A vizsgázó számára készült leírás rögzíti a szituációt, a szerepeket és az elérendő célt.

Az önálló témakifejtés feladatban a vizsgázónak egy adott témához kapcsolódóan kell gondolatait, véleményét kifejtenie verbális vagy vizuális segédanyagok alapján. A vizsga tíz témakört érint.

	VIZSGASZINTEK
	Középszint (B1)
1. Személyes vonatkozások, család	A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)
	Családi élet, családi kapcsolatok
	A családi élet mindennapjai, otthoni teendők
	Személyes tervek
2. Ember és társadalom	A másik ember külső és belső jellemzése
	Baráti kör

	A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel
	Női és férfi szerepek
	Ünnepek, családi ünnepek
	Öltözködés, divat
	Vásárlás, szolgáltatások (posta)
	Hasonlóságok és különbségek az emberek között
3. Környezetünk	Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)
	A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek
	A városi és a vidéki élet összehasonlítása
	Növények és állatok a környezetünkben
	Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?
	Időjárás
4. Az iskola	Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat)
	Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
	A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága
	Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok
5. A munka világa	Diákmunka, nyári munkavállalás
	Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás
6.Életmód	Napirend, időbeosztás
	Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)
	Étkezési szokások a családban
	Ételek, kedvenc ételek
	Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben
	Gyakori betegségek, sérülések, baleset
	Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak)
7.Szabadidő, művelődés, szórakozás	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik
	Színház, mozi, koncert, kiállítás, stb.
	Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
	Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet
8.Utazás, turizmus	A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés
	Nyarlás itthon, illetve külföldön
	Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése

	Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai
9. Tudomány és technika	Népszerű tudományok, ismeretterjesztés
	A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben
10. Gazdaság	Családi gazdálkodás
	A pénz szerepe a mindennapokban
	Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta)

Kémia - középszintű érettségi témakörök

A kémia érettségi vizsgára a diák elméleti tudására alapozva tudjon elvégezni kémiai kísérleteket, egyszerű számítási feladatokat, méréseket. Tudja értelmezni a kapott eredményeket, továbbá az ismereteit összekapcsolni a mindennapokban tapasztalt jelenségekkel. ismerje az elemek, vegyületek élettani és környezetre gyakorolt hatásait.

A szóbeli érettségire legalább 20 tételt kell készíteni, az első része az elméleti tudást méri, a második egyszerű elemző kísérleteket tartalmaz. Javasolt témakörök az érettségi vizsgára:

Általános kémia:

- atomszerkezet (az elemi részecskék jellemzése)
- a periódusos rendszer
- elsőrendű kémiai kötések (ionkötés, kovalens kötés és fémes kötés)
- másodrendű kémiai kötések (hidrogénkötés, diszperziós kölcsönhatás, dipólus- dipólus kölcsönhatás)
- molekulák, összetett ionok
- anyagi halmazok
- kristályrácsok
- diszperz és kolloid rendszerek
- kémiai átalakulások (képletek, egyenletek, kémiai reakciók, kémiai reakciók csoportosítások)
- termokémia (reakcióhő, reakcióhő kiszámítása)
- reakciókinetika (reakciósebesség, a reakciósebesség befolyásolása)
- kémiai reakciók iránya
- protolitikus reakciók (sav-bázis, közömbösítés, hidrolízis)
- elektronátmenettel járó kémiai reakciók
- elektrokémia (galvánelemek, elektrolízis)

Szervetlen kémia (nem fémes elemek és vegyületeik):

- hidrogén és vegyületei
- nemesgázok
- halogén elemek és vegyületeik

- az oxigén csoport elemei és vegyületei
- nitrogéncsoport elemei és vegyületei
- a szén csoport elemei

Fémek:

- alkálifémek
- alkáliföldfémek
- alumínium és a alumínium gyártás
- a vas csoport elemei, vas,- és vasgyártás
- rézcsoport elemei
- cink és higany

Szerves kémia:

- a szerves vegyületek általános jellemzői
- szénhidrogének (alkánok, alkének, alkinek, diének)
- aromás szénhidrogének
- halogénezett szénhidrogének
- oxigéntartalmú szerves vegyületek (alkoholok, fenolok, éterek)
- oxovegyületek (aldehidek, karbonsavak, észterek)
- nitrogéntartalmú szerves vegyületek (aminok, amidok, aminosavak)
- szénhidrátok (mono,-di és poliszacharidok)
- fehérjék
- nukleinsavak (RNS, DNS)
- műanyagok (természetes alapú és szintetikus előállítású műanyagok)
- energiagazdálkodás

Biológia - középszintű érettségi témakörök

A biológia érettségi vizsga írásbeli és szóbeli részből áll.

A szóbeli tételsor legalább 20 tételből áll. Valamennyi tételhez két feladat – A) és B) – tartozik.

Az A) feladat egy életközeli probléma egészségtani, környezetvédelmi, ökológiai vonatkozásairól szóló kifejtés, melyeket az ember szervezete, egészsége és ezek molekuláris- és sejtbiológiai háttere, valamint az ökológia, természet- és a környezet védelme tématerületeiből kell összeállítani.

A B) feladat a vizsgázó választása szerint lehet vagy projektmunka bemutatása, vagy gyakorlati feladat. A gyakorlati feladat lehet: – laboratóriumi vizsgálat (a részletes követelményekben dőlt betűvel szedett lehetőségek közül) – ökológiai kérdéshez,

problémához kapcsolódó feladat. Ezek a lehetőségek 50-50% arányban szerepeljenek a feladatok között

Témakörök

1.1. A biológia tudománya

1.1.1. Vizsgálati szempontok és jellemzők

1.1.2. Vizsgáló módszerek

1.2. Fizikai, kémiai alapismeretek

Fizikai, kémiai alapismeretek

Egyed alatti szerveződési szint

2.1. Szervetlen és szerves alkotóelemek

2.1.1. Elemek, ionok

2.1.2. Szervetlen molekulák

2.1.3. Lipidek

2.1.4. Szénhidrátok

2.1.5. Fehérjék

2.1.6. Nukleinsavak, nukleotidok

2.2. Az anyagcsere folyamatai

2.2.1. Felépítés és lebontás kapcsolata

2.2.2. Felépítő folyamatok

2.2.3. Lebontó folyamatok

2.3. Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)

2.3.1. Eukarióta sejtalkotók

2.3.2. Elhatárolás és összeköttetés

2.3.3. Mozgás

2.3.4. Anyagcsere

2.3.5. Osztódás

2.3.6. A sejtműködések szabályozása és a sejtek közötti kommunikáció

Az egyed szerveződési szintje

3.1. Nem sejtrendszerek

3.1.1. Vírusok

3.1.2. Prionok

3.2. Sejtes rendszerek

3.2.1. Prokarióták (Baktériumok)

3.2.2. Eukarióták

Egysejtű szerveződés

3.3. Gombák

3.3.1. A gombák, növények, állatok elkülönülése

3.4. Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak

3.4.1. A növényvilág főbb csoportjai a szervi differenciálódás szempontjából

3.4.2. A növények szövetei, szervei Szövetek

3.4.3. Az állatvilág főbb csoportjai a szervi differenciálódás szempontjából

3.4.4. Az állatok szövetei, szaporodása, viselkedése Szövetek

4. Az emberi szervezet

4.1. Homeosztázis, rendszerszemlélet

4.1.1. Homeosztázis

4.1.2. Általános egészségügyi vonatkozások

4.2. Kültakaró

4.2.1. Bőr

4.2.2. A bőr gondozása, védelme

4.3. A mozgás

4.3.1. Anatómiai alapok, vázrendszer

4.3.2. Izomrendszer

4.3.3. Szabályozás

4.3.4. A mozgás és mozgási rendszer egészségtana

4.4. A táplálkozás

4.4.1. Táplálkozás

4.4.2. Emésztés

4.4.3. Felszívódás

4.4.4. Szabályozás

4.4.5. Táplálkozás egészségtana

4.5. A légzés

4.5.1. Légcsere

4.5.2. Gázcsere

4.5.3. Hangképzés

4.5.4. Szabályozás

4.5.5. A légzés és a légzőrendszer egészségtana

4.6. Az anyagszállítás

4.6.1. A testfolyadékok

4.6.2. A szöveti keringés

4.6.3. A szív és az erek

4.6.4. Szabályozás

4.6.5. A keringési rendszer egészségtana, elsősegélynyújtás

4.7. A kiválasztás

4.7.1. A vizeletkiválasztó rendszer működése

4.7.2. Szabályozás

4.7.3. A kiválasztó szervrendszer egészségtana

4.8. A szabályozás

4.8.1. Idegrendszer és érzékszervek

4.8.1.1. Idegrendszer

4.8.1.2. Sejtszintű folyamatok

4.8.1.3. Szinapszis

4.8.1.4. Az idegrendszer általános jellemzése

4.8.1.5. A gerincvelő

4.8.1.6. Az agy

4.8.1.7. Testérző rendszerek

4.8.1.8. Érzékelés

4.8.1.9. Látás

4.8.1.10. Hallás és egyensúlyérzés

4.8.1.11. Kémiai érzékelés

4.8.1.12. Testmozgató rendszerek

4.8.1.13. Vegetatív érző és mozgató rendszerek

4.8.2. Az emberi magatartás biológiai-pszichológiai alapjai

4.8.2.1. Kognitív folyamatok

4.8.2.2. A magatartás elemei

4.8.2.2.1. Öröklött elemek

4.8.2.2.2. Tanult elemek

4.8.2.3. Emlékezés

4.8.2.4. Pszichés fejlődés

4.8.3. Az idegrendszer egészségtana és mozgató rendszerek

4.8.3.1. Drogok

4.8.4. A hormonrendszer

4.8.4.1. Hormonális működések

4.8.4.2. Belső elválasztású mirigyek

4.8.4.3. A hormonrendszer egészségtana

4.8.5. Az immunrendszer

4.8.5.1. Immunitás

4.8.5.2. Vércsoportok

4.8.5.3. Az immunrendszer egészségtana

4.9. Szaporodás és egyedfejlődés

4.9.1. Szaporítószervek

4.9.1. Szaporítószervek

4.9.2. Egyedfejlődés

4.9.2.1. A szaporodás, fejlődés egészségtana

5. Egyed feletti szerveződési szintek

5.1. Populáció

5.1. 1. Populáció

5.1.2. Környezeti kölcsönhatások

5.1.3. Kölcsönhatások

5.1.3.1. Viselkedésbeli kölcsönhatások

5.2. Életközösségek (élőhelytípusok)

5.2.1. Ökológiai kölcsönhatások

5.2.2. Az életközösségek jellemzői

5.2.3. Hazai életközösségek

5.3. Bioszféra

5.3.1. Globális folyamatok

5.4. Ökoszisztéma

5.4.1. Anyagforgalom

5.4.2. Energiaáramlás

5.4.3. Biológiai sokféleség

5.5. Környezet- és természetvédelem

5.5.1. Alapfogalmak

5.5.2. Levegő

5.5.3. Víz

5.5.5. Talaj

5.5.6. Hulladék

5.6. Fenntarthatóság

5.6.1. Fenntarthatóság

6. Öröklődés, változékonyság

6.1. Molekuláris genetika

6.1.1. Alapfogalmak, információáramlás

6.1.2. Mutáció

6.1.3. A génműködés

6.2.1. Minőségi jellegek

6.2.2. Mennyiségi jellegek

6.3. Evolúció

6.3.1. Evolúciós folyamatok

6.3.2. Fajképződés és az evolúció bizonyítékai

6.3.3. Biotechnológia

6.3.4. Bioetika

6.3.5. Bioinformatika

6.4. A bioszféra evolúciója

6.4.1. Prebiológiai evolúció és az ember evolúciója

Digitális kultúra - középszintű érettségi témakörök

A) KOMPETENCIÁK

Általános kompetenciák

- A vizsgázó legyen képes alkalmazói készséget igénylő feladatokat megoldani, felismerni és élő nyelven megfogalmazni a problémát és problémára adekvát megoldást adni. A felismert problémát algoritmikus gondolkodás útján, az algoritmikus gondolkodást segítő eszközök és szoftverek használatával oldja meg. Legyen képes önálló munkavégzésre, végezzen alkotó munkát a problémamegoldás során. Legyen tisztában az informatika és a társadalom kölcsönhatásaival, használja az operációs rendszer hálózati szolgáltatásait. Legyen képes a digitális eszközöket integráltan használni.

Tartalomorientált kompetenciák

- Szövegszerkesztés
- Számítógépes grafika és képszerkesztés
- Bemutatókészítés
- Táblázatkezelés
- Adatbázis-kezelés
- Publikálás a világhálón
- Algoritmizálás, adatmodellezés
- A programozás eszközei

Az érettségi vizsgán követelmény a komplex eszközhasználat, a feladatokban megjelenhetnek más témakörökhöz tartozó elemek. A vizsgázónak képesnek kell lennie a problémamegoldás során az eszközök integrált használatára.

1. Szövegszerkesztés

A vizsgázó

- tudjon kezelni egy választott szövegszerkesztő programot;
- tudja használni a szövegszerkesztő program eszközeit az adott probléma megoldására;
- tudjon feladatleírás alapján szöveges dokumentumokat készíteni;
- tudja kezelni a szövegszerkesztő nyelvi eszközeit;
- tudjon szöveges dokumentumaiba képeket, táblázatokat, illetve egyéb objektumokat beilleszteni, és tulajdonságaikat módosítani;
- tudjon kördokumentumot létrehozni;
- legyen képes nagyméretű dokumentumok kezelését megkönnyítő eljárások alkalmazására.

2. Számítógépes grafika és képszerkesztés A vizsgázó

- tudjon létrehozni az adott probléma megoldásához szükséges rasztergrafikus ábrákat és tudjon ábrákat módosítani;

- tudjon létrehozni az adott probléma megoldásához szükséges vektorgrafikus ábrákat és tudjon ábrákat módosítani;
- ismerje a raszter-, a vektorgrafikus ábrák tárolási és szerkesztési módszereit; ☐ tudjon digitálisan rögzített képet, fényképet módosítani, manipulálni, szerkesztetni;
- tudjon raszter- és vektorgrafikus ábrákat egymásba átalakítani.

3. Bemutatókészítés

A vizsgázó

- tudjon kezelni egy választott bemutatókészítő programot;
- tudja használni a bemutatókészítő program eszközeit az adott probléma megoldására;
- tudjon feladatleírás alapján bemutatót készíteni;
- legyen képes képeket és ábrákat a szöveges környezetbe helyezni, adatokat táblázatosan elrendezni; ☐ tudja alkalmazni a bemutatókészítési alapelveket;
- tudjon interaktív bemutatókat létrehozni.

4. Táblázatkezelés

A vizsgázó

- tudjon kezelni egy választott táblázatkezelő programot;
- tudja használni a táblázatkezelő program eszközeit az adott probléma megoldására;
- tudjon a táblázatba szöveget, képet, illetve egyéb objektumot beilleszteni, és azok tulajdonságait módosítani;
- legyen képes adatokat táblázatokba rendezni, és áttekinthető módon formázni;
- tudjon függvényeket és saját képleteket használva számításokat végezni az adatokkal
- tudja célszerűen használni a különböző adatformátumokat;
- tudjon hivatkozásokat használni;
- tudjon adatokat rendezni, közülük meghatározottakat kigyűjteni;
- tudjon megfelelő típusú diagramot készíteni, tulajdonságait módosítani.

5. Adatbázis-kezelés

A vizsgázó

- tudjon kezelni egy választott adatbázis-kezelő rendszert;
- tudja használni az adatbázis-kezelő eszközeit az adott probléma megoldására;
- az adatmodell alapján tudjon adatbázist definiálni, annak tartalmát karbantartani;
- legyen képes fájlban tárolt adatokat importálni az adatbázis-kezelő programba;
- ismerje az adattípusokat, az adatokon értelmezett műveleteket és függvényeket;
- tudjon adattáblák között kapcsolatokat felismerni és használni; ☐ tudjon adatbázisokból lekérdezéssel információt nyerni;
- legyen képes az adattáblák tartalmának módosítására.

6. Publikálás a világhálón

A vizsgázó

- ismerje a HTML formátumú dokumentumok szerkezeti elemeit;
- értse a CSS használatának alapelveit;

- tudja webdokumentum tartalmát és stílusát szerkeszteni;
- tudjon weblapot készíteni HTML és CSS nyelven kódszerkesztő alkalmazással.

7. Algoritmizálás, adatmodellezés

A vizsgázó

- tudjon pontos feladatmeghatározás alapján adatmodellt felállítani;
- ismerje az algoritmusok mondatszerű leírását;
- ismerje a típusalgoritmusok felhasználásának lehetőségeit;
- tudjon a megoldandó feladathoz algoritmust készíteni;
- legyen képes algoritmusok számítógépes megvalósítására szövegesen vagy algoritmusleíró eszközzel megadott feladat alapján.

8. A programozás eszközei A vizsgázó

- legyen képes programozási feladatot a választott programozási nyelven megoldani;
- tudja használni a választott programozási nyelvet és a választott fejlesztői környezetet.

B) VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

Az emelt szintű vizsga tartalmi követelményeibe beletartoznak a középszintű vizsga tartalmi követelményei.

1. Szövegszerkesztés

TÉMÁK	VIZSGA SZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
1.1. A szövegszerkesztő használata 1.1.1. Dokumentum létrehozása, megnyitása, mentése 1.1.2. Szövegbevitel, szövegjavítás	Tudjon különféle formátumú dokumentumokat megnyitni és menteni. Tudjon szöveget bevinni, javítani, törölni és szimbólumokat beszúrni.	
1.2. Szövegjavítási funkciók 1.2.1. Keresés és csere 1.2.2. Kijelölés, másolás, mozgatás, törlés 1.2.3. Nyelvi segédeszközök	Ismerje a szövegszerkesztő keresés és csere funkcióit. Tudja kijelölni a dokumentum megfelelő részét, legyen képes azt másolni, mozgatni, törölni, másik dokumentumba beilleszteni. Tudja használni a nyelvi ellenőrzés és az elválasztás lehetőségeit.	

1.3. Szövegszerkesztési alapok		
1.3.1. A dokumentum egységei	Ismerje a karakter, szó, sor, bekezdés, hasáb, szakasz, oldal fogalmát és használatát.	
1.3.2. Karakterformázás	Ismerje a tipográfia alapelveit. Legyen képes beállítani a karakterek betűtípusát, méretét, stílusát, színét.	
1.3.3. Bekezdésformázás	Legyen képes beállítani a bekezdések behúzását, térközét, sorközét, igazítását, szövegbeosztását, szegélyét, háttérét és mintázatát. Legyen képes egy- és többszintű felsorolást,	
1.3.4. Szakaszformázás	sorszámozott felsorolást létrehozni. Tudjon különböző beállítású tabulátorokat használni. Legyen képes iniciálét létrehozni, jellemzőit módosítani. Legyen képes többhasábos szakaszt kialakítani, jellemzőit módosítani. Legyen képes kialakítani és beállítani élőfejet, élőlábat, lapszámozást, margókat, laptájolást, lapméretet, oldalszegélyt, háttérszínt, végjegyzetet, lábjegyzetet.	
1.3.5. Stílusok	Legyen képes a szövegszerkesztőben megtalálható stílusok alkalmazására, módosítására.	Legyen képes új tulajdonságait használni
1.3.6. Nyomtatás	Legyen képes a dokumentumot nyomtatásra előkészíteni és dokumentumokat megadott feltételek szerint fájlba (pl. PDF) nyomtatni.	Legyen képes új stílust létrehozni, stílusok beállítani és stílusokat
1.4. Táblázatok és objektumok szövegben		
1.4.1. Táblázatkészítés szövegszerkesztővel	Legyen képes szöveges dokumentumokban táblázatot létrehozni, szerkeszteni és a táblázat tulajdonságait beállítani.	

1.4.2. Kördokumentum-készítés		Tudjon kördokumentumot készíteni.
1.4.3. Képek, alakzatok és egyéb objektumok	Legyen képes képeket, alakzatokat és egyéb objektumokat beilleszteni valamint tulajdonságaikat beállítani.	
1.4.4. Tartalomjegyzék	Legyen képes tartalomjegyzéket készíteni stílusok felhasználásával.	

2. Számítógépes grafika és képszerkesztés

TÉMÁK	VIZSGA SZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
2.1. Grafika 2.1.1. Megnyitás, mentés, beszúrás 2.1.2. Alakzatok megrajzolása, módosítása	Tudjon grafikát, illetve képállományokat megnyitni, megadott formátumban menteni. Legyen képes ábrákat, képeket szöveges környezetben elhelyezni. Legyen képes raszter- és vektorgrafikus ábrákat egymásba átalakítani. Tudjon alakzatokat, rajzolni, javítani, módosítani, transzformálni.	
2.2. A rasztergrafika 2.2.1. Létrehozás, megnyitás, mentés 2.2.2. Alakzatok beillesztése, módosítása	Tudjon az adott probléma megoldásához szükséges rasztergrafikus ábrákat szerkesztőprogrammal létrehozni, megnyitni és megadott formátumban menteni. Tudja kijelölni a grafika megfelelő részét, legyen képes azt másolni, mozgatni, törölni, másik dokumentumba beilleszteni. Tudjon az ábrakészítéshez rétegeket használni.	

2.3. A vektorgrafika 2.3.1. Létrehozás, megnyitás, mentés 2.3.2. Alakzatok beillesztése, módosítása	Tudjon az adott probléma megoldásához szükséges vektorgrafikus ábrákat szerkesztőprogrammal létrehozni, megnyitni és megadott formátumban menteni. Tudja kijelölni a grafika megfelelő részét, legyen képes azt másolni, mozgatni, törölni,	
2.3.3. Alakzatok tulajdonságainak módosítása 2.3.4. Alakzatok egymáshoz viszonyított elrendezése és halmazműveletei 2.3.5. Csomópont- és halmazműveletek	másik dokumentumba beilleszteni. Tudja alakzat méretét, szegélyét, kitöltését, feliratozását, átlátszóságát állítani. Legyen képes az alakzatot transzformálni: elforgatni, tükrözni, nyírni. Legyen képes alakzatokat csoportba foglalni, egymáshoz képest igazítani, elosztani. Tudjon alakzatokkal célszerű halmazműveleteket végezni. Legyen képes csomópontokat és csomópontműveleteket használni az ábrakészítéshez.	
2.4. Képek feldolgozása 2.4.1. Megnyitás, mentés 2.4.2. Kép beillesztése, módosítása	Tudjon képeket képfeldolgozó programmal megnyitni és megadott formátumban menteni. Tudjon képeket képfeldolgozó programmal kezelni, módosítani. Legyen képes rétegeket és rétegműveleteket használni. Tudjon képeket, képrészleteket vágni, forgatni, torzítani; színét, fényerejét, kontrasztját módosítani; retusálni.	

3. Bemutatókészítés

TÉMÁK	VIZSGA SZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
3.1. Bemutatókészítés		
3.1.1. Adatok bevitele és módosítása	Tudjon a diákra szöveget bevinni, javítani, törölni és szimbólumokat, képeket, alakzatokat, táblázatokat, diagramokat beszúrni, tudja ezek tulajdonságait módosítani.	
3.1.2. Bemutató elkészítése és formázása	Legyen képes alkalmazni a bemutatókészítés alapelveit. Legyen képes dia létrehozására, tervezésére; áttűnések, animációk szerkesztésére. Tudja a dia elemeit rendezni. Legyen képes alakzatok segítségével vektorgrafikus ábrát létrehozni. Tudja használni a bemutató vetítésére vonatkozó beállításokat.	Legyen képes a diamentát (diasablont) módosítani és használni.

4. Táblázatkezelés

TÉMÁK	VIZSGA SZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
4.1. A táblázatkezelő használata 4.1.1. Táblázat megnyitása, mentése 4.1.2. Adatok bevitele, javítása	Tudjon különféle formátumú táblázatokat megnyitni és menteni. Tudjon adatokat bevinni, javítani, törölni és szimbólumokat beszúrni. Tudjon adatokat importálni és exportálni megfelelő karakterkódolással.	
4.2. A táblázat szerkezete 4.2.1. Cella, oszlop, sor, tartomány, munkalap	Ismerje a cella, az oszlop, a sor, a tartomány, valamint a munkalap fogalmát. Tudja ezeket beilleszteni, másolni, mozgatni, illetve törölni.	

4.3. Adatok a táblázatokban		
4.3.1. Cella tartalma	Tudja, hogy a cella tartalma szöveg, szám, logikai érték vagy képlet lehet.	
4.3.2. Számformátumok	Legyen képes megfelelő számformátumot beállítani, és egyéni számformátumot kialakítani. Tudja alkalmazni a dátum, az idő, a pénznem, és a százalék formátumot, továbbá beállítani a tizedesjegyek számát és az ezres tagolást.	
4.3.3. Adatok rendezése, kigyűjtése	Tudjon a táblázatban adatokat egy vagy több szempont alapján rendezni és kigyűjteni.	
4.3.4. A cellahivatkozások használata	Tudjon relatív, abszolút és vegyes hivatkozást használni munkalapon belül és munkalapok között.	
4.3.5. Képletek szerkesztése, függvények alkalmazása	Tudjon saját képleteket készíteni, függvényeket használni. Ismerje a dátum és idő, a matematikai, a statisztikai, a kereső, a szövegkezelő és a logikai függvények használatát.	Ismerje az adatbázis-kezelő függvények használatát.
4.4. Táblázatformázás		
4.4.1. Karakter- és cellaformázások	Legyen képes beállítani a karakterek betűtípusát, méretét, stílusát, színét. Legyen képes beállítani a cellák igazítását, szegélyezését, háttérszínét, mintával kitöltését.	Legyen képes képlettel meghatározott feltétel alapján cellákra formázást beállítani.
4.4.2. Sor-, oszlop, tartománybeállítások	Legyen képes beállítani az oszlopszélességet és a sormagasságot. Legyen képes cellákat egyesíteni. Legyen képes tartományokat elnevezni,	Legyen képes képletekben tartományokra nevük segítségével hivatkozni.
TÉMÁK	VIZSGA SZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
	munkalapokat átnevezni.	

4.4.3. Oldalbeállítások	Tudjon előfejet és előlábát készíteni, az oldal tulajdonságait beállítani. Legyen képes a dokumentumot nyomtatásra előkészíteni és dokumentumokat megadott feltételek szerint fájlba (pl. PDF) nyomtatni.	
4.5. Diagramok és egyéb objektumok	Legyen képes diagramot készíteni, szerkeszteni, módosítani. Tudjon az ábrázolandó adatoknak és a belőle levonandó következtetéseknek megfelelő diagramtípust választani.	
4.5.1. Diagramok		
4.5.2. Objektumok	Tudjon a munkalapra képet, alakzatot és szövegdobozt beilleszteni, azok tulajdonságait beállítani.	

5. Adatbázis-kezelés

TÉMÁK	VIZSGA SZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
5.1. Az adatbázis-kezelés alapfogalmai	Ismerje az adatbázis, az adattábla, a rekord, a mező, az elsődleges és idegen kulcs fogalmát.	
5.1.1. Az adatbázis alapfogalmai		
5.2.2. Adattípusok	Legyen képes az adattábla mezőit definiálni, a tábla kulcsát beállítani, a táblát adatokkal feltölteni. Ismerje a szöveg, az egész és a valós szám, a dátum és az idő, valamint a logikai érték tárolására szolgáló adattípust. Legyen képes a mezők adattípusát megadni.	
5.2.3. Adatok módosítása, törlése	Lekérdezés használata nélkül tudjon rekordokat megjeleníteni, egyes mezőket, rekordokat törölni, vagy a bennük levő adatokat újakkal felülírni.	

5.2.4. Adattáblák közötti kapcsolatok	Tudjon táblák közötti logikai kapcsolatokat létrehozni és felhasználni.	
5.3. Adatbázis-kezelési műveletek 5.3.1. Lekérdezések	Tudjon választó lekérdezéseket készíteni. Tudja kiválasztani, hogy a lekérdezésben mely mezők megjelenítése szükséges. Legyen képes az adatokat csoportosítva kezelni, szűrni. Tudjon segédlekérdezés készítését igénylő problémát megoldani. Legyen képes az adatokat megadott feltételek szerint rendezve megjeleníteni.	Legyen képes a feladatokat SQL utasítások segítségével, lekérdezés-tervező rács használata nélkül megoldani. Tudjon SQL utasítások segítségével adatbázist létrehozni és törölni. Tudjon SQL utasítások segítségével a tárolandó adatnak megfelelő mezőkkel rendelkező táblákat létrehozni és törölni. Tudjon SQL utasítások segítségével frissítő és törlő lekérdezést készíteni. Tudjon megoldani allekérdezés készítését igénylő problémát.
5.3.2. Számítások végzése	Legyen képes számított értéket megjeleníteni. Legyen képes aggregáló függvényeket használni: MAX(), MIN(), COUNT(), SUM(), AVG().	Tudjon leírás alapján tetszőleges függvényt alkalmazni.
	Tudja használni a YEAR(), MONTH(), DAY(), NOW(), HOUR(), MINUTE(), SECOND() függvényeket.	

6. Publikálás a világhálón

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
6.1 Webhely felépítése		
6.1.1 Könyvtárszerkezet		Legyen képes a webhely fájljait célszerűen kialakított mapparendszerbe szervezni és elhelyezni.

6.1.2 A webhely elemeinek kapcsolata		Tudja kialakítani a webhelyet alkotó különböző típusú állományok célszerű kapcsolatát. Tudjon külső, webhelyen és weboldalon belüli hivatkozásokat létrehozni. Értse és alkalmazza az abszolút és relatív hivatkozások közti különbséget.
6.2. Webdokumentum tartalma 6.2.1. A tartalom szöveges része		Legyen képes kódszerkesztővel a publikálandó tartalom felépítést tükröző weblapot készíteni HTML nyelven. Ismerje a különféle szerepű oldalelemek, a címek, bekezdések, szakaszok, hivatkozások, listák, táblázatok megadásának módját. Ismerje és használja a HTML címkéinek fontosabb jellemzőit.
6.2.2. A tartalom egyéb részei		Tudjon nem szöveges elemeket a weboldalba építeni.
6.3. Webdokumentum formázása		
6.3.1. A állományainak webhely kapcsolata 6.3.2. A CSS elemei		Legyen képes a weblap kapcsolatát beállítani a formázásáért felelős CSS-fájjal. Legyen képes a weblap elemeit előre elkészített stílusokkal formázni. Tudjon kijelölőket használni. Legyen képes a formázást végző CSS-kód módosítására. Tudjon CSS-kódot a HTML-fájlban belül, illetve önálló fájlban elhelyezni.

7. Algoritmizálás, adatmodellezés

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
7.1. Adatszerkezetek, adat be- és kivitel, 7.1.1. Egyszerű adattípusok	Tudja használni az egyszerű adattípusokat: egész és valós szám, logikai érték, karakter. Ismerje az egyszerű adattípusokon végezhető műveleteket. Tudjon véletlen értékeket előállítani.	
7.1.2. Összetett adattípusok	Tudja használni a szöveg és a sorozat elemi típusokból felépülő összetett adattípusokat. Ismerje az ezeken az adattípusokon végezhető műveleteket.	Legyen képes többdimenziós adatszerkezet használatára. Tudjon összetett adatszerkezetben különböző típusú adatokat tárolni.
7.2. Algoritmusleíró eszközök		
7.2.1. Feladatmegoldás egy algoritmusleíró eszköz segítségével	Ismerje az algoritmusok mondatszerű leírását.	Legyen képest megadott algoritmust módosítani.
7.3. Elemi algoritmusok		
7.3.1. A programozás alapelvei	Feladatmegoldásához tudja használni az alapvető programszerkezeteket: szekvencia, elágazás, ciklus.	Tudja használni a kiválogatás, rendezés, szétválogatás, metszet és unió típusalgoritmusait.
	Tudja használni a típusalgoritmusokat: összegzés, eldöntés, kiválasztás, keresés, megszámlálás, maximum-kiválasztás. Tudjon egyetlen típusalgoritmust igénylő problémát megoldani.	Tudjon közepes nehézségű, típusalgoritmusok egymásba építését igénylő, összetett problémát megoldani.
7.4. Rekurzió		
7.4.1. Rekurzív algoritmus		Ismerje a rekurzió fogalmát.

8. A programozás eszközei

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
8.1. Programozási nyelv 8.1.1. Egy programozási nyelv ismerete	Ismerje egy programozási nyelven a változódeklaráció, a be- és kiviteli utasítások; alapvető programszerkezetek, azaz szekvencia, elágazás, ciklus megvalósítását. Legyen képes egy mondatszerű leírással készült algoritmust a használt programozási nyelvben kódolni. Legyen képes az adott problémát megoldó programot írni.	Ismerje egy programozási nyelven az eljárások, függvények; állománykezelő műveletek megvalósítását. Legyen képes mondatszerű leírással megadott rekurzív algoritmust kódolni, és felhasználni.
8.1.2. Adat be- és kiviteli	Tudjon olyan parancssori alkalmazást készíteni, amely billentyűzetről képes adatokat olvasni, illetve monitoron megjeleníteni. Tudjon a felhasználóval kulturáltan kommunikáló adatbevitelt és adatkivitelt írni.	Legyen képes a szöveges állományokra alkalmazható műveleteket megvalósítani.
8.2. Programfejlesztés és környezet		
8.2.1. Kódolási, szerkesztési eszközök valamilyen programnyelvi fejlesztői környezetben	Ismerje egy, a választott programozási nyelvvel használható fejlesztőkörnyezet működését, használatát, eszközeit.	
8.2.2. Tesztelés	Legyen képes a program különböző kimeneteinek tesztelésére alkalmas mintaadatokkal ellenőrizni a program helyes működését.	Tudjon nyomkövetéssel programot tesztelni.

Földrajz - középszintű érettségi témakörök

Vizsgázónként szükséges segédeszköz a középiskolai földrajzi atlasz. Az egyes feladatokhoz kapcsolódó esetleges mellékletekről, szemelvényekről az intézmény gondoskodik.

A szóbeli tételsor tartalmi jellemzői

A tételsor jellemzői

A tételsornak legalább 20 tételt kell tartalmaznia. A tételekben meg kell jelennie a követelményrendszerben meghatározott valamennyi témakörnek.

A tétel jellemzői

A szóbeli tétel két feladatból áll:

- a tételek első feladata az általános természetföldrajzra vagy a kontinensek, illetve Magyarország természetföldrajzára vonatkozik;
- a tételek második feladata általános társadalom földrajzi vagy regionális társadalmi-gazdasági földrajzi tartalmakhoz kapcsolódik.

A két feladat között tartalmi és területi átfedés nem lehet (pl. Magyarországra vonatkozó ismeretek csak az egyik feladatban kérdezhetők).

A szóbeli vizsgarész értékelése

Az egyes feladatok megoldására 25-25 pont adható.

Az értékelés szempontjai feladatonként:

Tartalmi összetevők : 20 pont

Logikus felépítés : 2 pont

A szaknyelv, a térkép- és eszközhasználat : 3 pont

A vizsgázó teljesítményének rögzítésére egyéni értékelő lap készítése javasolt.

A két vizsgarészre összesen 150 pont szerezhető.

Földrajz tantárgy témakörei:

1. Térképi ismeretek

- 1.1. A térkép
- 1.2. Tájékozódás a térképen és a térképpel
- 1.3. Távérzékelés és térinformatika

2. Kozmikus környezetünk

- 2.1. A csillagászati ismeretek fejlődése. A Világegyetem
- 2.2. A Nap és kísérői
- 2.3. A Föld és mozgásai
- 2.4. Az űrkutatás szerepe a Naprendszer megismerésében

3. A geoszférák földrajza

- 3.1. A kőzetburok
 - 3.1.1. Földtörténet

- 3.1.2. A Föld gömbhéjas szerkezetének jellemzői
 - 3.1.3. A kőzetlemezek és –mozgásaik következményei
 - 3.1.4. A hegységképződés
 - 3.1.5. A kőzetburok (litoszféra) építőkövei, ásványkincsek
 - 3.1.6. A Föld nagyszerkezeti egységei
 - 3.1.7. A földfelszín formálódása
 - 3.1.8. A talaj
- 3.2. A levegőburok
 - 3.2.1. A légkör kialakulása, anyaga és szerkezete
 - 3.2.2. A levegő felmelegedése
 - 3.2.3. A levegő mozgása
 - 3.2.4. Felhő- és csapadékképződés
 - 3.2.5. Az időjárás és az éghajlat
 - 3.2.6. A szél és a csapadék felszínformáló tevékenysége
 - 3.2.7. A légszennyezés következményei
- 3.3. A vízburok földrajza
 - 3.3.1. A vízburok kialakulása és tagolódása, tulajdonságai és mozgásai
 - 3.3.2. A felszíni vizek és felszínalakító hatásuk
 - 3.3.3. A felszín alatti vizek
 - 3.3.4. A víz és a jég felszínformáló munkája
 - A karsztosodás
 - A vízburok, mint gazdasági erőforrás
- 3.4. A geoszférák kölcsönhatásai
- 4. A földrajzi övezetesség
 - 4.1. A szoláris és a valódi éghajlati övezetek
 - 4.2. A vízszintes földrajzi övezetesség
 - 4.3. Az egyes övezetek egyedi jellemzői
 - 4.3.1. A forró övezet
 - 4.3.2. Mérsékelt övezet
 - Meleg-mérsékelt öv
 - Valódi mérsékelt öv
 - 4.3.5. Hideg-mérsékelt öv
 - 4.3.6. A hideg övezet
 - 4.4. A függőleges földrajzi övezetesség
- 5. Társadalmi folyamatok a 21. század elején
 - 5.1. A népesség földrajzi jellemzői
 - 5.2. Településtípusok, urbanizáció
- 6. A világgazdaság jellemző folyamatai
 - 6.1. A nemzetgazdaságok és a világgazdaság
 - 6.2. Integrációs folyamatok
 - 6.3. A globalizáció
 - 6.4. A monetáris világ

7. Magyarország - helyünk a Kárpát-medencében és Európában
 - 7.1. A Kárpát-medence természet- és társadalom földrajzi sajátosságai
 - 7.2. Magyarország természeti adottságai
 - 7.3. Magyarország társadalmi jellemzői
 - 7.4. A hazai gazdasági fejlődés jellemzői
 - 7.5. Hazánk nagytájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe
 - 7.6. A magyarországi régiók földrajzi jellemzői
 - 7.7. Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme
 - 7.8. Magyarország környezeti állapota
 - 7.9. Az országhatárokon átívelő kapcsolatok
8. Európa földrajza. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában
 - 8.1. Európa általános természet-földrajzi képe
 - 8.2. Európa általános társadalom földrajzi képe
 - 8.3. Az Európai Unió
 - 8.4. A területi fejlettség különbségei Európában
 - 8.4.1. Az Európai Unió magterületei
 - 8.4.2. Fejlett gazdaságú országok Európa közepén
 - 8.4.3. A gazdasági felzárkózás lehetőségeinek példái
 - 8.4.4. Kelet - Közép-és Délkelet-Európa rendszerváltó országai
 - 8.5. Kelet-Európa
9. Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői
 - 9.1. A kontinensek általános természet- és társadalomföld-rajzi képe
 - 9.2. Ázsia földrajza
 - 9.2.1. Ázsia általános földrajzi jellemzői
 - 9.2.2. Ázsia országai
 - 9.3. Ausztrália és Óceánia földrajza
 - 9.4. A sarkvidék földrajza
 - 9.5. Afrika földrajza
 - 9.5.1. Afrika általános földrajzi jellemzői
 - 9.5.2. Afrika regionális földrajza
 - 9.6. Amerika földrajza
 - 9.6.1. Amerikai általános földrajza
 - 9.6.2. Amerika országai regionális földrajza
10. Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei
 - 10.1. A globálissá váló környezetszennyezés és következményei
 - 10.2. A demográfiai és urbanizációs válság
 - 10.3. Élelmezési válság
 - 10.4. A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei
 - 10.5. A környezet- és a természetvédelem feladatai

Fizika - középszintű érettségi témakörök

1. Mechanika

Newton törvényei:

Newton I. törvénye, kölcsönhatás, mozgásállapot, -változás, tehetetlenség, tömeg, inerciarendszer

Newton II. törvénye: Erőhatás, erő, eredő erő támadáspont, hatásvonal, lendület, lendületváltozás, lendületmegmaradás, zárt rendszer, ütközések vizsgálata, szabaderő, kényszererő

Newton III. törvénye

Pontszerű és merev test egyensúlya: Forgatónyomaték, erőpár, egyszerű gépek: emelő, csiga, tömegközéppont

Mozgásfajták: Anyagi pont, merev test, vonatkoztatási rendszer, pálya, út, elmozdulás egyenes vonalú egyenletes mozgás, sebesség, átlagsebesség, mozgást befolyásoló tényezők: súrlódás, közegellenállás súrlódási erő, egyenes vonalú egyenletesen változó mozgás, egyenletesen változó mozgás átlagsebessége, pillanatnyi sebessége, Gyorsulás, Négyzetes úttörvény, Szabadesés, nehézségi gyorsulás

Összetett mozgások: Függőleges hajítás, Periodikus mozgások, Az egyenletes körmozgás Periódusidő, fordulatszám, Kerületi sebesség, Szögelfordulás, szögsebesség, Centripetális gyorsulás, Centripetális erő mint a körmozgást fenntartó erő

Mechanikai rezgések: Rezgőmozgás, Harmonikus rezgőmozgás, Kitérés, amplitúdó, fázis, Rezgésidő, frekvencia, Rugalmas erő, Matematikai inga, Lengésidő, Csillapított és csillapítatlan rezgések, Rezgő rendszer energiája, Szabadrezgés, kényszerrezgés, Rezonancia

Mechanikai hullámok: Longitudinális, transzverzális hullám, polarizált hullám, egy- két-háromdimenziós hullám, Hullámhossz, terjedési sebesség, frekvencia, Visszaverődés, törés jelensége, Beesési, visszaverődési, törési szög, törésmutató, Polarizáció, Interferencia, Elhajlás, Állóhullám, Hangforrás, hanghullámok, Hangerősség, Hangmagasság, Hangszín

Munka, energia: Munkavégzés, munka, Gyorsítási munka, Emelési munka, Súrlódási munka Energia, energiaváltozás, Mechanikai energia: Mozgási energia, Rugalmassági energia, Helyzeti energia, Energiamegmaradás törvénye, Teljesítmény, Hatásfok

Folyadékok és gázok mechanikája: A légnyomás kimutatása és mérése, Pascal törvénye Hidrosztatikai nyomás, Felhajtóerő, Felületi feszültség, Közegellenállás, Kontinuitási törvény Bernoulli-törvény

2. Hőtan, termodinamika

Állapotjelzők, termodinamikai egyensúly: Egyensúlyi állapot, Hőmérséklet, nyomás, térfogat, Belső energia, Anyagmennyiség (tömeg, részecskeszám), mól, Ideális gáz, Avogadro törvénye

Hőtágulás

Szilárd anyag lineáris, térfogati hőtágulása

Folyadékok hőtágulása

Állapotegyenletek (összefüggés a gázok állapotjelzői között)

Gay-Lussac I. és II. törvénye

Boyle-Mariotte törvénye

Egyesített gáztörvény

Állapotegyenlet

Izobár, izochor, izoterm állapotváltozás

Az ideális gáz kinetikus modellje

Kvalitatív módon ismerje, mit jelent a gáznyomás, a hőmérséklet a kinetikus gázelmélet alapján.

Hőmozgás

Energiamegmaradás hőtani folyamatokban

Termikus, mechanikai kölcsönhatás

Hőmennyiség, munkavégzés

A termodinamika I. főtétele zárt rendszer

Belső energia

Adiabatikus állapotváltozás

Kalorimetria

Fajhő, hőkapacitás, termikus egyensúly

Gázok fajhői

Halmazállapot-változások

Olvasás, fagyás

Olvasáshő, olvasáspont

Párolgás, lecsapódás

Párolgáshő

Telített és telítetlen gőz

Forrás, forráspont, forráshő

Szublimáció

Jég, víz, gőz

A víz különleges fizikai tulajdonságai

A levegő páratartalma

Csapadékképződés

A termodinamika II. főtétele

Hőfolyamatok iránya

Reverzibilis, irreverzibilis folyamatok

Hőerőgépek

Hatásfok

A hőterjedés formái

3. Elektromágnesség

Elektromos mező

Elektrosztatikai alapjelenségek

Kétféle elektromos töltés

Vezetők és szigetelők

Elektroszkóp

Elektromos megosztás

Coulomb-törvény

A töltésmegmaradás törvénye

Az elektromos mező jellemzése

Térerősség

Erővonalak, -fluxus

Feszültség

Homogén mező

Töltések mozgása elektromos mezőben

Töltés, térerősség, a vezetőkön

Töltések elhelyezkedése vezetőkön

Térerősség a vezetők belsejében és felületén

Csúcshatás

Az elektromos mező árnyékolása

Földelés

Kondenzátorok

Kapacitás

Síkkondenzátor

Feltöltött kondenzátor energiája

Egyenáram

Elektromos áram, áramerősség

Feszültségforrás, áramforrás

Áramerősség- és feszültségmérő műszerek

Ohm törvénye

Ellenállás

Vezetők ellenállása, fajlagos ellenállás

Változtatható ellenállás

fogyasztók soros és párhuzamos kapcsolása

Az eredő ellenállás

Félvezetők

Félvezető eszközök

Az egyenáram hatásai, munkája és teljesítménye

Hő-, mágneses, vegyi hatás

Galvánelemek, akkumulátor

Az időben állandó mágneses mező

Mágneses alapjelenségek

A dipólus fogalma
Mágnesezhetőség, mágneses megosztás
A Föld mágneses mezeje
Íránytű
A mágneses mező jellemzése
Indukcióvektor
Indukcióvonalak, indukciófluxus
Az áram mágneses mezeje
Hosszú egyenes vezető, egyenes tekercs mágneses mezeje
Homogén mágneses mező
Elektromágnes, vasmag
Mágneses erőhatások
A mágneses mező erőhatása áramjárta vezetőre
Lorentz-erő

Az időben változó mágneses mező

Az indukció alapjelensége
Mozgási indukció
Nyugalmi indukció
Lenz törvénye
Önindukció
Tekercs mágneses energiája
A váltakozó áram
A váltakozó áram fogalma
Generátor, motor, dinamó
Pillanatnyi, maximális és effektív feszültség és áramerősség
A váltakozó áram teljesítménye és munkája
Transzformátor

Elektromágneses hullámok

Az elektromágneses hullám fogalma
Terjedési sebessége vákuumban
Az elektromágneses hullámok spektruma: rádióhullámok, infravörös sugarak, fény, ultraibolya, röntgen- és gammasugarak
Párhuzamos rezgőkör
rezonancia
antenna, szabad elektromágneses hullámok

4. Optika

A fény mint elektromágneses hullám

Terjedési tulajdonságok
Fényforrás
Fénynyaláb, fénysugár

Fénysebesség
Hullámjelenségek
A visszaverődés és törés törvényei - Snellius-Descartes törvény
Prizma
Abszolút és relatív törésmutató
Teljes visszaverődés, határszög (száloptika)
Diszperzió
Színképek
Homogén és összetett színek
Fényinterferencia
Fénypolarizáció, polárszűrő
Lézerfény
A geometriai fénytani leképezés
Az optikai kép fogalma (valódi, látszólagos)
Síktükör
Lapos gömbtükörök (homorú, domború)
Vékony lencsék (gyűjtő, szóró)
Fókusz távolság, dioptria és szóró mivolta adott közegben a lencse alakjától függ.
Leképezési törvény
Nagyítás
Egyszerű nagyító
Fényképezőgép, vetítő, mikroszkóp, távcső
A szem és a látás
Rövidlátás, távollátás
Szemüveg

5. Atomfizika, magfizika

Az anyag szerkezete

Atom
Molekula
Ion
Kémiai elem
Avogadro-szám
Relatív atomtömeg
Atomi tömegegység

Az atom szerkezete

Elektron
Elemi töltés
Elektronburok
Rutherford-féle atommodell
Atommag

A kvantumfizika elemei
Planck-formula
Foton (energiakvantum)
Fényelektromos jelenség
Kilépési munka
Tudja értelmezni a fotoeffektus jelenségét.
Fotocella (fényelem)
Vonalas színekép
Bohr-féle atommodell
Energiaszintek
Bohr-posztulátumok
Alapállapot, gerjesztett állapot
Ionizációs energia
Részecske- és hullámtermészet
A fény mint részecske
Tömeg-energia ekvivalencia
Az elektron hullámtermészete
Az elektronburok szerkezete
Kvantumszámok: fő- és mellékkvantumszám
Elektronhéj
Az atommagban lejátszódó jelenségek
Az atommag összetétele
Proton
Neutron
Nukleon
Rendszám
Tömegszám
Izotóp
Erős (nukleáris) kölcsönhatás
Magerő
Tömeghiány
Kötési energia
Radioaktivitás
Radioaktív bomlás
 α -, β -, γ -sugárzás
Magleakció
Felezési idő
Bomlási törvény
Aktivitás
Mesterséges radioaktivitás
Sugárzásmérő detektorok
Maghasadás

Hasadási reakció
Hasadási termék
Lassítás
Láncreakció
Hasadási energia
Szabályozott láncreakció
Atomreaktor
Atomerőmű
Atomenergia (nukleáris energia)
Atombomba
Magfúzió
A Nap energiája
Hidrogénbomba
Sugárvédelem
Sugárterhelés
Háttérsugárzás
Elnyelt sugárdózis
Dózisegyenérték

6. Gravitáció, csillagászat

A gravitációs mező

Az általános tömegvonzás törvénye
A bolygómozgás Kepler-törvényei
Súly és súlytalanság
Nehézségi erő
Kozmikus sebességek

Csillagászat

Fényév
Naprendszer
Nap
Hold
Üstökösök, meteoritok
A csillagok
A Tejútrendszer, galaxisok
Az Űsrobbanás elmélete
A táguló Univerzum

7. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek

A fizikatörténet fontosabb személyiségei

Arkhimédész, Kopernikusz, Kepler,

Galilei, Newton, Huygens, Watt, Ohm, Joule, Ampère, Faraday, Jedlik Ányos, *Maxwell*,
Hertz, Eötvös Loránd, J. J. Thomson, Rutherford, M. Curie és P. Curie, Planck,
Heisenberg, Bohr, Einstein, Kármán Tódor, Szilárd Leó, Teller Ede, Wigner Jenő, *Gábor*
Dénes

köthető eredményeik.

Felfedezések, találmányok, elméletek

Geo- és heliocentrikus világgép

„Égi és földi mechanika egyesítése”

Távcső, mikroszkóp, vetítő

A fény természetének problémája

Gőzgép és alkalmazásai

Dinamó, generátor, elektromotor

Az elektromágnesség egységes elmélete

Belső égésű motorok

Az elektron felfedezésének története

Radioaktivitás, az atomenergia alkalmazása

Röntgensugárzás

Speciális relativitáselmélet

Kvantummechanika

Az űrkutatás történetének legfontosabb eredményei

Félvezetők

Lézer

Katolikus hittan - középszintű érettségi témakörök

A) KOMPETENCIÁK

I. Biblia - Ószövetség

Szövegértelmezés: Ószövetségi szöveg alapvető mondanivalójának, üzenetének értelmezése, kifejtése. Esetelemzés: A bibliai szövegek mondanivalójának aktualizálása a ma keresztényének életére. Véleményének indoklása, állásfoglalásának megalapozása.

II. Biblia – Újszövetség

Szövegértelmezés: Újszövetségi szöveg alapvető mondanivalójának, üzenetének értelmezése, kifejtése. Esetelemzés: Az újszövetségi szövegek mondanivalójának aktualizálása a ma keresztényének életére. Véleményének indoklása, állásfoglalásának megalapozása.

III. Egyháztörténelem

Szövegértelmezés: Egyháztörténeti forrás és egyházi dokumentumok elemzése, értelmezése.

Esetelemzés: Az egyháztörténeti események értelmezése és összevetése a mai kor problémáival. Az egyház mai helyzetének elemzése.

IV. Dogmatika

A keresztény életgyakorlat örömei, nehézségei. Állásfoglalás, a vélemény indoklása.

V. Erkölcstan

Esetelemzés: Erkölcsi kérdések, mai erkölcsi problémák elemzése, állásfoglalás, a vélemény indoklása.

VI. Alapvető hittan

Esetelemzés: A vallásos élet értékének, az egyházhűségnek bemutatása, értelmezése.

A missziós tevékenység fontossága. Mások megértésének, tiszteletének, elfogadásának alapja a krisztusi szeretet. Állásfoglalás, a vélemény indoklása.

B, Témakörök

I. Biblia – Ószövetség

1. Az Ószövetségi üdvtörténet a kezdetektől a próféták aranykoráig	-Őstörténet: a teremtés, Isten elgondolása a teremtet világról és az emberről; a bűnbeesés, a bűn következményei; az ősatyák istenélménye, meghívása, a nekik adott ígéret, a velük kötött szövetség. -Mózes és a mózesi szövetség.
--	---

	-A Dávidnak tett messiási ígéret.
2. Ószövetségi üdvtörténet a próféták aranykorától a hellenista korig Alapvető ószövetségi bevezetéstudományi ismeretek	-Illés, Amosz és Ozeás próféta -Izaiás, második Izaiás, harmadik Izaiás. -Jeremiás próféta -Ezékiel próféta -Dániel próféta - Az ószövetségi üdvtörténet fogalma, az ószövetségi kánon, irodalmi műfajok az Ószövetségben, az Ószövetség szövegtanúi és fordításai, a prófétafogalom és a prófétai irodalom jellemzése, a bölcsességi és a lírai irodalom, a zsoltárok fogalma és műfaja

II. Biblia – Újszövetség

3. Krisztus misztériuma az evangéliumok alapján	A gyermekségtörténetek értelmezése, Jézus tanítása, Jézus tettei (csodák), Jézus halála és feltámadása, a Szentlélek eljövetele.
4. Az apostolok kora az Újszövetség fényében	-Az ősegyház élete, a misszió, az első apostoli zsinat. -Péter apostol tanítása az Ap.Csel. és a Péter-levelek alapján. Pál apostol megtérése és missziós útjai. -János és Jakab apostol tanítása a leveleikben.
Alapvető újszövetségi bevezetéstudományi ismeretek	-Az Újszövetségi üdvtörténet fogalma, az újszövetségi kánon, irodalmi műfajok az újszövetségi Szentírásban, újszövetségi szövegtanúk és fordítások. Az evangéliumok keletkezéstörténete. -Az Ap.Csel. keletkezéstörténete és műfajai. -Péter apostol leveleinek keletkezéstörténete. -Jakab és János apostol leveleinek keletkezéstörténete.

III. Egyháztörténelem

5. Az egyház ókora és középkora	-Az egyház történelmének kezdete, a keresztényüldözés kora. - Egyetemes zsinatok az ókorban. -A szerzetesség kialakulása a remetéktől Asszisi Szent Ferencig. - A keleti (ortodox) egyház története. -Szent István és az Árpád-házi szentek Jézus evangéliumának szolgálatában. -Az egyház történelme mint üdvtörténet. - Az egyházi állam fogalma. -Egy egyházatya és/vagy az egyházmegye védőszentje életének és művének bemutatása. -Két ó- vagy középkori pápa bemutatása.
6. Az egyház újkora és legújabb kora	A reformáció értékeiben és negatívumaiban rejlő isteni üzenet: forradalom helyett belső megújulás. A Trentói Zsinat a megújulás szolgálatában. Jézus örömhírének hiteles hordozói (néhány kiemelkedő jelentőségi szent életútjának és művének bemutatása) Az egyház története a felvilágosodás korától az I. Vatikáni Zsinatig. A keleti (görög katolikus) rítus jellemzői. Korunk kihívásai és a II. Vatikáni Zsinat. A 20. század egy nagy pápájának bemutatása Az ökumenizmus törekvései a 20. században az ökumenizmusról szóló zsinati nyilatkozat alapján.

IV. Dogmatika

7. Ünnepeink liturgiája és dogmatikája (Krisztus megváltó tevékenysége, Mariológia) (A görög szertartású vizsgázók saját liturgikus hagyományuk alapján mutatják be a dogmatikai tanítást.)	A teremtés, a bűnbeesés és az ígélet dogmatikája - az Advent liturgiája. A megtestesülés dogmatikája (Karácsony). A megváltás és a halálon túli lét dogmatikája (Húsvéti ünnepkör). A Szentlélekről szóló dogmatikai tanítás (Pünkösd). Az üdvtörténet, a misztérium, a liturgia és a misztériumokat értelmező dogmatika fogalma A Mária-dogmák krisztológiai mondanivalója. A Lélek ajándékai - a karizmák.
8. Az Eukarisztia és a szentségek (A görög szertartású vizsgázók saját liturgikus hagyományuk alapján mutatják be a dogmatikai tanítást.)	A szentmise liturgiája mint az üdvtörténet valamennyi misztériumának emlékezete és megjelenítője. A szentség fogalma. A kegyelem fogalma. A keresztség és a bérmlás szentségének liturgiája és dogmatikája. A kiengesztelődés és a betegek kenetének liturgiája és dogmatikája. A házasság és a papi rend szentségének liturgiája és dogmatikája. A legfontosabb liturgikus jelképek. A szentek tiszteletének dogmatikája. A szentelmények liturgiája és dogmatikája. Az imádság dogmatikája. A szentmisén kívüli igeliturgia dogmatikája.

V. Erkölcsstan

9. Az ember erkölcsi lény	Az ószövetségi ember üdvtapasztalata saját erkölcsi mivoltáról. Jézus tanítása az ember erkölcsi mivoltáról és feladatáról. Az ember erkölcsi mivolta az egyház tanításában. A törvény az ószövetségi üdvtörténetben. A Jézusban beteljesedett ószövetségi törvény. Az üdvtörténeti erkölcsstan fogalma. A törvény fogalma és fajtái az erkölcssteológiában. A teológiai erények.
10. Az erkölcsi halál és az erkölcsi feltámadás	A bűn és következménye az ó- és újszövetségi Szentírás alapján. A bűn következménye az egyház teológiai tanításában. Az erkölcsi feltámadás reménye az Ószövetségben, ténye és alapja az Újszövetségben. Az erkölcsi feltámadás az egyház tanításában és gyakorlatában. A születéssel kapcsolatos erkölcsi problémák. A szexualitással kapcsolatos erkölcsi problémák. A házassággal kapcsolatos erkölcsi problémák. A halállal kapcsolatos erkölcsi problémák.

VI. Alapvető hittan

11. A vallás és a Krisztus-esemény bizonyossága	A vallás fogalma és lehetősége a katolikus egyház önértelmezésében. A kereszténység előtti keleti vallások: hinduizmus, buddhizmus. A kinyilatkoztatásból merítő vallások: zsidó vallás, iszlám. Jézus történetisége pogány és zsidó források alapján. Jézus feltámadásának igazolhatósága. A vallásfilozófia fogalma. Az üdvtörténet apológiájának fogalma. Isten létének bölcséleti bizonyítása. A vallásszabadságról szóló zsinati nyilatkozat ismertetése. A nem keresztény vallásokról szóló zsinati nyilatkozat ismertetése. Mai vallási áramlatok.
12. Az egyház és a kinyilatkoztatás	Az egyház jézusi eredetének ténye és szükséges volta az újszövetségi iratok alapján. Az egyház négy ismertetőjegye (egy, szent, katolikus és apostoli) és szükséges volta. Az egyház fogalma a katolikus egyház önértelmezése alapján. Az egyház ószövetségi gyökerei. Az egyház és a pápa tévedhetetlenségének fogalma. A kinyilatkoztatás és a sugalmazás fogalma. A hit és a cselekvés összefüggése. A hit mint ésszerű engedelmesség.

Testnevelés - középszintű érettségi témakörök

A) Elméleti ismeretek

1. Az olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek
2. A harmonikus testi fejlődés
3. A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában, és a személyiség fejlesztésében
4. A motoros képességek szerepe a teljesítményben
5. Gimnasztikai ismeretek
6. Atlétika
7. Torna
8. Zenés-táncos mozgásformák
9. Küzdősportok, önvédelem
10. Úszás
11. Testnevelési és sportjátékok
12. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek

B) Gyakorlati ismeretek

1. Gimnasztika

Lányok: kötélmászás állásból, teljes magasságig mászókulcsolással. A teljes feljutás ideje legfeljebb: 10 s.

Fiúk: függeszkedés állásból teljes magasságig, legfeljebb: 9,7 s.

A szabadon összeállított, 48 ütemű szabadgyakorlat bemutatása.

2. Atlétika

Egy futó-, egy ugró- és egy dobószám választása kötelező.

2.1 Futások:

60 méteres síkfutás térdelőrajttal.

Lányok: legfeljebb 9,8 s.

Fiúk: legfeljebb 8,8 s.

2000 méteres síkfutás

Lányok: legfeljebb 10:30 perc.

Fiúk: legfeljebb 9:30 perc.

2.2 Ugrások:

Az ugrás technikája egyénileg választható.

Magasugrás

Lányok: minimummagasság: 110 cm.

Fiúk: minimummagasság: 125 cm.

Távolugrás

Lányok: minimumtávolság: 330 cm.

Fiúk: minimumtávolság: 410 cm.

2.3 Dobások:

Egy dobószám szabadon választott technikával történő bemutatása.

Kislabdahajítás

Lányok: minimumtávolság: 20 m.

Fiúk: minimumtávolság: 30 m.

Súlylökés

Lányok. 4 kg-os súlygolyóval;

minimumtávolság: 5,5 m. Fiúk: 6 kg-os súlygolyóval; minimumtávolság: 7,5 m.

3. Torna

A talajgyakorlat és a szekrényugrás bemutatása kötelező, és egy további szer kötelezően választható.

Lányoknál választható: felemáskorlát, gerenda, ritmikus gimnasztika.

Fiúknál a szer lehet: gyűrű, nyújtó vagy korlát.

Talajtorna

A négy kötelező és egy ajánlott elemből álló, összefüggő talajgyakorlat bemutatása.

Kötelező elemek: gurulóátfordulás, fejállás, kézállás, mérlegállás.

Ajánlott elemek: kézenátfordulás, tarkóbillenés, fejenátfordulás, tigrisbukfenc, gurulóátfordulás futólagos kézállásba.

Szekrényugrás

Egy tanult támaszugrás bemutatása (lányok minimum 4 részes, keresztben, fiúk 5 részes, hosszában felállított szekrényen).

Felemáskorlát

A három kötelező és egy ajánlott elemből álló, összefüggő gyakorlat bemutatása.

Kötelező elemek: térdfellendülés, kelepfellendülés a felső karfára, alugrás.

Ajánlott elemek: ostorlendület, kelep felhúzóda, malomforgás, kelep forgás.

Gerenda

A négy kötelező és egy ajánlott elemből álló, összefüggő gyakorlat bemutatása.

Kötelező elemek: járás, felugrás, testfordulat, leugrás.

Ajánlott elemek: szökdelések, térdelés és térdelőtámasz, fekvőtámasz, hasonfekvés, hanyattfekvés, gurulóátfordulás.

Ritmikus gimnasztika

Különböző elemekből álló szabadgyakorlat zenére történő bemutatása (a gyakorlat ideje: 35-45 s).

Javasolt elemek: érintőjárás, hintalépés, keringőlépés, fordulatok, szökkenő hármaslépés, lebegő- és mérlegállás, lábemelések és lendítések, törzshullámok, ívelt és nyújtott kartartások stb.

Egy választott kéziszerrel (labda, karika, kötél, szalag, buzogány) 3 elem bemutatása.

Gyűrű

A három kötelező és egy ajánlott elemből álló, összefüggő gyakorlat bemutatása.

Kötelező elemek: zsugorlefüggés, lefüggés, homorított leugrás.

Ajánlott elemek: futólagos támaszba kerülés, lebegőfüggés, hátsófüggés, vállátfordulás előre, leterpesztés.

Nyújtó

A három kötelező és egy ajánlott elemből álló, összefüggő gyakorlat bemutatása.

Kötelező elemek: aplendület, kelep forgás, alugrás.

Ajánlott elemek: malomfellendülés, térdfellendülés, nyílugrás.

Korlát

A három kötelező és egy ajánlott elemből álló, összefüggő gyakorlat bemutatása.

Kötelező elemek: aplendület támaszba vagy felkarfüggésbe, felkarfüggés, pedzés, kanyarlati leugrás.

Ajánlott elemek: pedzés, billenések, emelések, saslendület, vállállás.

4. Küzdősportok, önvédelem

A dzsúdó vagy a birkózás alapelemeinek bemutatása.

Dzsúdó alapelemek:

- csúsztatott esés állásból,
- esés állásból,
- dzsúdógurulás;

vagy

Birkózás alapelemek:

- dulakodás,
- hídban forgás,
- társ felemelése háttal felállásból.

5. Úszás

50 m megtétele egy választott úszásnemben, szabályos rajttal és fordulóval;
25 m teljesítése egy másik választott úszásnemben, szabályos rajttal.

6. Testnevelési és sportjátékok

Két sportjáték választása kötelező.

Kézilabda

1. Kapura lövés gyorsindítás után - a saját védővonalról indulva átadás a felpályánál álló társnak, a futás közben visszakapott labda vezetése után egykezes beugrásos kapura lövés.

2. Büntetődobás - egyenlő eloszlásban, a kapu két alsó sarkába elhelyezett zsámolyra.

3. Tetszőleges lendületszerzés után távolba dobás kézilabdával.

Kosárlabda

1. Fektetett dobás - felpályáról indulva kétkezes mellső átadás a büntetővonal magasságában az oldalonál álló társnak, indulócsel után befutás a kosár felé, a visszakapott labdával leütés nélkül fektetett dobás. Jobbkezes végrehajtás.

2. Fektetett dobás - felpályáról indulva kétkezes mellső átadás a büntetővonal magasságában az oldalonál álló társnak, indulócsel után befutás a kosár felé, a visszakapott labdával leütés nélkül fektetett dobás. Balkezes végrehajtás.

3. Büntetődobás - választott technikával.

Labdarúgás

1. Labdaemelgetés (dekázás) - a földről felvett vagy feldobott labdát váltott lábbal történő érintéssel kell levegőben tartani.

2. Szlalom labdavezetés - 10 m hosszan, öt darab egyenlő távolságra letett tömörtlabda (bója) között szlalom labdavezetés oda-vissza, kapura lövés 10 méterről.

3. Összetett gyakorlat: felpályáról indulva labdavezetés, rárúgás a kaputól 8-10 méterre oldalt elhelyezett, ledöntött ugrószekrényetűre, a visszapattanó labda kapura rúgása.

Röplabda

1. Kosárárintéssel a labda fej fölé játszása egy 2 m sugarú körben. (A labdát legalább

1,5 m-re a fej fölé kell játszani.)

2. Alkarérintéssel a labda fej fölé játszása egy 2 m sugarú körben. (A labdát legalább 1 m-re a fej fölé kell játszani.)

3. Nyitások választott technikával a támadóvonal mögé, váltott térfélre.

Ének-zene - középszintű érettségi témakörök

A részletes vizsgakövetelmények az érettségi vizsgán számon kérhető tananyag tartalmi vonatkozásait, továbbá az adott ismeretek elsajátításának szintjét határozzák meg középszinten.

A középszintű érettségi vizsgakövetelményeinek teljesítése azt tanúsítja, hogy a vizsgázó teljesíti-e az általános zenei műveltségnek a vizsgakövetelményeiben megfogalmazott elvárásait. Rendelkezik-e olyan jártasságokkal, készségekkel, képességekkel és ismeretekkel a befogadás és a reprodukálás folyamatában, melyek alkalmassá teszik a mindennapi életben a zeneművészet iránti fogékonyság és kötődés kifejezésére.

1. Reprodukálás

TÉMAKÖR

1.1. Éneklés

Középszint

A műjegyzék mint ajánlás alapján összeállított dalanyag ismerete kötelező.

Általános követelmény:

- helyes hangzóformálás,
- pontos szövegejtés,
- intonációs biztonság,
- stílusnak megfelelő, kifejező előadás.

1.1.1. Népzene

A tételekben szereplő népdalok előadása szöveggel, emlékezetből. Ezen belül: eltérő stílusú magyar népdalok, egy nemzeti vagy más népek dala, mely saját nyelven is előadható.

A népdalokat több versszak esetén legalább kettő versszakkal kell előadni.

1.1.2. Műzene

A dalok szöveges előadása műfordításban vagy eredeti nyelven történhet.

Középkor

Gregorián dallam éneklése latin szöveggel, emlékezetből.

Reneszánsz

Trubadúr vagy trouvère dallam előadása szöveggel, emlékezetből.

Históriás ének szöveges megszólaltatása emlékezetből.

Ungaresca dallam éneklése szolmizálva, vagy abszolút névvel emlékezetből.

Barokk	Virágének előadása szöveggel, emlékezetből.
	Koráldallam éneklése magyar vagy eredeti szöveggel, emlékezetből.
	Barokk hangszeres zeneműrészlet hangszeres bemutatása vagy éneklése emlékezetből, szolmizálva vagy abszolút névvel.
Bécsi klasszika	J. Haydn, W. A. Mozart és L. van Beethoven egy-egy dalának éneklése emlékezetből, (tanári) zongorakísérettel.
	J. Haydn, W. A. Mozart vagy L. van Beethoven egy hangszeres zeneműve jellegzetes periódus terjedelmű témájának hangszeres bemutatása vagy éneklése emlékezetből, szolmizálva vagy abszolút névvel.
Romantika	Egy romantikus romantikus dal éneklése emlékezetből, (tanári) zongorakísérettel.
	Műzenei részlet hangszeres bemutatása vagy éneklése emlékezetből, szolmizálva vagy abszolút névvel.
A 19-20. század fordulója	M. Ravel egy művének, vagy műrészletének éneklése szolmizálva vagy hangnévvel, emlékezetből.
20. századi és kortárs zene	Kodály Zoltán és Bartók Béla egy-egy zenemű részletének éneklése emlékezetből, szöveggel, szolmizálva vagy abszolút névvel.
	Husadik századi vagy kortárs mű vagy műrészlet hangszeres bemutatása, vagy éneklése emlékezetből, szöveggel, szolmizálva vagy abszolút névvel.
1.1.3. Zeneelmélet	Hangsorok(-ton és chord hangsorok, dúr és moll, valamint modális skálák) éneklése szolmizálva. Hangközök, dúr és moll hármashangzat éneklése.
1.1.4. Lapról olvasás	Lapról olvasás: középnehéz, maximum 12 ütem terjedelmű, moduláció nélküli dallam éneklése szolmizálva vagy hangnévvel (2#-2b-ig).
1.2. Műelemzés	
1.2.1. Népzene	Az énekelt régi és új stílusú magyar népdalok elemzése a következő szempontok alapján: dallamvonal, sorszerkezet, szótagszám, hangkészlet, hangsor megállapítása, besorolás az alapvető stílusrétegekbe.
	Általános követelmény az énekelt anyaghoz kapcsolódó népzenei ismeretek: téma- és ünnepkör szerinti besorolás.

A tanult népdalokhoz kapcsolódó népszokások, jeles napok ismerete.

1.2.2. Műzene	Általános követelmény: az énekelt anyaghoz kötődő általános zenetörténeti ismeretek, történelmi ismeretek, a társművészetekkel való kapcsolatok (irodalom, képzőművészet, építészet) vázlatos kifejtése.
Középkor	Az énekelt dallam elemzése, a stílus jellegzetes vonásainak bemutatása kottakép alapján (a ritmus, a dallam és a szöveg sajátosságai, egyéb kapcsolódások).
Reneszánsz	Az énekelt dallam elemzése, a stílus jellegzetes vonásainak bemutatása kottakép alapján (a ritmus, a dallam és a szöveg sajátosságai, egyéb kapcsolódások).
Barokk	Az énekelt dallam elemzése, a stílus jellegzetes vonásainak bemutatása kottakép alapján (a ritmus, a dallam, szöveges mű esetén annak sajátosságai).
Bécsi klasszika	Az énekelt vagy hangszeren bemutatott dallam elemzése, a stílus jellegzetes vonásainak bemutatása kottakép alapján (a ritmus, a dallam, szöveges mű esetén a szöveg és a zene kapcsolata formai elemzés).
Romantika	Egy énekelt, műzenei részlet vagy dal elemzése, a stílus jellegzetes vonásainak bemutatása kottakép alapján (a ritmus, a dallam, szöveges mű esetén a szöveg és a zene kapcsolata formai elemzés).
20. századi és kortárs zene	Az énekelt mű elemzése kottakép alapján (szerkesztésmód, ritmikai, dallami, hangnemi, formai jellegzetességek, műfaji sajátosságok, szöveges mű esetén a szöveg és a zene kapcsolata).

2. Befogadás

TÉMAKÖR

2.1. Zenetörténet

A szakkifejezések között előforduló zenei műszavak, fogalmak, előadási jelek, hangszerek, egyéb fogalmak ismerete. Az érettségi követelményekben név szerint említett zeneszerzők munkásságának vázlatos ismerete.

2.1.1. Népzene

A magyar népdalok stílusrétegei: a régi és az új stílus jellemzőinek ismerete: -dallamvonal, -sorszerkezet, -hangkészlet, hangsor megállapítása, -szótagszám, -előadásmód, besorolás az alapvető stílusrétegekbe.

A tanult népdalokhoz kapcsolódó népszokások, jeles napok ismerete.

Általános követelmény az énekelt anyaghoz kapcsolódó népzenei ismeretek: téma- és ünnepkör szerinti besorolás.

A népzene gyűjtés és rendszerezés vázlatos áttekintése. A rendszerezés szempontjai.

2.1.2. Műzene

A zenetörténeti korszakok általános jellemzése, a társművészeti kapcsolódások bemutatása. A korszakok történelmi, társadalmi hátterének átfogó ismerete.

Középkor

A gregorián ének általános jellemzése.

A zenei írásbeliség kialakulása, a kottaírás fejlődése (Arezzo-i Guido munkássága).

A zsoltár, a himnusz, a mise fogalmának meghatározása.

Az énekes világi zene általános jellemzése (trubadúr, trouvère dallamok).

Reneszánsz	A vokális műfajok ismerete, a műfaji jellemzők meghatározása (mise, motetta, madrigál). A magyarországi reneszánsz zene általános bemutatása.
Barokk	A homofon és polifon szerkesztésmód, az imitáció kottakép alapján történő felismerése és értelmezése. J. S. Bach, G. F. Händel munkásságának vázlatos ismertetése, főbb műveik felsorolása. A recitativo, a da capo-s ária ismerete. A passió, az oratórium, a kantáta, a barokk opera meghatározása. A korál barokk zenében betöltött szerepének ismertetése. A korál műfaja, a korál feldolgozás fogalma és előfordulása az oratorikus műfajokban. Barokk formák (rondó, variáció, passacaglia) és műfajok (concerto, concerto grosso, szonáta, szvit, prelúdium), sajátosságainak felsorolása. A fuga értelmezése. A barokk zenekar összetétele és jellemző hangszerei.
Bécsi klasszika	J. Haydn, W. A. Mozart és L. van Beethoven munkásságának vázlatos ismertetése, főbb műveik felsorolása. A klasszikus periódus, a két-, illetve háromtagú formák meghatározása. Jellemző műfajok (szonáta, szimfónia, vonósnégyes, klasszikus versenymű, klasszikus opera, klasszikus dal) általános bemutatása. A klasszikus szimfonikus zenekar összetételének meghatározása.

Romantika	A romantikus dal és jellegzetes vonásainak ismerete. A dalciklus fogalma. A hangszeres karakterdarabok ismerete. A programzene meghatározása. A szimfonikus költemény műfaji meghatározása. Liszt Ferenc munkásságának vázlatos ismertetése, főbb műveinek felsorolása. A nemzeti romantika jellemzése. Erkel Ferenc munkásságának vázlatos ismertetése, főbb műveinek felsorolása.
A 19-20. század fordulója	A zenei impresszionizmus bemutatása (melodika, hangkészlet, hangszerelés), zenei törekvések a századfordulón.
20. századi és kortárs zene	Bartók Béla és Kodály Zoltán munkásságának bemutatása (életút, főbb művek). A 20. század főbb zenei irányzatainak megnevezése, lényegük ismerete (neoklasszicizmus, folklorizmus, expresszionizmus). Komponálási technika (dodekafónia) megnevezése, lényegének ismerete.
Az amerikai zene fejlődésének, a dzsessznek és hatásának leíró jellegű, általános bemutatása. 2.2. Zenefelismerés 2.2.1. Műzene	Műjegyzékben szereplő művek felismerése CD-ről történő lejátszás alapján. Valamennyi, a műjegyzékben szereplő művet általában az alábbiak szerint kell azonosítani: - korszak illetve évszázad, - zeneszerző, - mű címe, részlet (tétel) címe, - műfaj, - forma. A zenefelismerés az ismert műrészleteken kívül tartalmazhat olyan ismeretlen zenei szemelvényeket is, ahol a vizsgázónak hangszert kell felismernie, megneveznie.

2.2.2. Népzene

Népi hangszerek: furulya, duda, citera, tekerő, cimbalom, tárogató, népi zenekar hangszereinek felismerése, megnevezése.

2.3. Zeneelmélet

A tanult anyagban leggyakrabban előforduló zenei műszavak, fogalmak, előadási jelek (lásd Szakkifejezések), hangszerek ismerete.

Dallamok olvasása és írása violinkulcsban. (2#-2b).

A módosítójelek használata az ötvonalas rendszerben (kereszt, bé, feloldójel).

Törzshangok és egyszeresen módosított hangok lejegyzése az ötvonalas rendszerben.

Oktávig terjedő valamennyi kis, nagy, tiszta hangköz, alaphelyzetű hármashangzat (dúr, moll) ismerete és lejegyzése szolmizációs nevekkkel és az ötvonalas rendszerben (2#-2b-ig).

A -ton, a -chord, és a hétfokú (modális, dúr, háromféle moll) hangsorok ismerete, felismerésük és lejegyzésük betűkotta segítségével.

A ritmusértékek, ritmusképletek, a 2/4, 4/4, 3/4, 3/8, 5/8, 6/8, 12/8-os metrum ismerete.

Szekvencia szerkesztése.

2.4. Dallamírás

Egy egyszólamú, hangnemben maradó, periódus terjedelmű dallam átírása betűkottából a vonalrendszerbe violinkulcsban (2# - 2b-ig), vagy fordítva, vonalrendszerből betűkottára.

3.1 Dallamalkotás

Dallamalkotás betűkottával, vagy vonalrendszerben violinkulcs szerint 2#- 2b előjegyzési körben.

Népdalok sorainak kiegészítése megadott sorszerkezet alapján. Variációs elv alkalmazása adott népdalsorra pl. AAvBA, ABBvA Perióduselv alkalmazása, adott előtagra utótag alkotása.

Szekvencia szerkesztése. A szimmetria, aszimmetria, párhuzam, tükrözés, rákmenet, azonosság, hasonlóság, különbözőség, ismétlődés, visszatérés elvének alkalmazása.

Ritmikai és dallami augmentálás - diminuálás

MÚJEGYZÉK:

Népdalok:

Azt gondoltam, eső esik

A csitári hegyek alatt

A jó lovas katonának

Akkor szép az erdő

Annyi nékem az irigyem

Bújdosik az árva madár

De sok eső, de sok sár

Eddig vendég

Ez a pohár bujdosik

Én az éjjel nem aludtam

Én is voltam, mikor voltam

Érik a szőlő

Hej, igazítsad

Hej, révész, révész

Hej, rozmaring, rozmaring

Irigyeim sokan vannak

Körösfői kertek alatt

Megkötöm lovamat (Bartók gyűjtése szerint)

Nem úgy van most, mint volt régen

Nézd meg lányom

Paradicsom mezejibe

Sok Zsuzsánna napokat

Sok számos esztendőket (a Sok Zsuzsanna napokat változata)

Szent János áldása

Szerelem, szerelem

Szeress egyet, s legyen szép

Szivárvány havasán

Szól a kakas már

Üdvözlégy kegyes, Szent László király

Vígan, vígan

Víg volt nekem az esztendő

Egy, a vizsgázó által szabadon választott nemzetiségi népdal vagy másik nép dala, mely eredeti

nyelven is előadható. Ennek kottáját a vizsgázó a szóbeli vizsgán átadja a bizottságnak.

Műdalok, műzenei szemelvények:

A több versszakos műdalok esetén két versszak előadása elegendő. A vizsgázó az általa – a

követelményekben meghatározott szempontok alapján – szabadon választott műdalok, illetve

műzenei szemelvények kottáját a szóbeli vizsgán átadja.

A hangszerkíséretes művek transzponálhatók, hangfekvése a vizsgázó hangterjedelméhez igazodjon.

Szeikilosz sírverse (Devecseri Gábor versével)

Splendor paternae gloriae

Moniot d'Arras: Nyári ének

Tinódi Lantos Sebestyén: Summáját írom

Bocsásd meg Úristen (Balassi Bálint)

Egy Ungaresca dallam megszólaltatása

J. S. Bach: Már nyugosznak a völgyek – koráldallam

A. Vivaldi: A négy évszak. Tavasz –(RV 269)- I. tétel témája

J. Haydn: Szerenád

J. Haydn: G-dúr, („Üstdob”) szimfónia (No. 94) - II. tétel témája

Ej, haj, gyöngyvirág

W. A. Mozart: Egy kis éji zene I. tétel főtéma főtéma-szakasz (18 ütem)

W. A. Mozart: Jöjj drága május L. van Beethoven: A tarisznyszerű fiú dala (Mormotás fiú dala).

L. van Beethoven: IX. d-moll szimfónia (Op. 125.) - IV. tétel – Örömda

F. Schubert: A hársfa

Liszt Ferenc: Szerelmi álmok témája

Erkel Ferenc: Hunyadi László – Meghalt a cselszövő

M. Ravel: Bolero – a téma első része (17 ütem)

Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus – Zsoltárdallam

Bartók Béla: Magyar képek I. tétel – Este a székelyeknél (két téma)

Karai József: Estéli nótázás (Ha folyóvíz volnék)

Old Black Joe – spirituale

A ZENEFELISMERÉS HANGZÓANYAGA

Népi hangszerek felismerése, megnevezése: furulya, duda, citera, tekerő, cimbalom, tárogató, népi

zenekar. A szimfonikus zenekarban előforduló hangszerek felismerése, megnevezése.

Missa de Angelis- Kyrie

G.P. da Palestrina: Sicut cervus

Orlando di Lasso: Zsoldos szerenád

G.F. Handel: Messiás (Halleluja-kórus)

J. S. Bach: h-moll szvit – Menüett

J. S. Bach: Máté-passió 54. 55.

J. Haydn: Évszakok- Szüreti kórus

J. Haydn: IV. tétel G-dúr „Üstdob” szimfónia II. tétel

Esterházy Pál: Harmonia caelestis – Veni creator spiritus

W.A. Mozart: Don Giovanni –részlet

L. van Beethoven: IX. szimfónia IV. tétel

F. Chopin: c-moll „Forradalmi” etűd (Op. 10. No. 12)

F. Schubert-J., W. Goethe: Margit a rokkánál

Liszt Ferenc: Szerelmi álmok

Erkel Ferenc: Bánk bán – Hazám, Hazám

G. Verdi: Don Carlos – szabadság kettős

R. Wagner: Nürnbergi mesterdalnokok I. jelenet

G. Bizet: Carmen – Habanera

A Dvorak: IX. Új világ szimfónia IV. tétel

C. Debussy: A tenger I. vázlat

M. Ravel: Bolero

Bartók Béla: Concerto –II. tétel

Bartók Béla: Cantata Profana

Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus

Kodály Zoltán: Galántai táncok

Kodály Zoltán: Ének Szent István királyhoz

Kodály Zoltán-Weöres Sándor: Öregek

G. Gershwin: Egy amerikai Párizsban

C. Orff: Carmina Burana – O, Fortuna, Semper crescis

Ligeti György: Hungarian rock

Szokolai Sándor: Ima rontás ellen

SZAKKIFEJEZÉSEK

Az alábbi szakkifejezések és fogalmak a részletes vizsgakövetelmények anyagát képezik. Használatukról a vizsgázó mind az írásbeli feladatsorok megoldásakor, mind a szóbeli vizsgarészek teljesítésekor számot ad.

a cappella, a tempo, adagio, alaphang, allegro, alt, ambitus, andante , ária, atonalitás

augmentálás, ballada, bariton, basso continuo, basszus, bicinium, coda, concerto, concerto grosso, crescendo, da capo, dalciklus, dalforma, daljáték, decrescendo, diminuálás, dinamika, dodekafónia, dór, duett, duó, dúr, dzsessz, egyneműkar, előjegyzés, eol, expresszionizmus, férfikar, folklorizmus, forte, fríg, fúga, giusto, gregorián, gyermekkar, hangköz, hangnem, hangnevek, hangsor, hangszercsoportok, hangszeres, karakterdarab, hangzat, hármashangzat, hexachord, homofon, imitáció, impresszionizmus, improvizáció, induló, instrumentális, intermezzo, ión, kadencia (népzene), kamarazene, kánon, kantáta, korál, Köchel-jegyzék, kromatika, kvartett, kvintett, largo, legato, lento, líd, Lied, lokriszi, madrigál, marcato, mazurka, melizmatikus, menüett, metrum, mezzoforte, mezzopiano, mezzoszoprán, mise, mixolíd, moderato, moll, motetta, neoklasszicizmus, neuma, nőikar, nyitány, opera, opus, oratórium, osztinató, parlando, partitúra, passacaglia, passió, pentachord, pentatónia, periódus, piano, polifon, preludium, rákfordítás, ráktükör, recitativo, refrén, rondó, rubato, sequentia, spirituálé, staccato, számozott basszus, szcenikus kantáta, szekvencia, szextett, szillabikus, szimfónia, szimfonikus költemény, szonáta, szoprán, szvit, tenor, tercett, tonalitás, trió, trubadúr, trouvère tutti, tükörfordítás ungarica, unisono, variáció, vegyeskar, verbunkos, versenymű, vezetőhang, vivace, vokális, vonósnégyes

Vizuális kultúra - középszintű érettségi témakörök

A részletes vizsgakövetelmények támaszkodnak a kerettantervi követelményekre. A vizuális kultúra részletes követelményrendszere két fő részre tagolódik, az alkotás és a befogadás tevékenységrendszerek követelményeinek leírására.

Alkotás:

Vizuális eszközök:

Vizuális nyelv. A vizuális nyelv alapelemei. Vonal. Sík és térforma. Tónus, szín. Tér.

A vizuális nyelvi elemek viszonyai: Kompozíció. Kontraszt, harmónia. Vizuális nyelv és kontextus.

Technikák: Rajzolás. Festés. Kollázs. Nyomtatás. Makettezés, modellezés. További technikák (pl.: mintázás, fotó, vegyes technikák, kézműves technikák).

Tevékenységi szintek:

Ábrázolás, látványértelmezés: Formaelemzés (arány, forma, alak, karakter, szerkezet, felépítés működés). Anyag.

Térértelmezés: Téri helyzetek. Nézőpont. Termélység. Térábrázolási konvenciók

Színértelmezés. Szín és fényviszonyok. Mozgásértelmezés.

Megjelenítés, közlés, kifejezés, alkotás: (Térviszonyok, kompozíció, színhatás, érzelmek, folyamat, mozgás, idő, kép és szöveg, vizuális információ, tárgyak és környezet).

Befogadás:

Vizuális eszközök:

Megjelenítés sajátosságai (Vizuális nyelvi elemek, térábrázolási módok, vizuális minőségek, látványelemzés, kontraszt, harmónia, kontextus).

Technikák.

Tevékenységi területek:

Vizuális kommunikáció (Folyamat, mozgás, idő, kép és szöveg, vizuális információ, tömegkommunikáció, médiakategóriák, fotó, mozgókép) .

Tárgy és környezetkultúra (Forma és funkció elemzés , tervezési folyamat , kézműves és ipari tárgykultúra , népművészet) .

Kifejezés és képzőművészet (Művészeti ágak , műfajok, művészeti korszakok , stíluskorszakok: - őskor, ókor, reneszánsz, barokk , klasszicizmus , romantika , realizmus , impresszionizmus , posztimpresszionizmus , historizmus , szecesszió , szimbolizmus , fauvizmus , expresszionizmus , futurizmus , kubizmus , dadaizmus , szürrealizmus , absztrakt irányzatok , pop art , konceptuális művészet , transzavantgarde, posztmodern , Európán kívüli kultúrák: India , Kína , Japán művészete , prekolumbián kultúrák - stílusjegyek , alkotások és alkotók , műelemző módszerek , a mű tárgyi és kulturális környezete .

Az írásbeli vizsga központi képanyagát egy 440 elemből álló műtárgylista tartalmazza. Követelmény, az adott listán szereplő , normál betűvel szedett alkotók ismerete és az adott művek felismerése , művészeti korban , kultúrában való felismerése.

A szakkifejezés lista a részletes vizsgakövetelmények részét képezik .

Az érettségi vizsga közép szinten áll egy írásbeli és egy gyakorlati vizsgarészből.

Az írásbeli vizsga időtartama 180 perc és egy művészettörténet – műelemző feladatsorból áll .

A gyakorlati vizsgára egy portfóliót (vagy projekt munkát) készít el a hallgató. A vizsgának része a portfólió szóbeli bemutatása .

2.9 Az iskolai beszámoltatás, a számonkérés követelményei és formái

2.9.1 A tanulók írásbeli beszámoltatásának rendje

Az iskolában íratott bármely típusú dolgozatot két héten belül (10 munkanap) ki kell javítani, a kijavított dolgozatot a tanulóknak be kell mutatni. A házirend további korlátozásokat írhat elő a témazáró és a számonkérő dolgozatok bejelentése és megíratása tárgykörében, így korlátozásokat állíthat föl az egy napon írátható témazáró és számonkérő dolgozatok számát illetően.

Az iskolai dolgozatok formái az alábbiak:

- röpdolgozat az adott óra vagy maximálisan az utolsó három óra tananyagából,
 - érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
 - a röpdolgozat előzetes bejelentése nem kötelező,
- számonkérő dolgozat háromnál több óra anyagából,
 - érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
 - a számonkérő dolgozat előzetes bejelentése legalább két nappal korábban kell, hogy megtörténjék,
- témazáró dolgozat egy vagy több átfogó témakör anyagából
 - jellemzően az osztály egészét érinti,
 - a témazáró dolgozat előzetes bejelentése a dolgozat íratását megelőzően legalább egy héttel korábban kell, hogy megtörténjék,
 - a témazáró dolgozatra a tanuló az SzMSz-nek megfelelően egy osztályzatot kap.

A tanulók írásbeli beszámoltatása jellemző formája az iskolai oktatásnak, de intézményünkben kiemelt hangsúlyt kívánunk helyezni diákjaink rendszeres szóbeli feleltetésére is, mert diákjaink szóbeli megnyilvánulásának, kommunikációjának szintje jelenleg elmarad a kívánatostól.

2.9.2 A tanulók értékelése

A tanulók formatív értékelése a szaktanárok és a nevelőtestület feladata. A szaktanárok rendszeresen mérik a tanulók teljesítményét, és osztályzatokkal értékelik azt. Általánosan elvárható, hogy a tanuló rendelkezzen egy félévben a heti óraszám + 1 osztályzattal. A témazáró súlyozása kettes, a belső vizsga esetében pedig hármas. Az összes többi esetben egyes súlyozással kerül a jegy az elektronikus naplóba.

A rendszeres osztályozás egyik feladata a tanulási hibák és hiányosságok feltárása, amely lehetővé teszi a javítást és pótlást. A másik fontos célja a tanuló, a

tantestület és szülő tájékoztatása az elért eredményekről. Összességében a formatív értékeléssel az iskola a nevelés folyamatát kívánja szabályozni.

A pedagógiai értékeléshez szükséges adatokat különböző módszerek segítségével gyűjtjük össze, például feleltetéssel, megfigyeléssel, feladatlapos felméréssel. Az írásbeli feladatok kapcsolódnak az adott tananyaghoz. Egy-egy fejezet lezárását rendszerint írásbeli számonkérés követi. A tanulónak joga van a megírt, és két héten (10 munkanapon) belül kijavított dolgozatát megtekinteni. A javítási határidőn túl a diák döntheti el, hogy kéri az érdemjegyet, vagy sem. Az iskola pedagógusai lehetőséget adnak, hogy az adott érdemjegyről tájékoztatást kérjen a tanuló. A lezáró-minősítő értékelést a tanulási folyamat nevezetes szakaszainak befejezésekor alkalmazzuk (tanítási témák vége, szemeszterek vége). A minősítő értékelés során globális képet adunk a tanulóról; arról, hogy egy-egy tanulási periódus végén milyen mértékben tett eleget a neveltségi és tanulmányi követelményeknek. Legjelesebb szummatív értékelési aktusok a következők:

- az évközi osztályozás,
- a félévi értesítő,
- az év végi bizonyítvány,
- az érettségi vizsga.

A minősítő értékelés sajátos eszközét jelenti kialakult gyakorlatunk és nevelési elveink szerint az osztályfőnök dicsérő-elmarasztaló rendszere. Ennek az értékelési rendszernek az elemeit az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza. Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy bizonyos esetektől eltekintve (hiányzások szankcionálása, versenyek jutalmazása) a konkrét intézkedéskor döntő szerepe van az osztályfőnök pedagógiai koncepciójának, pedagógia elveinek, következetességének, személyiségének.

A jutalmazások és elmarasztalások iránt támasztott követelményeink:

- megfontoltan, de a szükséges esetekben késedelem nélkül alkalmazzuk azokat,
- mindig személyre szabottak legyenek,
- szigorúan következetesek legyenek,
- vegyék figyelembe az általa kiváltható hatásokat,
- a fentiek szerint a várhatóan leghatékonyabb eszközt alkalmazzuk.

2.9.3 A tanulók szóbeli beszámoltatásának rendje

A szóbeli feleleteket, mint a beszámoltatás alapvető módját rendszeresen alkalmazzuk. A szóbeli feleletekre elsősorban egy-egy tanítási órára történő tanulói felkészülés mértékének és hatékonyságának ellenőrzésére alkalmazzuk, de lehetőség van a néhány órával korábban tanult tananyag szóbeli számonkérésére is. Szóbeli számonkérési forma alkalmazható egy-egy fejezet összefoglalása, áttekintése alkalmával

akkor, ha házi feladatként a nagyobb egység átismétlését kapták feladatul a tanulók. Nem feleltethető szóban a tanuló egy-egy nagyobb fejezet teljes anyagából a témakör összefoglalása, áttekintése, a fejezet átismétlésével történő tanulói felkészülés biztosítása nélkül.

2.9.4 Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A tanuló magasabb évfolyamra lép, ha az évfolyam követelményeit minden tantárgyból a szorgalmi időszakban rendszeren, illetve osztályozó vizsgán vagy különbözeti vizsgán teljesítette. Nem léphet tovább az a tanuló, aki valamelyik tantárgy követelményrendszerét – neki felróható vagy fel nem róható okokból – nem teljesítette. Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az adott osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi jegyek alapján a tanuló javára módosítja.

Azok a tanulók, akik a szorgalmi időszakban legfeljebb három tantárgyból nem teljesítették az évfolyamra vonatkozó tantárgyi követelményeket, a tanév végén javítóvizsgát tehetnek. Amennyiben minden tantárgyából sikeres javítóvizsgát tett, úgy tanulmányait a következő évfolyamon folytathatja. Ha legalább egy tárgyból nem sikerül a javítóvizsga, az évfolyamot megismételheti.

A tanulók továbbhaladásának feltételeit részletesen szabályozza a 20/2012 (VIII.31) EMMI rendelet 51.§-a, valamint a 64.§-78.§-i határozzák meg.

2.10 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk mindkét idegen nyelvet, a digitális kultúrát, valamint a kötelezően és szabadon választott tárgyakat. Célunk ezzel az, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő és energia jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és az emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítésre. Csoportbontásban tanulják továbbá diákjaink a 11-12. évfolyamokon a választott fakultációs tárgyakat. Magyar nyelv és irodalom, valamint matematika tárgyakból a fakultációt választók külön csoportot alkotnak, az alapórán maradottaktól elkülönülve vesznek részt a foglalkozásokon. A választható foglalkozásokra vonatkozó igények előzetes felmérése után meghirdetjük a foglalkozásokat. A csoport indításához szükséges minimális létszám 5 fő.

2.11 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az iskolaorvosi vizsgálatok jogszabályokban meghatározott módszereivel
- a testnevelési órákon az alábbiakban ismertetett módon.

A testnevelés helyi tanterveiben szerepeltetjük a tanulók fizikai állapotának évente legalább egyszer történő mérésének kötelezettségét. A mérést évi gyakorisággal végezzük el a testnevelési órákon a NETFIT rendszer alkalmazásával. A tanulók általános fizikai teherbíró képességének értékeléséhez és minősítéséhez használt NETFIT (fizikai fittség mérése) alapmérései az alábbiak:

1. Testösszetétel és tápláltsági profil:
 - a. BMI (kg/m^2)
 - b. testzsírszázalék (%)
2. Vázizomzat fittségi profil:
 - a. kézi szorítóerő mérése (kg)
 - b. helyből távolugrás teszt (cm)
 - c. ütemezett fekvőtámasz teszt (db)
 - d. ütemezett hasizom teszt (db)
 - e. törzsemelés teszt (cm)
3. Hajlékonysági profil
 - a. hajlékonysági teszt (cm)
4. Aerob fittségi (állóképességi) profil
 - a. 20 m-es állóképesség ingafutás teszt VAGY
 - b. 15 m-es állóképesség ingafutás teszt

A szülő elfogadja és hozzájárul ahhoz, hogy gyermeke mérési adatait a NETFIT rendszerbe fel lehet tölteni.

A korosztálynak megfelelő követelményeket a tornaterem folyosóján kifüggesztjük, hogy azt a tanulók bármikor megtekinthessék. A felmérések a tanulók állapotának rögzítését célozzák, ezért azokra a diákok osztályzatot nem kaphatnak. A felmérést követő időszakban értékelhető azonban osztályzattal a tanulók mért eredményekhez képest felmutatott fejlődésének mértéke. A felmérések eredményeit a testnevelő tanárok kötelesek vezetni úgy, hogy az egyes osztályokban tanuló diákok fizikai állapotának követéséhez szükséges adatok évről évre követhetőek legyenek. Az adatbázis rendszeres vezetésének ellenőrzése a annak munkaközösség vezetőjének feladatkörébe tartozik, akinek munkaközösségéhez tartozik a testnevelés. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének mérését minden tanévben az oktatásért felelős miniszter által kiadott tanév rendje szerint bonyolítjuk le.

2.12 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Az egészséges életmódra nevelés keretében kívánjuk fejleszteni – elsősorban osztályfőnöki órákon, másrészt a szociálisan hátrányos helyzetű diákokkal való egyéni foglalkozás alkalmával – az alábbi képességeket és készségeket:

- érzelmek alkotó kezelése,
- a stressz kezelés,
- az önismeret, önbecsülés megerősítése,
- a célok megfogalmazása és kivitelezése,
- a konfliktuskezelés,
- a problémamegoldás, a döntéshozás,
- a kortárscsoport nyomásának kezelése,
- a segítségkérés és segítségnyújtás módjának megismerése,
- az elutasítási készségek fejlesztése.

Az egészségfejlesztési tevékenységünk célja az egészséggel kapcsolatos egyéni és közösségi érzékenység fokozása, az egészséges életstílusok elterjesztése és olyan környezeti körülmények kialakítása, melyek elősegítik az egészség feltételeinek létrejöttét. Az egészségkultúra összetevői, amelyre nevelő munkánkban kiemelt figyelmet fordítunk:

- az egészséges táplálkozás,
- a rendszeres testmozgás,
- a higiénés magatartás,
- tartózkodás az egészségkárosító anyagok szervezetbe juttatásától.

A helyes táplálkozás ismérvei a rendszeresség, az ebéd megfelelő minősége, a zöldség és gyümölcsfogyasztás, valamint a megfelelő étkezési körülmények. Az elméleti ismereteket tanulóink elsajátítják a biológia órán, összekötve a táplálkozási zavarokról tartott előadásokkal, melyet meghívott szakemberek tartanak. Iskolai konyhánk üzemeltetői sokat tesznek a megfelelő minőségű (rostokban, vitaminokban és fehérjékben gazdag) ebéddel, a rendszeres zöldség- és gyümölcsfogyasztás és a sószegény táplálkozás biztosításával a feladat megvalósításához. Az iskola vezetése a megfelelő étkezési körülmények, az ebédlő igényes kialakítását és működését biztosítja.

A rendszeres testmozgás az egészséges embereknek is elengedhetetlenül fontos, elsősorban kedvező élettani hatásai miatt, de egyéb előnyökkel is jár: megfelelő erőnlét, mentális kiegyensúlyozottság, fittség, de nem utolsósorban kiváló szórakozás és hasznos időtöltés is. Ezeket az elveket tantestületünk magáénak vallja, és a napi rendszeres testmozgást igyekszik biztosítani diákjaink számára. Diákjainknak lehetősége van a sportpályánk használatára, a testnevelő kollégákkal egyeztetve. Az iskolában a diákok szabadon használhatnak ping-pong asztalokat.

A higiénias magatartás fogalma nagyon széleskörű. Az iskolai egészségfejlesztésben a legfontosabbnak tartott területei a személyi-, környezet-,

szexuál- és mentálhigiénia. A személyi higiénia területét a biológia tantárgy oktatása során többször említjük, a tanulók ismereteit fokozatosan bővítve. A rendszeres kézmosás feltételeinek biztosításáért a takarítószemélyzet felelős, folyékony szappanok, WC papír, papírkéztörölő minden diákunk számára elérhető. A tevékenység megelőző jellegében szerepet játszik az évenkénti iskola-fogászati szűrés is. A környezethigiénia része a fent említett higiéniai eszközök hozzáférhetővé tétele az iskolában a diákok számára, az iskola padlózatának rendszeres tisztítása és fertőtlenítése, valamint a szennyfogó szőnyegek használata. Iskolánkban ennek felelősei a takarító személyzet tagjai. A szexuálhigiénia és mentálhigiénia témájával a diákok osztályfőnöki órákon az, igény esetén az ifjúsági védőnő segítségével önismereti foglalkozások formájában találkozhatnak, hittan és etika órákon az emberi érzelmekről esik szó, biológia órák keretében pedig elméleti áttekintést kapnak a nemi működésről, születésszabályozásról, betegségekről.

Természetesen az ismeretek bővítése folyamatos, minden évfolyamon foglalkozunk a témával. Az egészségkultúra lényeges eleme a tartózkodás az egészségkárosító anyagok szervezetbe juttatásától. A véletlenszerű mérgezéseket az iskolában kizárja a konyhai dolgozók pontos és jól átgondolt, a szabályoknak mindenben megfelelő működése, valamint a vegyszert is tartalmazó szertárak zárhatósága, és a személyi felelősök rendszere. Az egészségkárosító anyagok tudatos használatának megelőzése már komolyabb feladat. Az alkohol- és drogfogyasztás egészségnevelési vonatkozásának ellentmondásos jelensége a társadalmi gyakorlat és az iskolai élet különbözősége. Kiemelt figyelmet fordítunk a napjainkban könnyen és olcsón elérhető szintetikus drogok veszélyességének és kiszámíthatatlanságának megtanítására, valamint arra, hogy diákjaink képesek legyenek felismerni a drogok hatása alatt álló embert, valamint megtenni a legszükségesebb és a legsürgetőbb teendőket az adott helyzet kezelésére. A megelőző órákat megtartjuk mind osztályfőnöki, mind biológiaórán, és a tantestület pedig pozitív mintát ad a kérdésben, amely rendkívül fontos eleme egészségnevelési elveinknek.

A környezeti nevelés pedagógiai célkitűzései az alábbiak:

- szemléletformálás és ezzel együtt a környezettudatos gondolkodás kialakítása
- ismeretközvetítés és ezzel együtt az aktív állampolgárrá nevelés
- helyi környezeti problémák megismertetése, megoldása, illetve a helyi környezeti értékek megismertetése és az aktív megóvás
- fenntartható fejlődés előmozdítása

A környezeti nevelés tartalma és tanulási módszerei között hangsúlyos a jövővel való foglalkozás (lokális és globális jövő – személyi jövőkép). Ennek érdekében a mentálhigiénés szakértő tarthat önismereti órát, a biológia tantárgy keretein belül sor kerül az ökológiai alapfogalmak és rendszerek megismertetésére, valamint hittan

órákon fontos kérdéskört – „én és a többiek”, „én és a közösségem”, „én és az egyház” – járnak körbe tanulóink.

Környezeti nevelésünk szempontjai az alábbiak:

- Legyen az egész életen át tartó
intézményes és nem-intézményes formában egyaránt fontos, hiszen a tanórai tevékenységen kívül is mindig megjelennek a helyi környezeti problémák.
- Legyen interdiszciplináris (tudomány- és tantárgyközi megközelítés)
nemcsak földrajz és biológia órán téma a környezeti nevelés, hanem más tudományterületeken is
- Legyen egyszerre „lokális” és „globális”
- Legyen egyszerre „aktuális” és „jövő orientált”
- Legyen rendszerszemléletű
Neveljen együttműködésre- a teljes iskolai munkán végigvonul a kooperációra nevelés.
- Neveljen problémamegoldásra
- Neveljen új értékrendszerre
sokszor kell tudatosítanunk: „az egészség érték”, „fontos a tiszta levegő, talaj, ivóvíz”, „az emberi értékek védelme”- tulajdonképpen ez a teljes nevelési munkánk célja.

2.13 A tanuló jutalmazásának, magatartásának, szorgalmának és egyéb tantárgyi értékelésének elvei

A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek a következők:

- Segítse az iskola nevelés-oktatás folyamatát;
- Segítse a tanulók önértékelésének fejlődését;
- Személyre szabott legyen;
- Vegye figyelembe a gyermek életkori sajátosságait, fejlődését.

Az iskola minden évben legfeljebb három végzős gimnáziumi diáknak adhat kimagasló tanulmányi teljesítményéért és példamutató hozzáállásáért Szent Imre díjat. A díj elnyerésére a tantestület bármely tagja terjeszthet elő diákot, akikről a tantestület tagjai döntenek szavazással, minden év április 1-ig. A díjátadásra a ballagás keretében kerül sor.

Az értékelés folyamata:

- Az osztályfőnökök havonta értékelik a tanulók magatartását és szorgalmát, kikérve a szaktanárok véleményét. Az osztályzatokat beírhatja az elektronikus naplóba.

- Félévkor és év végén – a havi jegyek és a szaktanárok véleményének figyelembevételével – az osztályfőnök érdemjegyet javasol.
- A magatartás és szorgalom jegyeiről a félévi és év végi osztályozó konferencia dönt. A féléves és év végi magatartást és a szorgalmat szövegesen is értékelni kell.
- Vitás esetekben az osztályfőnök véleményének nagyobb súlya van.
- Minden tárgy esetében a féléves és az év végi érdemjegyeket a szaktanár adja. Amennyiben a jegyek átlaga alapján a tanuló jobb jegyet érdemelne, mint ahogy a szaktanár lezárta, úgy az osztályozó értekezleten a tantestület a 2011. évi CXCV. tv. 54.§ (6) bekezdése alapján jár el.

2.13.1 A magatartás értékelésének elvei

Magatartáson értjük a tanuló:

- iskolai közösséghez, valamint annak tagjaihoz való viszonyát,
- önmagához való viszonyát, felelősségét, önállóságát,
- hatását a közösségre, viselkedését a társas kapcsolatokban,
- házirendben leírtak és közös iskolai szabályaink betartatását,
- a közösség érdekében végzett tevékenységét,
- viselkedését, hangnemet, beszédkulturáját, önfegyelmét.

A magatartás osztályzásakor elsődlegesen tekintettel vagyunk a tanuló személyiségére, a magatartását befolyásoló körülményekre.

- Példás a tanuló magatartása akkor, ha munkájával, jó kezdeményezéseivel hozzájárul a közösség előrehaladásához. Magatartásával, kulturált viselkedésével jó példát mutat.
- Jó a tanuló magatartása akkor, ha a rábízott feladatokat kifogástalanul látja el, ő maga azonban felkérés nélkül nem vállal feladatokat. Iskolai viselkedése általában kifogástalan.
- Változó a tanuló magatartása akkor, ha a házirendben leírtakat nem mindig tartja be, magatartásával zavarja az órákat, esetleg szaktanári figyelmeztetésben részesült.
- Rossz a tanuló magatartása akkor, ha fegyelmezetlenségével rossz példát mutat a társainak. Többször kapott osztályfőnöki intőt, megrovást, igazgatói megrovást intést.

További szempontok a magatartás értékeléséhez:

- A követelményeket nem teljesítő tanuló ne legyen példás magatartású!
- Minél többször éljünk a tanuló megdicséretének vagy figyelmeztetésének a lehetőségével!

2.13.2 A szorgalomjegyek megállapításának elvei

Szorgalmon értjük a tanuló:

- tanulmányi munkához való viszonyát,
- munkavégzésének pontosságát, kötelességtudatát,
- önálló feladatai elvégzésének minőségét,
- rendszeretét, pontosságát, felszerelésének rendben tartását,
- aktivitását.

A szorgalom osztályzásakor elsődlegesen tekintettel vagyunk a tanuló saját képességeire, a szorgalmát befolyásoló körülményekre.

- Példás annak tanulónak a szorgalma, akinek a tanítási órákra való felkészültsége képességeihez képest kifogástalan, továbbá a tanórákon aktív.
- Jó annak a tanulónak a szorgalma, aki iskolai munkáját teljesíti, vállalt feladatait elvégzi.
- Változó annak a tanulónak a szorgalma, aki a munkájában csak időnként tanúsít törekvést, kötelességét csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti.
- Hanyag annak a tanulónak a szorgalma, aki képességeihez mérten keveset tesz a tanulmányi fejlődése érdekében. Kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

2.13.3 A közismereti és készségtárgyak értékelésének megállapításának elvei

A második évfolyam végén, valamint 3-12. évfolyamokon év közben, félévkor és év végén a tanulók tanulmányi teljesítményét, előmenetelét minden tantárgyból érdemjeggyel, osztályzattal minősítjük.

Az érdemjegy visszajelző, informatív értékű. A tanuló tudásának, felkészültségének ellenőrzésére szolgál a tanév során több alkalommal, és a tananyag rövid időegység alatt megtanulható részének elsajátítását minősíti.

A pedagógusok a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak – fejlődtek-e vagy hanyatlottak az előző értékelés óta.

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét:

- tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli,
- félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti.

A félévi osztályzatok azt mutatják, hogy a tanuló az első félév egészét tekintve milyen színvonalon, milyen mértékben tett eleget az egyes tantárgyak tantervi követelményeinek,

A tanév végi osztályzatok azt tanúsítják, hogy:

- a tanuló az adott évfolyamra előírt tantervi követelményeket milyen mértékben teljesítette,
- megszerzett ismeretei, tudása elegendő-e arra, hogy azt a pedagógus legalább elégségesnek minősítse,
- megszerzett tudása elegendő-e arra, hogy a következő, magasabb évfolyam tantervi követelményeit el tudja sajátítani.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a tanterv által előírt törzsanyagra vonatkozó követelmények és a 2011. évi CXCV. tv. 54.§ (2) bekezdésének c) pontja alapján a következők:

- jeles (5), ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri és érti a tananyagot, és alkalmazni is képes a tudását. Szabatosan, pontosan fogalmaz, saját gondolatait önállóan el tudja mondani, aki a tanterv által előírt törzsanyagra vonatkozó követelményrendszert teljesíti.
- jó (4), ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget, csak apró bizonytalanságai vannak, kisebb előadási hibákat vét.
- közepes (3), ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget és nevelői segítségre többször szorul; ismeretei felszínesek, kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni, illetve csak segítséggel képes megoldani szóbeli és írásbeli feladatait.
- elégséges (2), ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbtanuláshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik.
- elégtelen (1), ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni, a tantárgyi minimumot sem tudja.

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos követése érdekében törekedünk arra, hogy minden tantárgyból minden tanulót félévente a heti óraszám +1 érdemjeggyel értékeljünk. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti. Az érdemjegy, illetőleg az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

2.14 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

A tanítási órákon jellemzően rendszeres otthoni szóbeli feladatot határozzunk meg, amelyet a tanítási órát tartó pedagógusaink egyértelműen közölnek. A szóbeli felkészülés céljából meghatározott feladatokat a következő tanítási órákon szóbeli, esetenként írásbeli számonkérési formában, illetőleg frontális számonkéréssel ellenőrizzük. A szóbeli feladatok mellett a legtöbb tantárgyból rendszeresen írásbeli házi feladatokat határozzunk meg, amelyet tanulóinknak általában a következő tanítási órára kell elkészíteniük. Az írásbeli feladatok speciális csoportját alkotják egyes tantárgyak olyan feladatai, amelyek hosszabb előkészületeket igényelhetnek, pl. olvasónapló írása, fél oldalt meghaladó idegen nyelvi fordítási feladat, alkotómunkát igénylő művészeti alkotás elkészítése. Ezekre a tevékenységi formákra általában több időt biztosítunk, mint két tanítási óra között eltelt időtartam. A hétvégi időszakra – amennyiben feltétlenül szükséges – az 1-4. évfolyamokon maximum 30 percen megoldható házi feladatot adunk gyakorlásként. Az 5-12. évfolyamokon jelölhetünk ki írásbeli és szóbeli házi feladatot, de ennek mértéke, terjedelme nem haladhatja meg a hétköznapiakon is szokásos mértéket.

A szóbeli és írásbeli házi feladatok meghatározásakor a következő elveket követjük:

- egy-egy tantárgyból jellemzően annyi szóbeli és írásbeli házi feladatot jelölünk ki, amennyi – átlagos diákjaink képességét és munkabírást, koncentráció képességét figyelembe véve – nem haladja meg a 30 perces munkaidő-igényt
- a hosszabb idő-ráfordítást igénylő házi írásbeli feladatokat (olvasónapló, házi dolgozat, stb.) legalább egy héttel a kijelölt elkészítési időpont előtt kijelöljük
- a tanítási szünetek időtartamára (ősz, téli és tavaszi szünet, többnapos ünnepek) nem adunk sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatból többet, mint egyébként egyik óráról a másikra, kivéve indokolt esetben (pl.: nyelvvizsgára készülés, kötelező olvasmány, projekt tevékenység, stb.)
- minden pedagógus köteles figyelembe venni, hogy a tanulónak egy-egy tanítási napra több tantárgyból is készülnie kell.

Elsőrendűen fontosnak tartjuk, hogy diákjaink szellemi terhelése az optimálishoz közelítsen. Ennek érdekében nem elegendő az iskolai tanítási órákon való aktív vagy passzív részvétel. Szükségesnek tartjuk, hogy tanulóink számára rendszeresen önálló otthoni felkészülésre alkalmas írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati feladatokat határozzunk meg.

2.15 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.
- A rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítésének formái:
 - tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
 - kedvezményes ebéd biztosítása,
 - javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.
- Mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Az életmód-program keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Törekszünk arra, hogy minél több pedagógus szerezzon alapos ismereteket a sikeres kábítószer-ellenes program megvalósításához.
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Feladatai közé tartozik az iskola egészségnevelési programjának segítése.

A tanulási esélyegyenlőség biztosításának elvei

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez iskolánknak (a fenntartóval, a családdal, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítani a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;
- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül;
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása; egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, iskolánk befogadó intézmény

Az iskolánkban viszonylag sok a hátrányos helyzetű tanuló. Ezért folyamatosan gondot fordítunk arra, hogy lehetőségünk szerint segítsük a hátrányok enyhítését. Ennek érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazza tantestületünk:

- Az osztályfőnökök ismerjék meg a tanulók szociális helyzetét még az első év elején.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulókra. Helyzetük felismerését a velünk legszorosabb kapcsolatban lévő általános iskolákkal kötött szerződésekkel segítjük.
- Egyéni elbeszélgetésekkel, a szülőkkel való találkozásokkal segítjük a tanulók beilleszkedését a közösségbe.
- A problematikus esetekben szakember (mentálhigiénés szakember, pszichológus) segítségét vesszük igénybe.
- Az iskolaorvos, a védőnő és az osztályfőnök együttműködnek a problémák megoldásában. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

Iskolánk befogadó intézmény, mert pedagógiai programunkban megjelennek a differenciált és az egyéni fejlődést biztosító módszertani eljárások. Intézményünk vezetése és tantestülete felvállalja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését és oktatását, számunkra

személyre szabott értékelési és követési rendszert biztosítunk. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók középiskolai tanulmányainak elősegítését legnagyobb általános iskolai partnereinkkel kötött kétoldalú szerződésekkel segítjük elő. Nevelésük során az esélyegyenlőség feltétlen biztosítására fenntartónk esélyegyenlőségi intézkedési terve, illetve saját esélyegyenlőségi tervünk tartalmaz előírásokat.

Felvételi eljárásunk során a jogszabály által lehetővé tett maximális kedvezményeket biztosítunk a sajátos nevelési igényű felvételizők számára. A felvételi döntés során – azonos pontszám esetén – előnyben részesítjük a hátrányos helyzetű tanulókat.

3. Az intézmény helyi tanterve Cserhátsurányban

3.1 Az iskola tantárgyi rendszere, óraterve

Tantervek

Tagintézményünkben a nevelő-oktató munka a tagintézményi helyi tanterv szerint folyik.

Kimenő rendszerben:

- a köznevelési törvény előírása szerint illetve a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet szabályozása alapján a 2012-ben kiadott Nemzeti alaptanterv 2013. szeptember 1-jén az első, az ötödik évfolyamon – majd ezt követően minden tanévben felmenő rendszerben – került bevezetésre. 2020. szeptemberétől kimenő rendszerben kivezetésre kerül.

Tagintézményünk „kimenő rendszerű” helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi tantervre épül: A kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet

1.számú melléklet **Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára.**

2. számú melléklet **Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára.**

11. sz. melléklete **Kerettanterv a sajátos nevelési igényű tanulókat oktató nevelési-oktatási intézmények számára (1-8. évfolyam)**

és a 10. sz. melléklete **a nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei** (10.2.1. a cigány nemzetiségi nevelés-oktatás magyar nyelven 1-4.évfolyam és 5-8. évfolyam)

ÉVFOLYAM	VÁLASZTOTT KERETTANTERV
2-4. évfolyam	Ének-zene - A változat
6-8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom - A változat
6-8. évfolyam	Biológia - B változat
6-8. évfolyam	Fizika - B változat
6-8. évfolyam	Kémia - B változat
6-8. évfolyam	Ének-zene - A változat

Felmenő rendszerben:

- a köznevelési törvény előírása szerint illetve az 5/2020. (I.31.) Korm.rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Korm.rendelet módosításáról szabályozása alapján a 2020-ban kiadott Nemzeti alaptanterv 2020. szeptember 1-jén az első, az ötödik évfolyamon – majd ezt követően minden tanévben felmenő rendszerben – kerül bevezetésre.

Tagintézményünk új, 2020. szeptember 1-jétől „felmenő rendszerű” helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi, a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók alapján készült:

- Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyama számára
https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_1_4_evf
- Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyama számára
https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_5_8
- Nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei
https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/nemzetisegi_nevelas_oktatasi_kerettantervei/cigany_beas_romani
- Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulók számára
https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettantervek_sni_tanulok

ÉVFOLYAM	VÁLASZTOTT KERETTANTERV
5-7. évfolyam	Technika és tervezés - C modul: Kertészeti technológiák

Tagintézményünk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek a miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

A miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az egyes tantárgyak óraszámát azzal a céllal növeltük meg, hogy ezekből a tárgyakból a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson.

Tagintézményünkben a tanulók az idegen nyelvi órákon az angol nyelvet tanulják.

Óratervek

A nevelési programunkban foglalt célokat jól szolgáló tantárgyi rendszer és óraterv kialakításához az alábbi szempontokat mérlegeltük:

- tanulóink fejlettsége, életkori jellemzői, aktuális szükségletei;
- az iskolával szemben támasztott külső elvárások (pl. a szülők, az iskolafenntartó, a társadalmi környezet igényei);
- az iskola belső erőforrásai (személyi, tárgyi feltételek, várható anyagi lehetősége stb.);
- A NAT-ban szereplő műveltség tartalmakat mely területeken és milyen mélységben kívánjuk feldolgozni, illetve bővíteni.
- Az anyanyelvi és irodalmi műveltség elengedhetetlen feltétel a hazához, a néphez, a nemzeti történehez és a kultúrához kötődő személyiség kialakításában. Az anyanyelvi képzés meghatározóan hat a többi műveltségi terület tanítására és elsajátításának színvonalára.
- Világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként működünk. (Knt. 32.§ (1.)d pont)

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1-4. évfolyamon (2020.09.01-től) felmenő rendszerben-NAT 2020 szerint

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+1
Angol nyelv	-	-	-	2
Matematika	4+1	4+1	4+1	4
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Összes heti óra	24	24	24	24
Hittan(nem számít bele az órakeretbe) NAT 9§ 1.a	1	1	1	1
Cigány népismeret	1*	1*	1*	1*

*közn.tv. 6.mell D alapján 2 óra a finanszírozott időkeretből

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 5–8. évfolyamon (2020. 09.01-től)
felmenő rendszerben-NAT 2020 szerint

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	3+1
Angol nyelv	3	3	3	3
Matematika	4+1	4+1	3	3+1
Hittan	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Hon- és népismeret	-	-	1	-
Természettudomány	2	2	-	-
Fizika	-	-	2	1
Kémia	-	-	1	2
Biológia	-	-	2	1
Földrajz	-	-	1	2
Ének-zene	2	1	1	1
Dráma és színház	-	1	-	-
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	-
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Összes heti óra	28	28	30	30
Hittan(nem számít bele az órakeretbe) NAT 9§ 1.a	1	1	1	1
Cigány népismeret	1*	1*	1*	1*

*közn.tv. 6.mell D alapján 2 óra a finanszírozott időkeretből

3.2 Nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás

Magyar nyelvű cigány nemzetiségi nevelés-oktatás

Alapító okiratunk szerint feladatunknak tekintjük a cigány nemzetiségi nevelés-oktatást, a cigányság kultúrájának ápolásával járó feladatok ellátását.

A nemzetiségi nevelés-oktatás egyik célja a kisebbségi népcsoportokhoz tartozó gyermekek, tanulók jogegyenlőségének érvényesítése a köznevelési rendszerben.

A program felvállalja:

- a komplex nevelést,
- a másság elfogadását,
- a toleranciára való képesség kialakítását,
- a pozitív értékrendek elfogadtatását,
- az előítéletek megszüntetését,
- segíti a nemzetiséghez tartozót abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását,
- cigány kulturális és művészeti értékek elfogadását, megismertetését,
- a hagyományos cigány mesterségek értékteremtő funkcióját,
- erősítse a közösséghez való kötődést.

El kell érünk, hogy tanulóinkkal nyíltan és őszintén tudjunk beszélni e témákról, rá tudjunk világítani a romákkal szembeni negatív előítéletek helytelenségére, reálisan, pozitív szemlélettel tudjanak e tekintetben gondolkodni.

Településünkön és a környező településeken a roma lakosság nagy része beilleszkedett a helyi társadalomba, megtartják az együttélés általános szabályait, elfogadtatták magukat a faluk lakosságával.

A vegyes összetételű osztályban több a nevelési lehetőség a fentebb említett pozitív értékek kialakítására.

A roma etnikumhoz tartozó tanulók nagy részének komoly tanulmányi nehézségei vannak, és többségében a szülők otthon nem tudnak segítséget nyújtani a felkészülésben. Továbbhaladási esélyeiket úgy tudjuk növelni, ha a cigány/roma nemzetiségi nevelés-oktatás keretében biztosítjuk számukra a szakszerű segítséget.

A tehetséges roma fiatalok fejlesztése kiemelt feladat, hiszen a pozitív példa nevelőereje jelentős.

Az intézményben arra törekszünk, hogy a tanulók számára nyilvánvalóvá váljanak a nyelvi és kulturális gazdagság előnyei, és alakuljon ki a tanulóknál a reális nemzetkép és kisebbségkép.

A cigány nemzetiségi program konkrét megvalósításának szinterei és témái:

A kisebbség tárgyi és szellemi kultúrája népművészet, tánc és játék valamint hagyományok.

A heti egy tanórára kiterjedő kötelező roma/cigány népismeret oktatása mellett heti legalább két tanórának megfelelő időkeretben roma/cigány kulturális tevékenységet is biztosítunk az egyéb foglalkozások keretében: kézműves- és hagyományőrző foglalkozások, színházi előadások, képző- és iparművészeti kiállítások, roma művészeti-kulturális programokon való részvétel.

A roma felzárkóztató oktatás biztosítja a kulturális értékek megismerését, történelmi, irodalmi, képzőművészeti, zene- és táncművelés, valamint a hagyományokról szóló ismeretek oktatását. Elősegíti a tanulók iskolai sikerességét, felzárkóztatását, a tehetségek kifejlesztését.

A program legfőbb célja, hogy ismerve a roma etnikumhoz tartozó tanulóink és családjaik helyzetét, problémáit, esélyt tudjunk adni a minél magasabb iskolai végzettség megszerzéséhez, mert ez lehet a gazdasági felemelkedés, a társadalomba való beilleszkedés egyik kulcsa.

A nemzetiségi nevelés-oktatás alapelvei:

A cigány nemzetiségi nevelés-oktatás biztosítja a tanulók számára a cigányság kulturális értékeinek megismerését, a történelméről, irodalmáról, képzőművészetéről, zenei és táncműveléséről, valamint hagyományairól szóló ismeretek oktatását. E programnak nem kötelező eleme a cigány nyelv tanulása. Az oktatás elősegíti a cigány tanulók iskolai sikerességét, illetve mérsékli esetleges hátrányaikat. Biztosítja a cigányság helyzetéről, jogairól, szervezeteiről és intézményeiről szóló ismeretek oktatását. A pedagógia eszközeivel - asszimilációs elvárások nélkül - segíti a cigányság integrációját.

A cigány nemzetiségi nevelés-oktatás keretében került sor 2015. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben a **cigány népismeret tantárgy** oktatására és az iskolai sikerességet elősegítő készségfejlesztésre.

3.3 A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának alapelvei

- Tagiskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az oktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: testnevelés, technika, rajz.
- Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
- A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.
- A taneszközök kiválasztásánál a nevelők a következő szempontokat veszik figyelembe:
 - A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének!
 - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
 - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
- Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskola számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

A tankönyv legyen:

- a tantárgyi cél és követelmény elérését legjobban segítő,
- illusztrációban gazdag,
- tartós, „örökölhető”,
- a többség számára megfizethető,

3.4 A magasabb évfolyamra lépés feltételei

1. A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a miniszter által kiadott kerettantervekben "A továbbhaladás feltételei" c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.
2. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

Ha az évközi, folyamatos értékelés azt tükrözi, hogy a tanuló a minimum követelményeknek nem tesz eleget, erről az osztályfőnök vagy a szaktanár legkésőbb április végéig értesíti a szülőket. Az 1-2 tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott tanulóknak augusztus végén javítóvizsgát kell tenniük. Három elégtelen osztályzat esetén- a körülményeket mérlegelve- a nevelőtestület dönt, hogy engedélyezi-e a javítóvizsga letételét, vagy évismétlésre utasítja a tanulót. Háromnál több elégtelen osztályzat esetén a tanulónak az adott évfolyamot meg kell ismételnie.

3. A második-nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie ha:
 - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
 - az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
 - egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott;
 - magántanuló volt.
4. Azok az osztályukhoz viszonyítva túlkoros tanulók, akik nem tudnak beilleszkedni az adott közösségbe, arra bomlasztó hatást gyakorolnak, a rendszeres iskolába járás alól egy tanévre szülő kérésére, nevelőtestületi döntés alapján felmentést kaphatnak az iskola igazgatójától.
Tanév végén ezeknek a tanulóknak osztályozó vizsgát kell tenniük.

3.5 A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának, szorgalmának ellenőrzése és értékelése

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók magatartásának, szorgalmának és tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, környezetismeret tantárgyakból az első-negyedik évfolyamon a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli felméréssel is tanúbizonyságot tesznek.

A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv (a 4-8. évfolyamon), matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz ellenőrzésénél:

- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik;
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.
- a tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli és írásbeli felelet formájában.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

Az értékelés szempontjai a tanuló a magatartása-viselkedése, motiválhatósága, feladattartása, beszéde, kommunikációs készsége, személyiségfejlődése, közösségi-, társas kapcsolatainak alakulása, általános tájékozottsága, szorgalma, tanulmányi eredményének alakulása.

3.5.1 A tanulmányi munka ellenőrzése

Az **ellenőrzésnek**, a tanulók tudásszint mérésének alapvetően két feladata van:

1. rendszeres munkára szoktat, motivál, felkészít a továbbtanulásra,
2. tájékoztat a készségek fejlesztésének, a tananyag elsajátításának szintjéről, a gyakran előforduló hibákról, hiányosságokról.

Az ellenőrzés formái:

1. Szóbeli számonkérés:

- *feleltetés*: a leggyakoribb forma. Ilyenkor általában a napi tananyag ellenőrzése történik. Feleltetéskor érdemjeggyel kell kifejezni a tanári értékelést, mely a naplóba kék színnel kerül beírásra;
- *beszélgetés*,
- *kiselőadás, stb.*

2. Írásbeli számonkérés:

témazáró: egy nagyobb tematikus egységet lezáró, összefüggő írásbeli ellenőrzés, melyből évente legalább kettőt kell íratni azokból a tantárgyakból, melyet osztályzattal értékel félévkor és év végén. A tantárgyi tanterveknél megtalálható, hogy konkrétan hány témazáró lesz az év során. A témazáró mennyisége függ a tantárgy heti óraszámától is.

Beszámítása meghatározó a félévi és év végi osztályzatot illetően;

számonkérés: kisebb tematikus egységet lezáró írásbeli ellenőrzés, melyből a tanár saját belátása szerinti mennyiségben és gyakorisággal írathat, ha a tantárgyi tantervek másként nem rendelkeznek.

írásbeli felelet: egy-két leckét számonkérő írásbeli ellenőrzés, melynek gyakorisága a tantárgy természetéből adódik és a szaktanár önállóan dönti el gyakoriságát, ha másként nem rendelkezik a tantárgyi tanterv. Az ezért kapott érdemjegy egy szóbeli felelet súlyával azonos

3. Gyakorlati számonkérés:

Például munkadarab, gyűjtőmunka, sportteljesítmény értékelése. projekt és a témahétben való közreműködés

3.5.2 A tanulmányi munka, a magatartás és a szorgalom értékelése

A tanulók tanulmányi munkájának az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében ill. a tanulók magatartásának, szorgalmának értékelése a következők szerint történik:

SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS

Az első évfolyamon év közben, félévkor és év végén, valamint második évfolyamon félévkor minden tantárgy esetében **csak szöveges értékelést** alkalmazunk.

A szöveges értékelés módjai:

- Havonta a haladási naplóba minden tanulóról szöveges értékelések kerülnek tantárgyanként.
- Félévente a tantestület által elfogadott értékelési lapon, a tanuló fejlettségi szintjét jellemző fogalmak aláhúzásával történik az értékelés. Ezt az értékelést a szülők a félév zárása után a tanulók tájékoztató füzetében megtekinthetik.
- Év végén szintén értékelést készítenek tanítóink, amelyben tantárgyanként részletesen értékelik a tanuló éves teljesítményét.
- Összegzésként a következő minősítést kaphatják a tanulók:
 - KIVÁLÓAN MEGFELELT
 - JÓL MEGFELELT
 - MEGFELELT
 - GYENGE
 - FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL
 - tantárgyakból dicséretet érdemel
 -

Ha a tanuló „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap:

- az iskolának a szülő bevonásával értékelni kell a tanuló teljesítményét,
- fel kell tárni a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket, és javaslatot kell tenni az azok megszüntetéséhez szükséges intézkedésekre
- A félévi és az év végi szöveges értékelési lapot az 1. sz. melléklet tartalmazza.

ÉRDEMJEGBEL, OSZTÁLYZATTAL TÖRTÉNŐ ÉRTÉKELÉS

A második évfolyam végén, valamint harmadiktól nyolcadik évfolyamig év közben, félévkor és év végén a tanulók tanulmányi teljesítményét, előmenetelét minden tantárgyból valamint magatartását, szorgalmát **ÉRDEMJEGBEL, OSZTÁLYZATTAL** minősítjük.

Az **érdemjegy** visszajelző, informatív értékű. A tanuló tudásának, felkészültségének ellenőrzésére szolgál a tanév során több alkalommal, és a tananyag rövid időegység alatt megtanulható részének elsajátítását minősíti.

A pedagógusok a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak – fejlődtek-e vagy hanyatlottak az előző értékelés óta.

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét:

- tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli,
- félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti.

A félévi osztályzatok azt mutatják, hogy:

- a tanuló az első félév egészét tekintve milyen színvonalon, milyen mértékben tett eleget az egyes tantárgyak tantervi követelményeinek,
- és a félév egészét tekintve miként értékelhető magatartása, szorgalma.

A tanév végi osztályzatok azt tanúsítják, hogy:

- a tanuló az adott évfolyamra előírt tantervi követelményeket milyen mértékben teljesítette,
- megszerzett ismeretei, tudása elegendő-e arra, hogy azt a pedagógus legalább elégségesnek minősítse,
- megszerzett tudása elegendő-e arra, hogy a következő, magasabb évfolyam tantervi követelményeit el tudja sajátítani.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek átlaga és a tanuló tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

Tantárgyi érdemjegyek a tanterv által előírt törzsanyagra vonatkozó követelmény alapján:

Jeles (5):

Ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti a tananyagot és alkalmazni is képes a tudását. Szabatosan, pontosan fogalmaz, saját gondolatait önállóan el tudja mondani.

Jelest kap az a tanuló, aki a tanterv által előírt törzsanyagra vonatkozó követelményrendszert teljesíti. A kiegészítő anyag elsajátítását másképpen kell honorálni, pl. tantárgyi dicséret formájában. Ebben az esetben a tanuló bizonyítványába: **kitűnő minősítés szerepelhet.**

Jó (4):

Ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciói esetenként bemagoltak.

Közepes (3):

Ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz, nevelői segítségre (javítás, kiegészítés) többször rászorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli és írásbeli feladatait.

Rövid mondatokban felel, gyakran kell segítő kérdéseket feltenni.

Elégséges (2):

Ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de továbbtanuláshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat nem ért. Gyakorlatban nem képes önálló feladatvégzésre.

Elégtelen (1):

Ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A tantárgyi minimumot sem tudja.

- A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos követése érdekében törekedjünk arra, hogy minden tantárgyból minden tanulót havonta érdemjeggyel értékeljünk.

- A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

- Az érdemjegy, illetőleg az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

- Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

A magatartás és a szorgalom érdemjeggyel, osztályzattal történő értékelése

A tanulók **magatartás**ának értékelésénél:

példás(5), jó(4), változó(3), rossz(2); valamint

a **szorgalmának** értékelésénél

példás(5), jó(4), változó(3), hanyag(2);

értékelést kell alkalmazni.

Magatartás és szorgalom értékelésének alapelvei és célja:

- Segítse az iskola nevelés-oktatás folyamatát
- Segítse a tanulók önértékelésének fejlődését
- Személyre szabott legyen
- Vegye figyelembe a gyermek fejlődését

Az értékelés folyamata:

- Az osztályfőnökök havonta értékelik a tanulók magatartását és szorgalmát, kikérve a szaktanárok véleményét. Az osztályzatokat beírja a tájékoztató füzetbe.
- Félévkor és év végén – a havi jegyek és a szaktanárok véleményének figyelembevételével – az osztályfőnök érdemjegyet javasol
- A magatartás és szorgalom jegyeiről a félévi és év végi osztályozó konferencia dönt.
- Vitás esetekben az osztályfőnök véleményének nagyobb súlya van.

Magatartáson értjük a tanulót:

- iskolai közösséghez, valamint annak tagjaihoz való viszonyát,
- önmagához való viszonyát, felelősségét, önállóságát,
- hatását a közösségre, viselkedését a társas kapcsolatokban,
- házirendben leírtak és közös iskolai szabályaink betartását,
- a közösség érdekében végzett tevékenységét,
- viselkedését, hangnemét, beszédkulturáját, önfegyelmét.

Szorgalmon értjük a tanulót:

- tanulmányi munkához való viszonyát,
- munkavégzésének pontosságát, kötelességtudatát,
- önálló feladatai elvégzésének minőségét,
- rendszeretét, pontosságát, felszerelésének rendben tartását,
- aktivitását.

A magatartás értékelése:

Magatartás	Példás	Jó	Változó	Rossz
1. Fegyelmezettsége	Nagyfokú állandó	Megfelelő még nem teljesen a sajátja	Másokat zavaró, változó, de igyekszik	Erősen kifogásolható, negatív
2. Viselkedés kultúrája	Tisztelettudó, udvarias	Kivetni valót hagy maga után	Udvariatlan, nyegle	Durva, romboló, durván közönséges
3. Hatása a közösségre	Pozitív, aktív, jóindulatú	Közömbös, nem árt	Vonakodó, ingadozó	Negatív ártó, megfélemlítő
4. Házirend betartása	Betartja, arra ösztönöz	Néha hibázik	Részben tartja be	Sokat vét ellene
5. Felelősségérzete	Nagyfokú	Időnként felelőtlen	Ingadozó	Megbízhatatlan

A szorgalom értékelése:

Szorgalom	Példás	Jó	Változó	Hanyag
1. Tanulmányi munkája	céltudatos, törekvő, odaadó, igényes a tudás megszerzésében	figyelmes, törekszik a jó tanulásra, néha buzdítani kell	munkája ingadozó, gyakran kell figyelmeztetni	munkája hanyag, akadályozó, ellenálló
2. Munkavégzése	kitartó, pontos, megbízható, önálló	rendszeres, többnyire önálló	rendszeretlen, hullámzó, önállótlan	megbízhatatlan, önállótlan
3. Kötelességtudata	Kifogásolhatatlan, precíz	néha ösztökélni kell	csak folyamatos figyelmeztetésre dolgozik	sok az el nem végzett feladata, nem érdeklik a feladatai
4. Tanórákon kívüli aktivitása	érdeklődő, rendszeres, aktív	ösztönzésre dolgozik	ritkán dolgozik	egyáltalán nem dolgozik
5. Felszerelése	felszerelését rendben tartja	felszerelése néha hiányos	felszerelése gyakran hiányos	felszerelése mindig hiányos

3.5.3 Az iskolai írásbeli beszámoltatás formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésben betöltött szerepe, súlya

Az írásbeli beszámoltatás formája	Funkciója	Gyakorisága	Rendje	Az értékelésben betöltött szerepe	Korlátai
Írásbeli felelet	Egy kisebb tananyag számonkérése 15-20 percben	Óraszámától függően aktuálisan	max. 15-20 percben	Felelet értékű	
Dolgozat	Több óra tananyagának számonkérése	Óraszámától függően aktuálisan	Max. 45 perc	Felelet értékű	Egy nap max. kettőt – előre jelezve /Házirend/
Témazáró /szummatív/	Egy-egy témakör lezárásakor	Tantárgyanként változó	Max. 2x45 perc	Felelet értékű (nem számít duplán)	Egy nap max. 2x45 perces dolgozat – előre jelezve /házirend/
Év eleji és év végi felmérő	Az éves tananyag számonkérése	Év elején, év végén	Max. 2x45 perc	Tájékoztató jellegű	

- A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

<u>Teljesítmény</u>	<u>Érdemjegy</u>
0-33 %:	elégtelen (1)
34-50 %:	elégséges (2)
51-75 %:	közepes (3)
76-90 %:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

3.5.4 A „Dráma és színház” értékelése, minősítése

					Értékelése
	5.	6.	7.	8.	Félévkor, év végén
Dráma és színház		+			„aktívan részt vett” / „részt vett”

E tantárgy tanítása néhány olyan **sajátossággal** bír, amelyek a hagyományostól eltérő munkaformát, módszert tesznek szükségessé.

A továbbhaladás feltételeit részletezve a tantárgy tantervében találjuk.

3.5.5 Az otthoni (napközis) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai

Az ismeretanyag átadásának színhelye alapvetően a tanítási óra. Azonban a készségek kialakításának és a gyakorlat megszerzésének a lehetősége nem korlátozódhat csak a tanórára. A fent említett jártasságok nagy részét csak rendszeres, kitartó munkával lehet elérni, mely elképzelhetetlen az otthoni gyakorlás nélkül. Ezért a tantárgyak legtöbbszörénél szükséges a rendszeres házi feladat.

A házi feladat lehet:

szóbeli vagy
írásbeli munka, vagy
egyszerre mindkettő

Évf.	Elvei	Írásbeli / Szóbeli	Korlátai
1-4.	A tanult tananyag begyakorlását szolgálja és ahhoz kapcsolódik. (készség – és képességfejlesztés). Lehetőség szerint képességek alapján differenciált házi feladat adása.	Az írásbeli és szóbeli házi feladatok arányát a tantárgy jellegéből adódóan határozzuk meg, a tanulók terhelhetőségét és képességét maximálisan figyelembe véve.	A projekt és a témahéthez kapcsolódóan a tanulóknak szorgalmi feladat, gyűjtőmunka adható.
5-8.	A tanult és megértett tananyag begyakorlását szolgálja és ahhoz kapcsolódik. (készség – és képességfejlesztés) Lehetőség szerint képességek alapján differenciált házi feladat adása.		

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;
- a tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.

A szaktanár adhat fel úgynevezett szorgalmi, alkotó és kreatív házi feladatot is.

A házi feladat ellenőrzése:

- A szóbeli házi feladatok ellenőrzése legtöbbször szóbeli feleletek formájában történik.
- Az otthoni írásbeli munkákat minden esetben ellenőrizni kell.

Az otthoni feladatok jellege függ a tantárgy sajátosságától.

Házi feladatok lehetnek:

- feladatgyűjteményből adott feladatok,
- tankönyvi kérdésekre adandó válaszok,
- vázlatkészítés,
- leíró vagy elemző munkák,
- házi dolgozat,
- gyűjtő- vagy kutatómunka, illetve
- számítógépes feladat
- önértékelés.

A napközis felkészülés elvei

A napközi otthon a tanulók iskolai előmenetelét két tényezővel biztosítja:

- szervezett közösségben nevelő vezetésével készülnek fel a másnapi tanóra

- a tanulók felkészülését rendszeresen ellenőrzik.

A napköziben az oktatás alábbi alkotóelemeinek kell érvényre jutnia:

- A tanulási feltételek biztosítása nevelői közreműködéssel, a tanulók motiválásával és a tanulási cél kitűzésével.
- Csendes önálló tanulás, szükség esetén egyéni segítségnyújtás az arra rászorulóknak a többi tanuló zavarása nélkül.
- Pihenő, kikacsolódás ellenőrzéssel egybekötve. A folyamatos tanulás 45 percnél hosszabb nem lehet. Itt szünetet kell beiktatni még akkor is, ha a feladatok további egyéni tanulással végezhetőek el. A pihenő egészségügyi szükségleteket kielégítő szakasza után a tanulás kötetlenebb szakasza következhet, amikor a tanulók összehasonlíthatják feladataikat, a hibákat egyénileg kijavítják, egymásnak felmondják a szóbeli leckét.
- A tanulás értékelésénél a gyermek saját egyéni teljesítményéhez való viszonyítása a döntő. Hatása akkor igazán kedvező, ha kiemeli a pozitívumot jelzi a hiányt és konkrétan rámutat arra, hogy miként lehet javítani a jelenlegi teljesítményen. Lényeges felhívni a figyelmet a tanulási technikák eredményeire vagy hiányaira.

3.5.6 Projekt és témahét értékelése

A projektoktatás tanítási-tanulási folyamat megszervezésének az a formája, amelyben a művelődési folyamatok részeként olyan **konkrét, a résztvevők általi közös tevékenység keretében meghatározott, főbb lépéseiben megtervezett és elfogadott feladatok** kerülnek megvalósításra, amelyek lehetővé teszik a **problémamegoldó gondolkodás, a tervszerű cselekvés, az önállóság, a kooperációs- és kommunikációs képesség** (tovább) fejlesztését.

Formái: Egy tanévben legalább 1 témahetet vagy projektet valósítunk meg.

A projektnek mindig kell, hogy legyen produktuma.

Rendje:

- A téma meghatározása
- A projektmunka tervezése
- A téma feldolgozása
- Az eredmények bemutatása
- Értékelés

Ennek előkészítésére tanárokból, tanulókból, esetleg szülőkből vagy külső szakértőkből álló munkacsoport dolgozhatja ki azokat a javaslatokat, amelyekből a tanulók kiválasztják az érdeklődésüknek leginkább megfelelő projekttemákat. Ezt követően több napon át folyik az "alkotás" elkészítése. Ezt aztán az utolsó napon az iskolaközösség és a téma iránt érdeklődő külső résztvevők jelenlétében kerül bemutatásra: egy kisebb színdarab, vagy táncjáték, az elkészített különböző jellegű művészeti (képzőművészeti, fotó, videó) kézműves, kertészeti munkák, vagy ökológiai, szociális, földrajzi jellegű terepgyakorlatok

stb. eredményeit bemutató előadás vagy kiállítás keretében. Ebbe a körbe minden, olyan jellegű tevékenység is bevonható, amely pedagógiai szempontból felhasználhatónak tűnik, illetve viszonylag könnyen megvalósítható.

Korlátai: Az otthoni internet hozzáférés lehetősége nem biztosított minden tanuló számára

A projekt, témahét értékelése

A zárás és értékelés magában foglalja a projekt bemutatását, valamint a bemutatott produktumok értékelését.

Az értékelés kritériumait előre közölni kell a tanulókkal.

A **PRODUKTUM** bemutatásával kezdődik a projektmunka értékelő szakasza, ahol fontos az önértékelés, egymás munkájának pozitív szemléletű mérése

Értékelni kell a munkát a

- **produktum szempontjából** - mennyire volt elégedett a közönség?
- **tanulás szempontjából** – milyen folyamatok játszódtak le a megvalósítás folyamatában?
- **társas kapcsolatok szempontjából** – hogyan tudott együttműködni a csapat? Voltak –e konfliktusok? Képesek voltak-e megoldani ezeket?

Projektmunka értékelésének jellemzői

- Projekt típusú tervezés – rendszeres értékelés – folyamatos korrekció
- Pedagógus szerepe az értékelésben is megváltozott – a közösség feladata az értékelés
- Cél, hogy minden tanuló maga lássa, hogy megkonstruált tudása mennyire használható

Értékelési szempontok

- Mennyire volt önálló a munkavégzés?
- Mennyire fejtették ki szabadon a véleményüket?
- Együttműködés foka
- Saját ötletek
- Önbizalom
- Bírálat feldolgozása
- Dominancia
- Vitakészség
- Megalapozott ítéletalkotás
- Kitartás

Az értékelés szempontjait a projektmunka megkezdése előtt ismerjék meg a tanulók!

A projektmunka értékelésének jellemzői

- Azokat az eszközöket részesítsük előnyben, melyek sokszínű teljesítmények értékelésére alkalmasak
- Komplex, átfogó értékelési formák
- Az értékelési kritériumoknak is rugalmasnak kell lenniük

Tanulói értékelés

- Önértékelés
- Társértékelés
- Projektfolyamat értékelése

Tanulói értékelés - önértékelés

- Kérdőív - mintakérdések
- Kompetencialista - állítások sorozata

Tanulói értékelés - társértékelés

- Az önértékelés szempontjai itt is alkalmazhatóak.
- Az ön- és társértékelés ugyanazzal az értékelő eszközzel is történhet (pl. egy db táblázat több különböző oszlopában).

Tanulói értékelés – projektfolyamat értékelése

- A munka végén a tanulónak vissza kell csatolniuk projekttervükhöz: le kell írniuk a munkafolyamat fázisait, és célzott kérdések mentén összegző beszámolót kell megfogalmazniuk.

Tanári értékelés

- Az értékelőlapot kialakíthatjuk úgy, hogy az minden projekt értékeléséhez alkalmas legyen, de készíthetünk az adott projektre szabott értékelőlapot is.
- Az értékelés lehet szöveges és/vagy pontozásos, utóbbi akkor javasolt, ha osztályzásra is szükség van.

Tanári értékelés

- Projektfolyamat értékelése
- Projekttermék értékelése
- Prezentáció értékelése

Tanári értékelés - Projekttermék értékelése

- Általánosan megfogalmazott és visszatérő kritériumok könnyítik.
- Fontos a szakmai-tartalmi és az esztétikai kritériumok közötti arány megtalálása.
- Szakmai minőség: terjedelem, alaposág
- Felhasznált források sokszínűsége, mennyisége
- Megvalósítás: grafika, esztétikum, ötletesség

Tanári értékelés – Prezentáció értékelése

- Ne mosódjon össze a termék értékelésével!
- Szempontok lehetnek:

- A prezentáció felépítése
- Kommunikáció
- Eszköz/technika használata
- Szakmai minőség

Az egyes szempontok súlyozása nagyban függ a prezentáció jellegétől.

3.5.7 Az iskolai jutalmazás és büntetés

Azt a tanulót, aki képességihez mérten

példamutató magatartást tanúsít,
 vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
 vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
 vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken,
 vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
 vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és
 növeléséhez az iskola **jutalmazás**ban részesítheti.

Az iskolai jutalmazás formái

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretet adhatók:

szaktanári dicséret,
 napközis nevelői dicséret,
 osztályfőnöki dicséret,
 igazgatói dicséret,
 nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett
 tanulók a tanév végén

szaktárgyi teljesítményért,
 példamutató magatartásért,
 kiemelkedő szorgalomért,
 példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért,
 kiemelkedő közösségi munkáért dicséretben részesíthetők.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Az iskola legkiemelkedőbb teljesítményt nyújtó diákjai különböző elismerésekben
 részesülnek, melynek átadására ünnepélyes keretek között a ballagási, tanévzáró
 ünnepélyen kerül sor.

"Az év végzős diákja" címet az a 8. osztályos tanuló kapja, aki az osztálytársai szavazata alapján a legeredményesebb munkát végezte a tanulásban illetve a közösségért végzett tevékenysége is kiemelkedő volt. A díj a ballagáson kerül átadásra.

"Az év legsikeresebb tanulója" címet a diákönkormányzat és a nevelőtestület szavazatai alapján lehet elnyerni. Feltétele: Kimagasló tanulmányi eredmény, versenyen való részvétel, példamutató magatartás. A díj átadása az évzárón történik.

"Az év legeredményesebb sportolója" címet kaphatja az a tanuló, aki kiemelkedő sporteredményt ért el az adott tanévben valamilyen sportágban, és a tanulmányi eredménye is jó. A díj átadása szintén az évzárón történik.

„A közösségért végzett munkáért” címet az a tanuló kapja, aki társai szavazatai alapján a legtöbbet tett osztálya közösségeért az adott tanévben.

"Jó tanuló, jó sportoló" címet az a tanuló kaphatja meg, aki mind a tanulásban, mind a sportolásban kiváló eredményt ér el.

Nem minden díj kerül minden évben átadásra. Egy díjat tanulmányai ideje alatt egy tanuló csak egyszer kaphat meg

Azt a tanulót, aki

tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
vagy a házirend előírásait megszegi,
vagy igazolatlanul mulaszt,
vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, **büntetésben** lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:

szaktanári figyelmeztetés;
napközis nevelői figyelmeztetés;
osztályfőnöki figyelmeztetés;
osztályfőnöki intés;
osztályfőnöki megrovás;
igazgatói figyelmeztetés;
igazgatói intés;
igazgatói megrovás;
tantestületi figyelmeztetés;
tantestületi intés;
tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkezen és súlyosan megszegi, ellene **a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény** rendelkezései alapján fegyelmi eljárás indítható. A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

3.5.8 Értékelés a napköziben

1. Tanulásban:

önálló
irányításra van szüksége
tanulásban önálló munkára képtelen, kevés vagy sok segítséget igényel
figyelme tartós
csak rövid ideig képes koncentráltan dolgozni
szorgalmas
kötelességtudó
csak ösztönzésre kezd hozzá a munkához
csak többszöri felszólításra kezdi el a munkát

2. Munkavégzése:

egyenletes
lassú
írásbeli munkáját gondosan, esztétikusan készíti el
pontosságra, helyességre törekszik
hanyag,
hibátlanul, kevés hibával, sok hibával dolgozik
csendben tanul
keveset beszélget
állandó beszélgetésével zavarja a társait
szívesen segít társainak

3. Munkafegyelme:

kitartó
közepes
gyenge

4. Foglalkozások:

szervezett foglalkozásokon szívesen vesz részt, érdeklődő
szervezett foglalkozásokon nem vesz részt szívesen
kezdeményező
visszahúzódó
elutasító
rendbontó
kötekedő

5. Magatartása és társaihoz való viszonya:

tisztelettudó
illedelmes
előzékeny
barátságos
segítőképz
udvarias
fegyelmezett
kiegyensúlyozott
visszahúzódó
agresszív
kötekedő
önző
tisztelen

3.6 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.

Ennek alapján az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében. Az órai foglalkozásokról csak a versenyengedéllyel rendelkező igazolt sportoló lehet igazoltan távol, amennyiben az adott időpontban versenye vagy edzése van.⁵

3.7 Az általános iskolában tanuló gyermekek fizikai állapotának mérése

1. A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon, tanévenként két alkalommal szeptember, illetve május hónapban.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során leképezhetők az egyes képességeknél felmerülő hiányosságok.

Az így feltárt problémás területek a gyerekek életmódjának ismeretével kiegészítve megfelelő kiindulási alapot biztosítanak az egyén, illetve a közösség felzárkóztató, fejlesztő tervének elkészítéséhez.

2. A tanulók eredményeit egy táblázat alapján lehet értékelni. A mérések eredményeit pontokká alakítva különböző kategóriákba sorolja a pillanatnyi fizikai állapotukat: „igen gyenge”- gyenge- elfogadható-jó- kiváló”. A kategóriákhoz tartozó elemzés illetve magyarázat az „Útmutató a tanulók fizikai és motorikus képességeinek méréséhez” című OM által kiadott segédanyagban található meg.

A teszteredményekből a diákok felvilágosítást kapnak, mely alapján nyomon követhetik saját fittségi állapotuk alakulását, fejlődését.

A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, és ezt az értesítő könyvön keresztül a szülők tudomására hozzák.

⁵ A 2024. évi XXV.törvény 34.§-a módosította a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27.§ (11) bekezdését.

A NEMZETI EGYSÉGES TANULÓI FITTSÉGI TESZT (NETFIT)

1. A tesztrendszer összeállításának szempontjai

A NETFIT egy olyan országosan egységes módszertani alapokon nyugvó diagnosztikus értékelő rendszer, amely segítségével a tanulók egészségközpontú fizikai fittségi állapota mérhető és értékelhető.

A NETFIT ezen túlmenően az egészséggel kapcsolatos fittségi állapotot átfogóan jellemző mérési, értékelési és visszajelentő rendszer is, amely lehetővé teszi a személyre szabott egyéni értékelést a tanulók egészségközpontú fittségi állapotáról.

A pedagógiai eszközként történő alkalmazása lehetővé teszi a tanulók fizikai fittséggel kapcsolatos ismereteinek bővítését, egészséggel és testmozgással kapcsolatos attitűdjének formálását.

A NETFIT a tanulók fizikai fittségi állapotát az egyes tesztektől, nemtől és életkortól függően változó külső kritériumértékek alapján felállított úgynevezett egészségsztenderdekhez viszonyítja. Az egészségsztenderdek olyan teljesítménymínimum értékek, amelyeket teljesítve a tanuló egészséges fittségi zónába kerül. Amennyiben a tanuló egy tesztben nem éri el az adott sztenderd értéket, úgy a teljesítménye a fejlesztési, vagy fokozott fejlesztési zónába kerül. A fejlesztési és a fokozott fejlesztési zóna felhívja a tanuló, a törvényes képviselő (szülő), az iskola testnevelést tanító pedagógusainak, valamint az iskola-egészségügyi ellátásban részt vevő védőnő figyelmét arra, hogy a tanuló esetében az adott képesség, fittségi összetevő esetében beavatkozás, specifikus egyéni fejlesztés lehet indokolt.

NETFIT elsődlegesen az egészséghez szükséges fittségi állapot elérését, megőrzését, javítását (fejlesztését) célozza a tanulók fizikai aktivitási szintjének növelésén keresztül. Mivel az egészséggel kapcsolatos fittségi állapot fejlesztését az iskolai testnevelésben nemtől, kortól, testi adottságoktól függetlenül mindenki számára biztosítani kell, a NETFIT alapvető célja, hogy a rendszeres és egész életen át tartó fizikai aktivitás igénye a tanulók életmódjába, egészségmagatartásába épüljön.

A NETFIT a tanulók számára megkönnyíti és segíti a fizikai aktivitással és fittséggel kapcsolatos ismeretek elsajátítását is. A NETFIT céljainak, összetevőinek, tanulók általi megismerése, így különösen a tesztrendszer rendszeres (oktatási céllal történő) felhasználása önmagában is növeli annak valószínűségét, hogy a rendszeres testmozgás beépül a tanulók mindennapi életébe, saját egészségük megőrzése érdekében.

A NETFIT alkalmazását informatikai alapú komplex visszajelentő és értékelő rendszer támogatja. A támogató rendszer célja, hogy a mérések tényleges pedagógiai célt szolgáljanak, és kedvezően hassanak a tanulói, valamint a tanári, tanítói tevékenységre, összességében pedig a tanulási -tanítási folyamatra.

Ennek megfelelően az egyes tanévekben a fizikai - fittségi mérések lebonyolítását és a mérési eredmények rögzítését követően az aktuális, saját fittségi szintjéről szóló értékeléshez minden tanuló hozzáfér. A közvetlen és személyre szabott visszajelzés segíti a tanulókat a saját, személyre szabott fizikai - fittségi programtervezésben.

Az iskola testnevelést tanító pedagógusai az értékelést szolgáló rendszerelemet használva egyénileg azonosíthatják a tanulók erős és fejlesztésre szoruló oldalait a fizikai - fittségük tekintetében, és a mért eredményeket figyelembe véve közösen megtervezik és alakítják a testnevelés órák egyéni fejlesztési igényeket figyelembe vevő programját.

A NETFIT a szülők számára is biztosítani képes annak lehetőségét, hogy közvetlenül tájékoztatást kapjanak és tájékozódhassanak gyermekeik fizikai - fittségi szintjéről. A szülők számára is biztosított visszajelzés, visszacsatolás lehetősége a rendszer lényegi eleme, hiszen felhívja a figyelmet a gyermek fittségi állapotával, rendszeres testmozgásával kapcsolatos közös felelősségre.

A NETFIT ösztönözni képes azt, hogy a tanulók fizikai - fittségi szintjének javítása érdekében egészségfejlesztési hálózat jöjjön létre és működjön a tanulók, a tanulók szülei és az érintett pedagógusok, valamint (akár) a védőnők között. A NETFIT által célzott ideális pedagógiai felhasználás módja az, ha a visszacsatoló és értékelő rendszerelem adatainak elemzését, értékelését a hálózat tagjai közösen végzik el.

A NETFIT alkalmazását igazgatási, statisztikai lekérdezési lehetőségeket biztosító alrendszer is támogatja, amelyen keresztül az érintettek számára egyszerűen nyomon követhetővé válik a tanulók anonimizált fittségi eredményeinek alakulása, változása, amely alapján célzott intervenciós programok valósíthatók meg.

Az iskola testnevelést tanító pedagógusai az általuk elérhető kumulált (statisztikai) adatokat elemezve javaslatot tehetnek a pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program és helyi tanterv módosítására, de a rendszer támogatni képes a szaktanácsadásban, (testnevelés) tantárgygondozásban részt vevők munkáját is.

2. A NETFIT tartalmi területei

A NETFIT®-et alkotó tesztek áttekintése

A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak. A négy profil egészében jellemzi egy tanuló egészségközpontú fittségi állapotát. Az egyes profilok különböző számú tesztet tartalmaznak. A testösszetétel és tápláltsági profil 3 db mérést, az aerob fittségi (állóképességi) profil 1 db tesztet, a vázizomzat fittségi profil 5 db tesztet, míg a hajlékonysági profil 1 db tesztet tartalmaz.

2.1. Testösszetétel és tápláltsági profil

Az elhízás és túlsúly előfordulási gyakorisága ma már a gyermekek, tanulók tekintetében is jelentős mértékű. A testösszetétel kedvezőtlen irányú változása szoros összefüggést mutat a csökkenő fizikai aktivitással és a helytelen táplálkozással. A magas testzsírtartalom megnöveli a szív - és érrendszeri megbetegedések, a 2 -es típusú cukorbetegség, a daganatos megbetegedések és egyes pszichológiai betegségek kialakulásának kockázatát. A túlsúlyosság és egyéb érrendszeri megbetegedést kiváltó kockázati tényezők megjelenése az egész élettartamra kihat, így különösen fontos hangsúlyt fektetni a testösszetétel vizsgálatára az átfogó, egészséggel összefüggő fittségi profil kialakításában. Mint a fizikai - fittségi állapot minden dimenziója, a testösszetétel is hatással van az egészségi állapotra (már gyermekkorban is), és rendszeres fizikai aktivitással kedvező irányba mozdítható. A NETFIT testösszetételi és tápláltsági profilja tartalmazza a testtömeg és testmagasság értékekből számított testtömeg - indexet és a testzsírszázalék értéket.

Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)

Testmagasság mérése

Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék

2.2. Aerob fittségi (állóképességi) profil

Az aerob fittségi profil a 20, vagy 15 méteres állóképességi ingafutás eredménye

alapján becsült aerob kapacitás minősítését tartalmazza, amely az egyik a legfontosabb eleme a NETFIT -nek.

Az aerob kapacitás kiváló mutatója a légzőszervrendszer és a keringési rendszer állapotának, értékét befolyásolja a szervezet oxigénszállító és oxigén – felhasználási képessége. Az aerob kapacitás szintjét meghatározó adatok összefüggésben állnak a metabolikus szindróma megjelenésével, amely olyan tényezők (például magas triglicerid-szint, magas vérnyomás, magas inzulinszint) yüttes

előfordulását jelenti, amely növeli a cukorbetegség és a keringési megbetegedések kialakulásának kockázatát. Számos tanulmány bizonyítja, hogy a megfelelő szintű aerob fittségi szint védőfaktorként szolgál a betegségek magas vérnyomás, szívkoszorúér megbetegedések, kóros elhízás, cukorbetegség, és több más egészségügyi probléma kialakulásában, még a túlsúlyos egyének között is.

Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

2.3. Vázizomzat fittségi profil

A vázizomzat fittségi profil az egyes izomcsoportok erejére és erő – állóképességére vonatkozik. A nem megfelelő szintű izomerő, erő-állóképesség

sérülésveszélyhez, mozgásszervi megbetegedések kialakulásához, hátfájdalmakhoz vezethet a későbbi életkorban. A felsőtest, így a törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága fontos szerepet játszik a deréktáj megfelelő működésében, a megfelelő testtartás kialakításában, és a derékfájdalmak megelőzésében. A NETFIT tesztek közül a vázizomzat fittségével a kézi szorítóerő mérés, a helyből távolugrás teszt, az ütemezett hasizom teszt, az ütemezett fekvőtámasz teszt és a törzsemelés teszt foglalkozik.

Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége

Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága

Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje

Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje

Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

2.4. Hajlékonysági profil

A testtartásért felelős izmok kellő ereje és nyújthatósága, valamint a megfelelő ízületi mozgásterjedelem fenntartása fontos a mozgató rendszer egészségének

megőrzése érdekében. A NETFIT - ben használt hajlékonysági teszt esetében a mérés egy időben csak az egyik oldalt érinti, így meghatározható a térdhajlító izmok nyújthatóságában fellépő bármilyen eltérés a két oldal között és elkerülhető mindkét térd egyidejű hyperextenziója. A teszt megbízható eredményekkel szolgál a térdhajlító izmok nyújthatóságáról.

Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

A NETFIT® segítségével ráirányíthatjuk mind a tanulók, mind a szülők figyelmét a rendszeres testmozgás és a sport kiemelkedő szerepére az egészség fejlesztése és megőrzése érdekében.

3.Gondolkodási műveletek

A NETFIT hozzájárul ahhoz, hogy a testnevelés és sport műveltségterület egyes kognitív tartalmi tanórai keretek között bővítésre kerüljenek, figyelembe véve az életkori sajátosságokat. A tesztrendszer –különösen visszajelentő üzeneteinek tanórai keretek között történő egyéni, páros, csoportos, kooperatív feldolgozása által –pedagógiai értelemben, motivációs eszközként alkalmas a tanulók fizikai fittséggel kapcsolatos attitűdjeinek formálására, ismereteinek bővítésére. Az 5. és azt követő évfolyamokon a tanulók az alábbi ismeretek és attitűdök birtokába juthatnak a NETFIT használatán keresztül.

A pályatesztek tanórai keretek között történő egyéni, páros, csoportos, kooperatív módon történő elsajátítása, feldolgozása során a NETFIT alkalmas a testnevelés és sport

műveltség terület alapelveivel összhangban tanulók széleskörű mozgásműveltségének fejlesztésére is.

Ennek megfelelően az 5-8. évfolyamon a tanuló már képes a NETFIT pályatesztek helyes kivitelezésére, és képes önmagának célt állítva alkalmazni azt. Képes továbbá egy társát segíteni, teszt szituációban. 9-12. évfolyamon a tanuló képes a pedagógus irányítása mellett, később önállóan a NETFIT tesztrendszer felhasználásával önálló fejlesztési (mozgás, fittségi edzés) program kialakítására.

4. A NETFIT mérések megszervezése

4.1. A tanulók aerob kapacitására és vázizomzatának fittségére vonatkozó (pálya)tesztek

A tanulók aerob kapacitására és vázizomzatának fittségére vonatkozó méréseket testnevelés tanórai keretek között kell elvégezni, a testnevelés és sport műveltségterületi oktatás (tanóra) helyszínéül szolgáló sportés szabadidős programok szervezésére rendszeresített iskolai infrastruktúrában zárt helyiségben, vagy alkalmas szabadtéri területen. A (pálya) tesztek lebonyolítása előtt a tanulóknak bemelegítő gyakorlatokat kell végezniük olyan módon, hogy a gyakorlatok terhelése ne befolyásolja kedvezőtlenül a teszteredményt. A tesztméréseket akkor lehet lebonyolítani, ha a tanulók megfelelő elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkeznek a tesztek végrehajtását illetően.

A mérések lebonyolíthatóak egyéni, illetve csoportos formában. A tesztek végrehajtását kizárólag az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa ellenőrizheti.

4.2. A tanulók testösszetételére vonatkozó (antropometriai) mérések

Az antropometriai mérések elvégzéséhez szükséges feltételeket a nevelési - oktatási intézmény biztosítja. Az antropometriai méréseket az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa végzi. A mérést a testnevelés tanórán folytatja le.

A NETFIT lebonyolítására fordítható ajánlott időkeret 4 - 8 tanítási óra/osztály vagy tanulócsoport.

4.3. A mérési eredmények rögzítése és feltöltése

A mérési eredmények mindegyikét a mindenkori tanév rendjéről szóló rendeletben meghatározott mérési időszak utolsó napjának 24. órájáig fel kell tölteni a NETFIT - et támogató informatikai rendszerbe.

A mérési eredményeket egyéni, vagy csoportos értékelő lapokon kell rögzíteni. Az eredményeket a NETFIT rendszerből letöltött és előre kinyomtatott adatlapokra – vagy amennyiben annak infrastrukturális feltételei adottak, közvetlenül a NETFIT - et támogató informatikai rendszerbe – az iskola testnevelés tantárgyat tanító, méréseket lefolytató pedagógusa tölti fel.

Az előre kinyomtatott adatlapokon előzetesen rögzített mérési eredmények NETFIT-et támogató informatikai rendszerbe történő feltöltésének egyik módja az lehet, ha a mérést lefolytató pedagógus – mint az informatikai rendszerben az adatok rögzítésére jogosultságot szerzett felhasználó – a web-alapú felületen, a kötött munkaidőben, vagy a munkaidő fennmaradó részében maga gondoskodik.

4.4. A mérési eredmények értékelése

A NETFIT rendszerbe feltöltött anonimizált tanulói eredményeket a NETFIT-et támogató informatikai rendszer automatikusan kiértékeli. A feltöltött eredményekhez, és az azok értékelését tartalmazó adatlaphoz a tanuló (mérési azonosítója használatával) a rendszer felhasználójaként hozzáfér.

3.8 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Az egészséges életmódra nevelés keretében kívánjuk fejleszteni – elsősorban osztályfőnöki órákon, másrészt a szociálisan hátrányos helyzetű diákokkal való egyéni foglalkozás alkalmával – az alábbi képességeket és készségeket:

- érzelmek alkotó kezelése,
- a stressz kezelés,
- az önismeret, önbecsülés megerősítése,
- a célok megfogalmazása és kivitelezése,
- a konfliktuskezelés,
- a problémamegoldás, a döntéshozás,
- a kortárscsoport nyomásának kezelése,
- a segítségkérés és segítségnyújtás módjának megismerése,
- az elutasítási készségek fejlesztése.

Az egészségfejlesztési tevékenységünk célja az egészséggel kapcsolatos egyéni és közösségi érzékenység fokozása, az egészséges életstílusok elterjesztése és olyan környezeti körülmények kialakítása, melyek elősegítik az egészség feltételeinek létrejöttét. Az egészségkultúra összetevői, amelyre nevelő munkánkban kiemelt figyelmet fordítunk:

- az egészséges táplálkozás,
- a rendszeres testmozgás,
- a higiénés magatartás,
- tartózkodás az egészségkárosító anyagok szervezetbe juttatásától.

A helyes táplálkozás ismérvei a rendszeresség, az ebéd megfelelő minősége, a zöldség és gyümölcsfogyasztás, valamint a megfelelő étkezési körülmények. Az elméleti ismereteket tanulóink elsajátítják a biológia órán, összekötve a táplálkozási zavarokról tartott előadásokkal, melyet meghívott szakemberek tartanak. Iskolai konyhánk

üzemeltetői sokat tesznek a megfelelő minőségű (rostokban, vitaminokban és fehérjékben gazdag) ebéddel, a rendszeres zöldség- és gyümölcsfogyasztás és a sószegény táplálkozás biztosításával a feladat megvalósításához. Az iskola vezetése a megfelelő étkezési körülmények, az ebédlő igényes kialakítását és működését biztosítja.

A rendszeres testmozgás az egészséges embereknek is elengedhetetlenül fontos, elsősorban kedvező élettani hatásai miatt, de egyéb előnyökkel is jár: megfelelő erőnlét, mentális kiegyensúlyozottság, fittség, de nem utolsósorban kiváló szórakozás és hasznos időtöltés is. Ezeket az elveket tantestületünk magáénak vallja, és a napi rendszeres testmozgást igyekszik biztosítani diákjaink számára. Diákjainknak lehetősége van a sportpályánk használatára, a testnevelő kollégákkal egyeztetve. Az iskolában a diákok szabadon használhatnak ping-pong asztalokat.

A higiénias magatartás fogalma nagyon széleskörű. Az iskolai egészségfejlesztésben a legfontosabbnak tartott területei a személyi-, környezet-, szexuál- és mentálhigiénia. A személyi higiénia területét a biológia tantárgy oktatása során többször említjük, a tanulók ismereteit fokozatosan bővítve. A rendszeres kézmosás feltételeinek biztosításáért a takarítószemélyzet felelős, folyékony szappanok, WC papír, papírkéztörölő minden diákunk számára elérhető. A tevékenység megelőző jellegében szerepet játszik az évenkénti iskolaforgászati szűrés is. A környezethigiénia része a fent említett higiéniai eszközök hozzáférhetővé tétele az iskolában a diákok számára, az iskola padlózatának rendszeres tisztítása és fertőtlenítése, valamint a szennyfogó szőnyegek használata. Iskolánkban ennek felelősei a takarító személyzet tagjai. A szexuálhigiénia és mentálhigiénia témájával a diákok osztályfőnöki órákon az , igény esetén az ifjúsági védőnő segítségével önismereti foglalkozások formájában találkozhatnak, hittan és etika órákon az emberi érzelmekről esik szó, biológia órák keretében pedig elméleti áttekintést kapnak a nemi működésről, születésszabályozásról, betegségekről.

Természetesen az ismeretek bővítése folyamatos, minden évfolyamon foglalkozunk a témával. Az egészségkultúra lényeges eleme a tartózkodás az egészségkárosító anyagok szervezetbe juttatásától. A véletlenszerű mérgezéseket az iskolában kizárja a konyhai dolgozók pontos és jól átgondolt, a szabályoknak mindenben megfelelő működése, valamint a vegyszert is tartalmazó szertárak zárhatósága, és a személyi felelősök rendszere. Az egészségkárosító anyagok tudatos használatának megelőzése már komolyabb feladat. Az alkohol- és drogfogyasztás egészségnevelési vonatkozásának ellentmondásos jelensége a társadalmi gyakorlat és az iskolai élet különbözősége. Kiemelt figyelmet fordítunk a napjainkban könnyen és olcsón elérhető szintetikus drogok veszélyességének és kiszámíthatatlanságának megtanítására, valamint arra, hogy diákjaink képesek legyenek felismerni a drogok hatása alatt álló embert, valamint megtenni a legszükségesebb és a legsürgetőbb teendőket az adott helyzet kezelésére. A megelőző órákat megtartjuk mind osztályfőnöki, mind biológiaórán, és a tantestület pedig pozitív mintát ad a kérdésben, amely rendkívül fontos eleme egészségnevelési elveinknek.

A környezeti nevelés pedagógiai célkitűzései az alábbiak:

- szemléletformálás és ezzel együtt a környezettudatos gondolkodás kialakítása
- ismeretközvetítés és ezzel együtt az aktív állampolgárrá nevelés
- helyi környezeti problémák megismertetése, megoldása, illetve a helyi környezeti értékek megismertetése és az aktív megóvás
- fenntartható fejlődés előmozdítása

A környezeti nevelés tartalma és tanulási módszerei között hangsúlyos a jövővel való foglalkozás (lokális és globális jövő – személyi jövőkép). Ennek érdekében a mentálhigiénés szakértő tarthat önismereti órát, a biológia tantárgy keretein belül sor kerül az ökológiai alapfogalmak és rendszerek megismertetésére, valamint hittan órákon fontos kérdéskört – „én és a többiek”, „én és a közösségem”, „én és az egyház” – járnak körbe tanulóink.

Környezeti nevelésünk szempontjai az alábbiak:

- Legyen az egész életen át tartó *intézményes és nem-intézményes formában egyaránt fontos, hiszen a tanórai tevékenységen kívül is mindig megjelennek a helyi környezeti problémák.*
- Legyen interdiszciplináris (tudomány- és tantárgyközi megközelítés) *nemcsak földrajz és biológia órán téma a környezeti nevelés, hanem más tudományterületeken is*
- Legyen egyszerre „lokális” és „globális”
- Legyen egyszerre „aktuális” és „jövő orientált”
- Legyen rendszerszemléletű
Neveljen együttműködésre- a teljes iskolai munkán végigvonul a kooperációra nevelés.
- Neveljen problémamegoldásra
- Neveljen új értékrendszerre

sokszor kell tudatosítanunk: „az egészség érték”, „fontos a tiszta levegő, talaj, ivóvíz”, „az emberi értékek védelme”– tulajdonképpen ez a teljes nevelési munkánk célja.

3.9 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.

- A rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítésének formái:
 - ingyenes tankönyvellátás biztosítása a jogszabályok által meghatározott módon,
 - tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
 - kedvezményes ebéd biztosítása,
 - javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.
- Mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Az életmód-program keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Törekszünk arra, hogy minél több pedagógus szerezzon alapos ismereteket a sikeres kábítószer-ellenes program megvalósításához.
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Feladatai közé tartozik az iskola egészségnevelési programjának segítése.

A tanulási esélyegyenlőség biztosításának elvei

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez iskolánknak (a fenntartóval, a családdal, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítania a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;
- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül;

- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása; egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, iskolánk befogadó intézmény

Az iskolánkban viszonylag sok a hátrányos helyzetű tanuló. Ennek ellenére folyamatosan gondot fordítunk arra, hogy lehetőségünk szerint segítsük a hátrányok enyhítését. Ennek érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazza tantestületünk:

- Az osztályfőnökök ismerjék meg a tanulók szociális helyzetét még az első év elején.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulókra. Helyzetük felismerését a velünk legszorosabb kapcsolatban lévő általános iskolákkal kötött szerződésekkel segítjük.
- Egyéni elbeszélgetésekkel, a szülőkkel való találkozásokkal segítjük a tanulók beilleszkedését a közösségbe.
- A problematikus esetekben szakember (mentálhigiénés szakember, pszichológus) segítségét vesszük igénybe.
- Az iskolaorvos, a védőnő és az osztályfőnök együttműködnek a problémák megoldásában. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

Iskolánk befogadó intézmény, mert pedagógiai programunkban megjelennek a differenciált és az egyéni fejlődést biztosító módszertani eljárások. Intézményünk vezetése és tantestülete felvállalja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését és oktatását, számunkra személyre szabott értékelési és követési rendszert biztosítunk. Nevelésük során az esélyegyenlőség feltétlen biztosítására fenntartónk esélyegyenlőségi intézkedési terve, illetve saját esélyegyenlőségi tervünk tartalmaz előírásokat.

1. sz. melléklet: A szöveges értékelés értékelőlapjai

1. osztály (félévi/év végi)

Magatartás:

- **Társas kapcsolataiban:** figyelmes – barátságos – együttműködő – türelmes – közömbös – türelmetlen – goromba
- **Felnőttekhez való viszonyában:** együttműködő – udvarias – segítőkész – viselkedése gyakran kifogásolható
- **Tanórán:** aktív – fegyelmezett – együttműködő – passzív – fegyelmezetlen – rendbontó
- **Tanórán kívül:** együttműködő – fegyelmezett – fegyelmezetlen – rendbontó

Magatartása összességében: példás – jó – változó – rossz

Szorgalom:

- **Tanuláshoz való viszonya:** aktív – érdeklődő – kötelességtudó – felületes – érdektelen – hanyag
- **A tanulásban:** önálló – kitartó – gyakran szorul segítségre – önállótlan
- **Munkája csoportban:** aktív – kezdeményező – irányító – kreatív – együttműködő – segítőkész – passzív – hárító – hátráltató
- **Házi feladatát:** elkészíti – alkalmanként elfelejti – gyakran nem készíti el
- **Felszerelése:** általában hiánytalan – néha hiányos – gyakran hiányos

Szorgalma összességében: példás – jó – változó – hanyag

Szövegértés-szövegalkotás:

- **Hangképzés:** pontos – javítást igénylő – logopédus által fejlesztésre szorul
- **Beszéde:** érthető – nehezen érthető
Beszédtempója: megfelelő – lassú – hadaró – akadozó – dadogó

Hangereje: megfelelő – halk – harsány

- **A hallott szöveget:** önállóan megérti – segítséggel érti meg – nem érti meg
- **Szóbeli kifejezőképessége:** választékos – érthető – jó – nehézkes
- **Szókinccse:** gazdag – korosztályának megfelelő – hiányos

Olvasás:

- **Betűismerete:** pontos – bizonytalan – hibás
Téveszti a: betűket
- **Hangos olvasása:** szavanként olvas – szótagol – a szavakat betűzi;

Tartja – nem tartja a szóhatárokat / mondathatárokat

Hibái: betűt cserél – kihagy – tévesen olvas – elakad

- **Szövegértése:** pontos – megfelelő – bizonytalan – hibás – segítséget igénylő
- **Memoriter:** Verset, szöveget érzékletesen – pontosan – kevés hibával – bizonytalanul-hadarva – pontatlanul mond

Írása:

- **Betűi és betűkapcsolásai:** szabályosak – egyenletesek – a vonalrendszernek megfelelőek - hibásak
- **Írásképe:** tetszetős – áttekinthető – jól olvasható – rendezetlen – nehezen olvasható – igénytelen
- **Írástempója:** gyors – megfelelő – akadozó – lassú – kapkodó
- **Írottról írottra** hibátlanul – kevés hibával – sok hibával másol
- **Nyomtatottról írottra** hibátlanul – kevés hibával – sok hibával másol
- **Tollbamondás után** hibátlanul – kevés hibával – sok hibával ír
- **Emlékezetből** hibátlanul – kevés hibával – sok hibával ír

Összességében szövegértés-szövegalkotásból: kiválóan megfelelt – jól megfelelt – megfelelt – gyenge – fejlesztésre szorul

Matematika:

- **Számfogalma a tanult számkörben:** kialakult – kialakulatlan
- **Számszomszédokat:** felismeri – téveszti – nem ismeri fel
- **Számok tulajdonságait:** önállóan felismeri – megnevezi – segítséggel ismeri fel – nem ismeri fel
- **A relációkat** felismeri – általában felismeri – segítséggel ismeri fel – nem ismeri fel
- **A számok bontását** önállóan – segítséggel – nem képes elvégezni
- **Összeadás:** pontos – alkalmanként hibázik – gyakran téved – bizonytalan
- **Kivonás:** pontos – alkalmanként hibázik – gyakran téved – bizonytalan
- **Pótlás:** pontos – alkalmanként hibázik – gyakran téved – bizonytalan
- **Sorozatok** szabályát önállóan megállapítja, folytatja. Adott szabályú sorozatot önállóan – segítséggel képes folytatni. Adott szabályú sorozatban is hibázik.
- **Mértékegységek(et):** a tanultak szerint ismeri – nem ismeri
- **Geometriai ismeretekben:** kiemelkedő – jártas – bizonytalan – gyenge
- **Szöveges feladatok megoldásában:** logikus – önálló – bizonytalan – gyakran hibázik
- **Logikai gondolkodása:** kiváló – jó – megfelelő – gyenge

Összességében matematikából: kiválóan megfelelt – jól megfelelt – megfelelt – gyenge – fejlesztésre szorul

Környezetismeret:

- **A természet jelenségei iránt érdeklődő** – nyitott – érdeklődése felkelthető – nem mutat érdeklődést
- **Megfigyelései:** pontosak – felületesek – pontatlanok
- **Tapasztalatait pontosan** – pontatlanul – segítséggel fogalmazza meg
- **A tanultakról kiemelkedő a tudása** – biztos a tudása – egy-egy részletben bizonytalan – hiányosak az ismeretei
- **Tájékozottsága:** átlagon felüli – korának megfelelő – hiányos
- **Gyűjtőmunkát szívesen** – rendszeresen – alkalmanként – nem végez
- **Szokásrendjének alakulása:** Közvetlen környezetével szemben igényes – még nem elég igényes. Testének, ruházatának, eszközeinek épségére vigyáz – nem mindig ügyel kellő mértékben – nem vigyáz

Összességében környezetismeretből: kiválóan megfelelt – jól megfelelt – megfelelt – gyenge – fejlesztésre szorul

Ének-zene:

- **Órai tevékenysége:** aktív – csak biztatásra tevékeny – passzív – rendbontó
- **A dalokat önállóan** – szívesen – segítséggel – csak csoportban énekl
- **A tanult ritmusértékeket jól alkalmazza** – megnevezi – nem ismeri
- **A tanult dalok dallamát, szövegét ismeri** – nem ismeri
- **Dalos játékokban szívesen** – passzívan – rendbontóan vesz részt

Összességében ének-zenéből: kiválóan megfelelt – jól megfelelt – megfelelt – gyenge – fejlesztésre szorul

Rajz és vizuális kultúra:

- **Órai tevékenysége:** aktív – csak biztatásra tevékeny – passzív – rendbontó
- **A festés-rajzolás iránti érdeklődése kiemelkedő** – megfelelő – mérsékelt
- **Színhasználata:** Munkáin változatosan – sajátos módon – visszafogottan használja a színeket
- **Eszközhhasználata:** A rajzeszközöket kiemelkedően – jól – megfelelően – bátortalanul használja
- **Kreativitása:** Kreatív, tele van ötlettel – Az utasításokat jól követi
- **Térkihasználása:** A rajzfelületet maximálisan – bátortalanul – aránytalanul használja

Összességében rajz és vizuális kultúrából: kiválóan megfelelt – jól megfelelt – megfelelt – gyenge – fejlesztésre szorul

Technika és életvitel:

- **Órai tevékenysége:** *aktív – csak biztatásra tevékeny – passzív – rendbontó*
- **A tanult anyagokat, megmunkálási módjukat jól – megfelelően – felszínesen ismeri**
- **Kézügyessége:** *kiemelkedő – jó – megfelelő – fejlesztésre szorul*
- **Munkadarabjai:** *pontosak – esztétikusak – gyakran pontatlanok*
- **Eszközöket jól – biztonságosan – megfelelően – bátortalanul használ**

Összességében technika és életvitelből: *kiválóan megfelelt – jól megfelelt – megfelelt – gyenge – fejlesztésre szorul*

Testnevelés és sport:

- **Órai tevékenysége:** *aktív – csak biztatásra tevékeny – nem szívesen vesz részt – passzív – rendbontó*
- **Mozgása:** *harmonikus – összerendezett – fejlesztésre szorul*
- **A szabályokat kiemelkedően – megfelelően – alig tartja be**
- **A csapatjátékokban együttműködően – közömbösen – nem szívesen vesz részt**
- **A gyakorlatokat könnyen – kevés segítséggel – sok segítséggel sajátítja el**
- **Labdakezelése kiemelkedő – biztos – megfelelő – bizonytalan**
- **A mozgásos játékokban aktívan – szívesen – nem szívesen vesz részt**
- **A terhelést kiválóan – jól – megfelelően – alig bírja**

Összességében testnevelés és sportból: *kiválóan megfelelt – jól megfelelt – megfelelt – gyenge – fejlesztésre szorul*

2. osztály (félévi)

Magatartás:

- **Társas kapcsolataiban:** *figyelmes – barátságos – együttműködő – türelmes – közömbös – türelmetlen – goromba*
- **Felnőttekhez való viszonyában:** *együttműködő – udvarias – segítőkész – viselkedése gyakran kifogásolható*
- **Tanórán:** *aktív – fegyelmezett – együttműködő – passzív – fegyelmezetlen – rendbontó*
- **Tanórán kívül:** *együttműködő – fegyelmezett – fegyelmezetlen – rendbontó*

Magatartása összességében: *példás – jó – változó – rossz*

Szorgalom:

- **Tanuláshoz való viszonya:** *aktív – érdeklődő – kötelességtudó – felületes – érdektelen – hanyag*
- **A tanulásban:** *önálló – kitartó – gyakran szorul segítségre – önállótlan*
- **Munkája csoportban:** *aktív – kezdeményező – irányító – kreatív – együttműködő – segítőkész – passzív – hárító – hátráltató*
- **Házi feladatát:** *elkészíti – alkalmanként elfelejti – gyakran nem készíti el*
- **Felszerelése:** *általában hiánytalan – néha hiányos – gyakran hiányos*

Szorgalma összességében: *példás – jó – változó – hanyag*

Magyar nyelv és irodalom:

- **Hangképzés:** *pontos – javítást igénylő: fejlesztésre szoruló:*
- **Beszéde:** *tiszta – érthető – nehezen érthető*
Beszédtempója: *folyamatos – megfelelő tempójú – lassú – hadaró –*

akadozó – dadogó

Hangereje: *megfelelő – halk – harsány*

- **A hallott szöveget:** *önállóan megérti – segítséggel érti meg – nem érti meg*
- **Szókinccse:** *gazdag – korosztályának megfelelő – szegényes – hiányos*
- **Szóbeli kifejezőkészsége:** *választékos – érthető – jó – nehézkes*
- **Kérdések, utasítások megértése:** *pontos – jó – pontatlan – nehézkes*
- **Válasza általában:** *pontos – választékos – nehezen fogalmazott – felületes*

Olvasás:

- **Hangos olvasása:** folyamatos – pontos – pontatlan – szótagoló – tempója közelít az élő beszédhez – lassú – betűző; kifejező – írásjelekre figyelő
- **Tipikus hibái:** szórészek megismétlése, újrakezdés, téves olvasás, betűbetoldás, betűkihagyás, elakadás, írásjelek figyelmen kívül hagyása
- **Hibáit észreveszi, javítja** – figyelmeztetésre javítja – nem képes javítani
- **Szövegértése:** pontos – megfelelő – bizonytalan – hibás

Írása:

- **Írásképe:** tetszetős – jól olvasható – rendezetlen – nehezen olvasható
- **Írástempója:** gyors – megfelelő – lassú – kapkodó
- **Írottról írottra** hibátlanul – kevés hibával – sok hibával másol
- **Nyomtatottról írottra** hibátlanul – kevés hibával – sok hibával másol
- **Emlékezetből** hibátlanul – kevés hibával – sok hibával ír

Nyelvtani, helyesírási ismeretek

- **Az ábécét pontosan** – pontatlanul – nem tudja
- **Betűrendbe sorolni** önállóan – segítséggel – segítséggel sem tudja
- **Tollbamondás után** hibátlanul – kevés hibával – sok hibával ír
- **Az elválasztás szabályait** biztosan – kevés hibával – sok hibával alkalmazza
- **A j/ly-os szavakat** biztosan, hibátlanul – kevés hibával – sok hibával írja
- **A mondatokról tanult ismeretei** biztosak – pontatlanok
- **Gyakori hibája írásmunkák közben:** ékezetek elhagyása – betűkihagyás – az időtartam hibás jelölése – betoldás – betűtévesztés – a szóköz hiánya – nem jelöli a mondathatárt – rosszul használja a nagybetűket – a tanult mondatvégi írásjeleket rosszul használja

Összességében magyar nyelv és irodalomból: kiválóan megfelelt – jól megfelelt – megfelelt – gyenge – fejlesztésre szorul

Matematika:

- **Számfogalma a tanult számkörben:** kialakult – kialakulatlan
- **Számszomszédokat:** felismeri – téveszti – nem ismeri fel
- **Számok tulajdonságait:** felismeri – segítséggel ismeri fel – nem ismeri fel
- **A relációkat** felismeri – segítséggel ismeri fel – nem ismeri fel
- **Összeadás:** pontos – alkalmanként hibázik – gyakran téved – bizonytalan
- **Kivonás:** pontos – alkalmanként hibázik – gyakran téved – bizonytalan
- **Szorzás:** pontos – alkalmanként hibázik – gyakran téved – bizonytalan
- **Osztás:** pontos – alkalmanként hibázik – gyakran téved – bizonytalan
- **Függvények, sorozatok:** szabályát önállóan megállapítja, folytatja. – Adott szabályú sorozatot önállóan – segítséggel képes folytatni. – Adott szabályú sorozatot is hibákkal folytat.
- **Mértékegységek(et):** a tanultak szerint jól – kevésbé nem ismeri
- **Mérésekben** biztos – bizonytalan
- **Mértékegységek átváltásában:** biztos- megfelelő – bizonytalan – gyenge
- **Geometriai ismeretekben:** kiemelkedő – megfelelő – bizonytalan – gyenge
- **Szöveges feladatok megoldásában:** kreatív – megfelelő – bizonytalan

- **Logikai gondolkodása:** kiváló – jó – megfelelő – gyenge
- **Önellenőrzése:** kifogástalan – jó – elfogadható – pontatlan – kialakulatlan

Összességében matematikából: kiválóan megfelelt – jól megfelelt – megfelelt – gyenge – fejlesztésre szorul

Környezetismeret:

- **A természet jelenségei iránt érdeklődő** – érdeklődése felkelthető – nem mutat érdeklődést
- **Megfigyelései:** a részletekre is kitérnek – felületesek – pontatlanok
- **Tapasztalatiról** önállóan – kérdések segítségével számol be
- **Tájékozottsága:** átlagon felüli – korának megfelelő – hiányos
- **Az összefüggéseket felfedezi** – rávezetéssel ismeri fel – nem ismeri fel
- **Gyűjtőmunkát** szívesen – rendszeresen – alkalmanként – nem végez
- **Szokásrendjének alakulása:** Közvetlen környezetével szemben igényes – még nem elég igényes. Testének, ruházatának, eszközeinek épségére vigyáz – nem mindig ügyel rá – nem vigyáz

Összességében környezetismeretből: kiválóan megfelelt – jól megfelelt – megfelelt – gyenge – fejlesztésre szorul

Ének-zene:

- **Órai tevékenysége:** aktív – csak biztatásra tevékeny – passzív – rendbontó
- **A dalokat** önállóan – szívesen – segítséggel – csak csoportosan énekli
- **A tanult ritmusértékeket** jól alkalmazza – megnevezi – nem ismeri
- **A tanult dalok dallamát, szövegét** ismeri – nem ismeri
- **Dalos játékokban** szívesen – passzívan – rendbontóan vesz részt

Összességében ének-zenéből: kiválóan megfelelt – jól megfelelt – megfelelt – gyenge – fejlesztésre szorul

Rajz és vizuális kultúra:

- **Órai tevékenysége:** aktív – csak biztatásra tevékeny – passzív – rendbontó
- **A festés-rajzolás iránti érdeklődése:** kiemelkedő – megfelelő – mérsékelt
- **Kreativitása:** Tele van ötletekkel – Inkább az utasításokat követi
- **Munkáin** változatosan – sajátosan – visszafogottan használja a színeket
- **A rajzeszközöket** kiemelkedően – jól – biztonságosan – megfelelően – bátortalanul használja

- **Térkihasználása:** *maximális – megfelelő – bátortalan – aránytalan*

Összességében rajz és vizuális kultúrából: *kiválóan megfelelt – jól megfelelt – megfelelt – gyenge – fejlesztésre szorul*

Technika és életvitel:

- **Órai tevékenysége:** *aktív – csak biztatásra tevékeny – passzív – rendbontó*
- **A tanult anyagokat megmunkálásukat** *megfelelően – felszínesen ismeri*
- **Kézügyessége:** *kiemelkedő – jó – megfelelő – fejlesztésre szorul*
- **Munkadarabjai:** *pontosak – esztétikusak – gyakran pontatlanok*
- **Az eszközöket** *biztonságosan – megfelelően – bátortalanul használja*

Összességében technika és életvitelből: *kiválóan megfelelt – jól megfelelt – megfelelt – gyenge – fejlesztésre szorul*

Testnevelés és sport:

- **Órai tevékenysége:** *aktív – csak biztatásra tevékeny – nem szívesen vesz részt – változó – passzív – rendbontó*
- **Mozgása:** *harmonikus – megfelelő – fejlesztésre szorul*
- **A szabályokat** *kiemelkedően – megfelelően – alig tartja be*
- **A csapatjátékokban** *együttműködő – közömbös – nem szívesen vesz részt*
- **A gyakorlatokat** *könnyen – kevés segítséggel – sok segítséggel sajátítja el*
- **Labdakezelése** *biztos – még megfelelő – bizonytalan*
- **A mozgásos játékokban** *aktívan – szívesen – nem szívesen vesz részt*
- **A terhelést** *kiválóan – jól – megfelelően – alig bírja*

Összességében testnevelés és sportból: *kiválóan megfelelt – jól megfelelt – megfelelt – gyenge – fejlesztésre szorul*

Összegzés

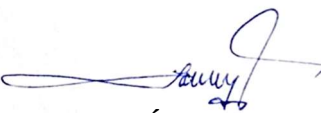
Pedagógiai programunk oldalain összefoglaltuk azokat a legfontosabb információkat, amelyek a Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Gimnázium jelenét és középtávú jövőjét, valamint oktatási-nevelési elveinket meghatározzák. Biztosítjuk, hogy igényes és jól képzett tantestületünk közreműködésével, tehetséges diákjainkkal együttműködve folyamatosan keressük azokat a lehetőségeket, amelyek mindannyiunkat előre visznek az értékek megismerésének, kialakításának és elsajátításának útján. Közös törekvésünk, hogy biztosítsuk tanítványaink számára a legtöbbet, amit a XXI. század elején egy színvonalas városi iskola adhat.

A pedagógiai programunk tájékoztatást ad az iskola legfontosabb céljairól és a célok elérésének módszereiről, de a pedagógiai program nem adhat teljes képet az intézményről tanterveink és a működést szabályozó egyéb dokumentumaink (házi rend, szervezeti és működési szabályzat) ismerete nélkül. A szóban forgó dokumentumok megtalálhatók iskolánk honlapján.

A mai napon módosított pedagógiai programunk a 2020-ban elfogadott és jóváhagyott pedagógiai program alapján készült. A módosításra a négyévfolyamos gimnáziumi oktatás lehetőségének megteremtése miatt, illetve az időközben szükségessé vált szakmai pontosítások és jogszabályi változások érdekében került sor.

Balassagyarmat, 2024. június 14.

A Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Gimnázium nevelőtestülete nevében:

Lavaj Árpád
igazgató

Zárórendelkezők

A pedagógiai program hatálya:

A pedagógiai program személyi és területi hatálya kiterjed az egész iskolára, az iskola külső rendezvényeire, tanórán és iskolán kívüli foglalkozásaira, az iskola összes tanulója, dolgozója, továbbá az itt pedagógiai tevékenységet ellátó más természetes személyre.

Érvényesség

Az iskola 2024. szeptember 1. napjától szervezi meg először nevelő és oktató munkáját a pedagógiai program alapján.

Az érvényesség addig tart, amíg a törvényi változások, és a partnerek igényeinek a változása az átdolgozást szükségessé nem teszik.

Értékelés, felülvizsgálat

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

- A munkaközösségek minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

Módosítás

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a szülői szervezet;
- az iskola fenntartója.

A tanulók közössége a pedagógiai program módosítását a DÖK képviselője útján javasolhatja.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület terjeszti elő, és az igazgató, valamint a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A pedagógiai program elfogadása előtt ki kell kérni a diákönkormányzat, és a szülői szervezet véleményét.

A módosított pedagógia programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától az első, az ötödik és a kilencedik évfolyamtól kezdve felmenő rendszerben kell bevezetni.

Nyilvánosság biztosítása:

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.

A pedagógiai program elolvasható az iskola honlapján.

A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, igazgatóhelyettesétől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola honlapján;
- az iskola fenntartójánál;
- az iskola irattárában;
- az iskola könyvtárában;
- az iskola nevelői szobájában;
- az iskola igazgatójánál.

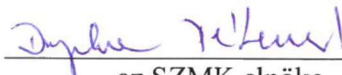
Legitimációs záradékok

Egyetértő nyilatkozat

A Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Gimnázium pedagógiai programjában történt módosításokat a cserhátsurányi tagintézmény diákönkormányzata megismerte, az abban foglaltakkal egyetértett és elfogadásra javasolja.
Cserhátsurány, 2024. június 14.

a diákönkormányzat vezetője

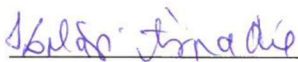
A Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Gimnázium pedagógiai programjában történt módosításokat a cserhátsurányi tagintézmény szülői munkaközössége megismerte, az abban foglaltakkal egyetértett és elfogadásra javasolja.
Cserhátsurány, 2024. június 14.

az SZMK elnöke

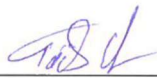
Elfogadási nyilatkozat

A Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Gimnázium pedagógiai programjában történt módosításokat a cserhátsurányi tagintézmény nevelőtestülete megismerte, megtárgyalta, véleményezte és egyhangúlag elfogadta.
Cserhátsurány, 2024. június 14.

A nevelőtestület nevében:

Egyetértő nyilatkozat

A Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Gimnázium Pedagógiai Programjában történt módosításokat az iskola Szülői Szervezete megismerte, a benne foglaltakkal egyetért és azt támogatva elfogadásra javasolja.

Balassagyarmat, 2024. június 14.

Szalai-Lovász Emőke

Szalai-Lovász Emőke
Szülői Szervezet elnöke

A Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Gimnázium Pedagógiai Programjának módosítását az iskola Diákönkormányzata megismerte, a benne foglaltakkal egyetért és azt támogatva elfogadásra javasolja.

Balassagyarmat, 2024. június 14.

Mizera András Máté

Mizera András Máté
DÖK elnök

A Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Gimnázium Pedagógiai Programjának módosítását az iskola nevelőtestülete megismerte, a benne foglaltakat megtárgyalta, véleményezte és egyhangúlag elfogadásra javasolja.

Balassagyarmat, 2024. június 14.

Hugyecz Dorián
Hugyecz Dorián

Pető Zoltán
Pető Zoltán

Jóváhagyó nyilatkozat

A Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Gimnázium tantestülete által 2024. június 14-én módosított és általa elfogadott pedagógiai programot és mellékleteit az intézmény főigazgatója jóváhagyta, a 2024/2025-ös tanévtől felmenő rendszerben bevezethető.

Balassagyarmat, 2024. június 14.

Lavaj Árpád
főigazgató

A Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Gimnázium fenntartója, az EKIF képviseletében nyilatkozom, hogy a fenntartó a Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Gimnázium tantestülete által 2024. június 14-én módosított pedagógiai programot és mellékleteit jóváhagyta, a benne foglaltakkal egyetért, a 2024/2025-ös tanévtől felmenő rendszerben bevezethető.

Vác, 2024. június 31.

Puskás Balázs
EKIF Főigazgató

